

การศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาบันท้องถิ่นของโครงการสถาบันเคแปคในประเทศไทย.

นายพัชร ชยาสิริ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

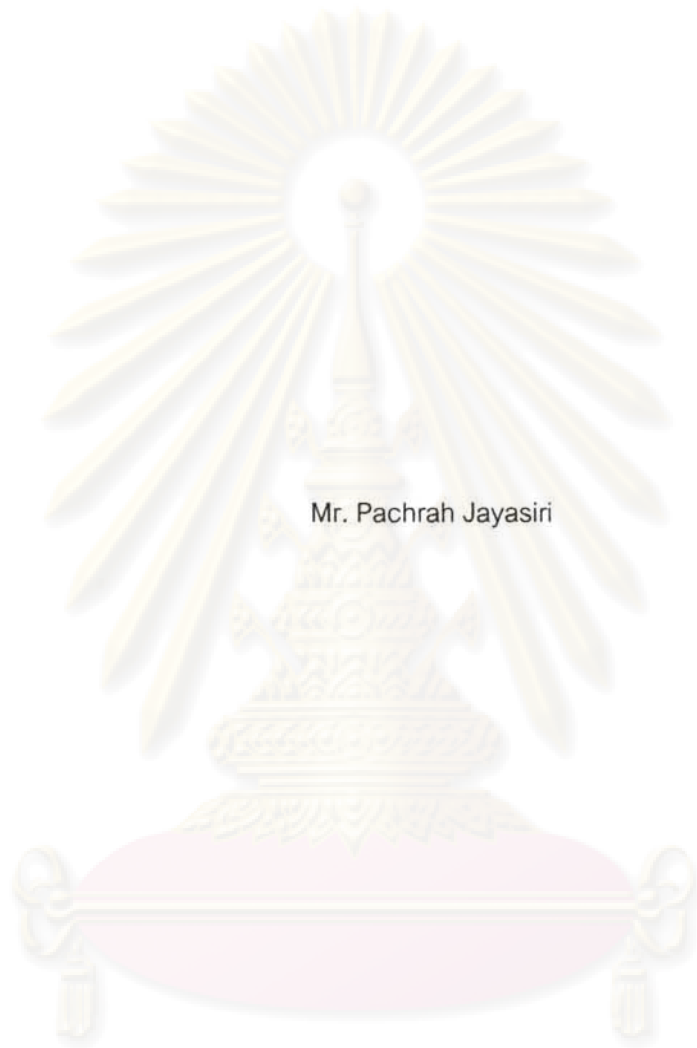
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LOCAL COLLABORATION MODEL OF APEC ARCHITECT PROJECT IN THAILAND.

Mr. Pachrah Jayasiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Architecture Program in Architecture

Department of Architecture

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

511054

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาบันท้องถิ่นของ
โครงการสถาบันเอกชนในประเทศไทย

โดย

นายพัชร ชยาสิริ

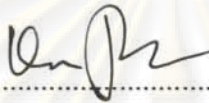
สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

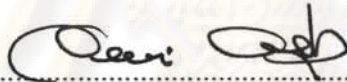
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรจน์ เศรษฐบุตร

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

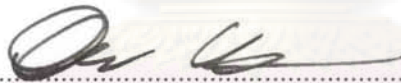

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต จุลาสัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

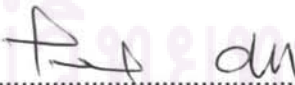
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิโฆสิต)

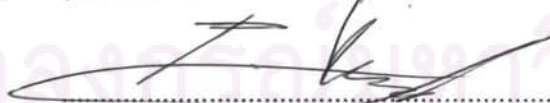
..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรจน์ เศรษฐบุตร)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.ชเล คุณาวงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิริยะศิริ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พร วิรุฬห์รักษ์)

พัชร ชยาสิริ : การศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิก
เอเปคในประเทศไทย. (LOCAL COLLABORATION MODEL OF APEC ARCHITECT
PROJECT IN THAILAND) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.อรรจน์ เศรษฐบุญตร,
165 หน้า.

ภายใต้กรอบการเจรจาสำหรับโครงการสถาปนิกเอเปคในเรื่องการปฏิบัติวิชาชีพระดับบุคคลระหว่าง
ประเทศในกลุ่มสถาปนิกเอเปค ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย ซึ่งอยู่ในฐานะ
ผู้รับบริการ และกลุ่มสถาปนิกเอเปคซึ่งเป็นผู้เข้ามาให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมร่วมกับสถาปนิกไทย ทั้งนี้
เพราะสภาสถาปนิกได้เลือกรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นสำหรับสถาปนิกเอเปคที่ปฏิบัติวิชาชีพใน
ประเทศไทย

ขณะนี้สภาสถาปนิกกำลังศึกษารายละเอียดวิธีการในการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น ดังนั้นเพื่อให้
การศึกษาดังกล่าวครอบคลุมในทุกแง่มุมที่สำคัญ จึงสมควรทำการวิจัยทางภาคการศึกษาควบคู่กันไป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางเบื้องต้นของการปฏิบัติวิชาชีพในรูปแบบการร่วมงาน
กับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทยโดยทำการศึกษารวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการ
สัมภาษณ์เชิงลึกและการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล ประกอบกับรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและงานวิจัย
เบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง การวิจัยนี้ใช้วิธีเลือกกลุ่มประชากรแบบเฉพาะเจาะจงโดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม 1) หน่วยงาน
และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี 2) สภาสถาปนิก 3) สมาคมสถาปนิก
สยาม 4) สถาบันการศึกษา 5) สถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย เป็นจำนวนทั้งสิ้น 326 คน

ผลการวิจัยพบว่าประชากรสถาปนิกโดยทั่วไปยังไม่ได้รับทราบข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้อง เพื่อใช้ใน
การออกความเห็นในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและเกิด
ประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตามก็ตีประชากรสถาปนิกส่วนใหญ่ต่างเห็นประโยชน์ของการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น
ในโครงการสถาปนิกเอเปคทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ระดับบุคคล วงการวิชาชีพและประเทศชาติ

จากการวิเคราะห์ความเห็นของประชากรสถาปนิกส่วนใหญ่ในด้านขนาดของโครงการในการร่วมงาน
พบว่า ในขั้นแรกควรกำหนดให้สถาปนิกต่างชาติทำงานได้เฉพาะอาคารขนาดใหญ่ตั้งแต่ 10,000 ตร.ม.และ
อาคารที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง ในด้านขอบเขตการร่วมงานด้านการออกแบบ พบว่าควรร่วมงานในทุกขั้นตอนการ
ออกแบบกับสถาปนิกท้องถิ่นอย่างเสมอภาคในสัดส่วนงานที่เหมาะสม และสำหรับด้านกลยุทธ์ในการควบคุม
สถาปนิกต่างชาติ พบว่าควรมีการกำหนดจำนวนสถาปนิกต่อปี ต่อสำนักงาน และสัดส่วนหุ้นร่วมกัน

สรุปได้ว่ารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับประเทศไทย และควรใช้
กลยุทธ์ในการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับขั้น เพื่อให้เกิดพัฒนาการที่สำคัญทางด้านการศึกษาและการ
ปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทย การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสถาปนิกไทยและสถาปนิกเอเปคที่มีคุณภาพ
การเพิ่มพูนวิทยาการสมัยใหม่ ตลอดจนการพัฒนาทางด้านกฎหมายวิชาชีพ มาตรฐานการออกแบบที่คำนึงถึง
สิ่งแวดล้อม ทักษะในการสื่อสาร การเพิ่มขีดความสามารถของสถาปนิกไทย ให้สามารถถนัดอยู่ได้อย่าง
ยั่งยืนในระดับประเทศและนานาชาติ ตามหลักความเสมอภาคในอุดมคติของการเปิดเสรีทางการค้าและ
บริการอย่างแท้จริง

ภาควิชา สถาปัตยกรรมศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา สถาปัตยกรรม

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ปีการศึกษา 2551

5074135725 : MAJOR ARCHITECTURE

KEYWORDS : LOCAL COLLABORATION MODEL / APEC ARCHITECT PROJECT

PACHRAH JAYASIRI: LOCAL COLLABORATION MODEL OF APEC ARCHITECT PROJECT
IN THAILAND. ADVISOR : ASSIST. PROF. ATCH SRESHTHAPUTRA , Ph.D., 165 pp.

The Asia-Pacific Economic Cooperation Architect (APEC Architect) framework for international practice among APEC countries has a strong impact on the practice model in Thailand (as Host country), and APEC Architects in collaboration with local architects (as service providers to the Host country), in accordance with the Local Collaboration model selected by the Architect Council of Thailand (ACT).

As the ACT is setting up detailed guidelines for establishing the suitable practice model based on the said Local Collaboration model, this research will try to cover all the important aspects in establishing such practice model so as to supplement the ACT's work.

The objectives of this research are to study and propose an initial model of the suitable practice to be implemented by APEC Architects working under the required collaboration with local architects. Information was gathered from two sources. First, primary data was collected from comprehensive interviews and questionnaires. Additionally, secondary data was obtained from local and international introductory researches and literature. The samples of the research were selected by means of purposive sampling, divided into five groups: 1) Committee and personnel relating to the field of trade and service liberalization, 2) Committee of the Architect Council of Thailand (ACT), 3) Members of Association of Siamese Architects under Royal Patronage (ASA), 4) Academic professionals (ACADEMIC), 5) Thai architects and architectural-related professionals (ARCHITECT). The sample size totaled 326 participants.

The research has found that a majority of the participants does not possess nor have an access to sufficient and accurate information to such an extent that they may issue an educated opinion on the details regarding Local Collaboration procedures and code of practice that are suitable and will produce optimal benefits to Thailand.

However, the general participants envision advantages from Local Collaboration model in three levels: 1) Individual Architect level, 2) Architect Professional Circle level, 3) National level.

With respect to 'scale of project', the general participants seem to indicate that initially APEC architects should be permitted to only engage in large-scale and high-technological buildings (10,000 sq. m. upwards). As for 'scope of collaboration', both APEC architects and local counterparts should be allowed to participate in every stage of project design, with a suitable contribution ratio. Finally, as to 'foreign-architect restriction strategy', it was opined that the number of APEC architects permitted per year, and per office should be determined, as well as maximum foreign shareholding limit in Thai architectural firms.

In conclusion, the adoption of APEC Architect project via the Local Collaboration model is considered to be beneficial to Thailand, but should be implemented on GATS Progressive Liberalization (i.e. step-by-step) basis. Properly implemented, it is expected to help foster major learning development with respect to Thai architects' professional practices, knowledge and technology exchange between Thai and APEC architects, accumulation of modern technological skills, profession-related laws, environment-concerned standard, communication skills, and increased expertise of Thai architects so as to compete favourably and sustainably at an international level in accordance with the equality-of-opportunity doctrine and ideal Trade and Service liberalization.

Department : Architecture

Student's Signature *Pachrah J.*

Field of Study : Architecture

Advisor's Signature *Atch Sa*

Academic Year : 2008

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรจน์ เศรษฐบุต เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ทั้งกำลังใจ ความกรุณาช่วยเหลือสนับสนุน ในการทำงานทุก ๆ ด้าน และให้ทุนการศึกษาสนับสนุนในการทำวิจัย ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลในการวิจัยที่กว้างขวางและหนักแน่นยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเตือนและให้ข้อมูลแก่วงการศึกษาสถาปัตยกรรมในกลุ่มสถาปนิกต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง

ขอกราบขอบพระคุณ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิโสมิต และคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิรัชศิริ อาจารย์ ดร. ชเล คุณาวงศ์ และอาจารย์ ดร. พร วิรุฬห์รักษ์ เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาสละเวลาในการตอบ รวมทั้งได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และความช่วยเหลือต่าง ๆ อย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาการทำวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำต่าง ๆ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการเจรจาด้านการค้าและการบริการจาก วุฒิสภา สถาบันส่งเสริมการลงทุน กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศาสตราจารย์ลาวัลย์ อดิศักดิ์กุล คุณวีระดา ศุภพงศ์ วิทยากรและเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ให้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์และแสดงความคิดเห็นตลอดจนให้ข้อมูลและความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านนายกสภาสถาปนิก พลเรือเอกธนัญญ์ กิตติอำพน หัวหน้าสำนักงานสภาสถาปนิก พี่อัยชานันท์ จิตรโรจน์รักษ์ คณะกรรมการฝ่ายต่างประเทศ คุณวีระวุฒิ โอตะระกุล พี่ดวงฤทธิ บุนนาค พี่นิธิ สถาปิตานนท์ และคณะกรรมการสภาสถาปนิกทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์และแสดงความคิดเห็นตลอดจนให้ข้อมูลและความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านนายกสมาคมสถาปนิกสยามฯ คุณทวีจิตร จันทร์สาขา และท่านผู้อำนวยการสถาบันสถาปนิกสยามฯ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สัจกุล คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สมาคมสถาปนิกสยามฯ ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องที่ได้ให้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์และแสดงความคิดเห็นตลอดจนให้ข้อมูลและความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านคณาจารย์ผู้อาวุโสและผู้ทรงคุณวุฒิ ศาสตราจารย์กิตติคุณ นางน้อย ศักดิ์ศรี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ผุสดี ทิพทัส รองศาสตราจารย์ วีระศักดิ์ ว่องปรีชา รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา ปทุมมานนท์ อ.ดร.ปรีชา สุทธิพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชศรี ภักดีสุขเจริญ และท่านหัวหน้าภาควิชาสถาปัตยกรรมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นรุ้ง กาญจนรัชติและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์หรือตอบแบบสอบถามและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างอเนกในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านประธานและคณะกรรมการบริหารสำนักสถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องตลอดจนสมาชิกสมาคมสถาปนิกสยามฯ ทุก ๆ ท่านที่ได้ให้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์หรือตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นตลอดจนให้ข้อมูลและความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย

ขอขอบคุณ พี่กาญจนา พี่อนงค์ พี่อัญชลี คุณพร พี่เกษมา พี่อนวัช พี่ปาศมน พี่อารีย์และทุกท่านที่มีได้เอื้อนนามที่ช่วยให้งานวิจัยชิ้นนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่เรวดี คุณพ่อธีรพันธ์ ชยาสิริ พี่นิธิ สถาปิตานนท์ พี่อดิเชียม เทพทรานนท์ พี่บุญเรือง จันทร์ประภาพร พี่สุรสิงห์ พรหมพจน์ อ.อนุสรณ์ ภักดีสุขเจริญ รศ.อัญชิตาภรณ์ โรงสะอาด พี่ธาดา รัชชานนท์ คุณริชาร์ด ชูช พี่สิทธิชัย ว่องปรีชา พี่ประกิต พนานุรัตน์ อ.ณัฐสิทธิ์ อธิธาตว และ ขอขอบคุณ อ.ภมรเทพ อมรวณิชยิก อ.เอกศักดิ์ สดภาพรพัฒน์ ผศ.ดร.วรพล เกียรติกิตติพงษ์ อ.วรรษ วิชาเวทย์ อ.ดร.วาวิชา วงศ์พยับ อ.ศุภวัฒน์ นีร์ฤณวิวัฒน์ นื่องนิจพร โภคลานันต์ นื่องวสิน ชยาสิริ คุณแสงโสม ตั้งธรรมสถิตย์ ตลอดจนญาติมิตรทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนทุกๆอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้

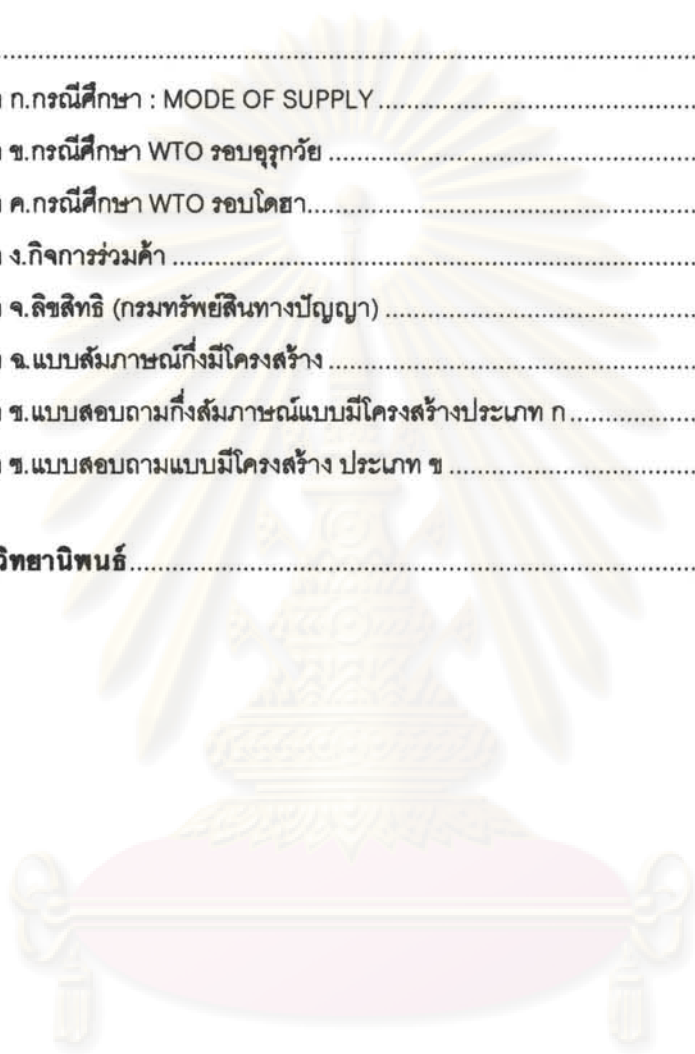
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย	4
1.4 ข้อยกเว้นของการวิจัย	4
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	5
1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ส่วนมหภาค MACRO	9
2.1.1 ความเป็นมาในโครงการเอเปคและการดำเนินการภายใต้นโยบายการเปิดการค้าเสรี พ.ศ. 2537-2552	9
2.1.2 องค์การการค้าโลก	10
2.1.3 หลักการสำคัญ WTO และ GATT	10
2.1.4 ลำดับศักดิ์ของการเจรจาตกลงว่าด้วยการให้บริการ	13
2.1.5 โครงการเอเปค	15
2.2 ส่วนจุลภาค MICRO	17
2.2.1 สภาสถาปนิก	17
2.2.1.1 ยุทธศาสตร์ของสภาสถาปนิก	18
2.2.1.2 ระบบในการปฏิบัติวิชาชีพและรายละเอียดในประเทศกรณีศึกษา	20
2.2.1.3 จำนวนสถาปนิกและสัดส่วนสถาปนิกที่ปฏิบัติวิชาชีพในภูมิภาค	24

2.2.2	โครงการสถาปนิกเอเปค	26
2.2.2.1	ความเป็นมาของโครงการสถาปนิกเอเปค.....	26
2.2.2.2	จุดหมายและหลักการ.....	26
2.2.2.3	โครงสร้างและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	26
2.2.2.4	ข้อกำหนดเรื่องการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศต่างๆในกลุ่ม สถาปนิกเอเปค.....	27
2.2.2.5	การขึ้นทะเบียนสถาปนิกเอเปค.....	28
2.2.2.6	สรุปผลการประชุมเจรจา APEC Architect Meeting	31
2.2.2.7	ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศ ไทย	33
2.2.2.8	UIA (The International Union of Architects) สมาพันธ์วิชาชีพสถาปัตยกรรม	35
บทที่ 3	หลักการเจรจาการค้าเสรีขององค์การการค้าโลก	38
3.1	หลักการเจรจาด้านการค้าบริการและการเปิดเสรี.....	38
3.2	รายละเอียดและความสำคัญของการเปิดเสรีการค้าบริการ	40
3.2.1	ขอบเขตและคำจำกัดความของการค้าบริการ	40
3.2.2	กรอบของ GATS	41
3.3	หลักสำคัญของGATS.....	41
3.3.2	ข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละประเทศสมาชิก.....	48
3.3.3	การเข้าสู่ตลาดการค้าบริการ.....	48
3.3.4	ข้อผูกพันการเปิดตลาด	48
3.3.5	ตารางข้อผูกพันเฉพาะ	48
3.3.6	การปฏิบัติเยี่ยงชาติตน.....	52
3.4	การวิเคราะห์การเปิดเสรีการค้าบริการ: ช่องทางโอกาสและผลประโยชน์ที่ได้รับ.....	53
3.5	ลักษณะเฉพาะของการบริการและความแตกต่างระหว่างการค้าบริการและการค้าสินค้า ทั่วไปมีดังนี้.....	53
3.6	ข้อสังเกต ช่องทาง โอกาส และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเสรีการค้าบริการใน ประเทศกำลังพัฒนา.....	54
3.6.1	กรณีศึกษา: ข้อผูกพันการเปิดตลาดของไทยใน WTO รอบอุรุกวัย.....	55
3.7	กรอบการตกลงว่าด้วยการค้าและการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับงานสถาปัตยกรรมและ สิ่งแวดล้อม	58
3.8	ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (ทริปส์)	59
3.8.1	กรณีศึกษา: ประเทศอินเดีย	60

บทที่ 4	วิธีการดำเนินการวิจัย	61
4.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
4.2	เครื่องมือในการวิจัย.....	62
4.3	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	62
4.4	การวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.5	ปัจจัยที่มีผลรูปแบบการทำงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย	64
บทที่ 5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
5.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มประชากร.....	68
5.1.1	ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากสัมภาษณ์ในเชิงลึก	68
5.1.2	ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม.....	82
5.2	ผลการวิเคราะห์ทางด้านความเข้าใจต่อการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรีที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมของโครงสร้างสถาปนิกเอเปคของสถาปนิกไทย.....	92
5.3	ผลการวิเคราะห์ทางด้านผลกระทบของความร่วมมือว่าด้วยการค้าบริการ การเปิดเสรีโครงการสถาปนิกเอเปคต่อข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย.....	94
บทที่ 6	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	97
6.1	แนวทางการแก้ปัญหาการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรีที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมของโครงสร้างสถาปนิกเอเปคในประเทศไทยในระดับมหภาค	97
6.1.1	แนวทางการเตรียมความพร้อมในการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรีที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมของโครงสร้างสถาปนิกเอเปคในประเทศไทยในระดับมหภาค.....	100
6.1.2	แนวทางการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรีที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมในโครงสร้างสถาปนิกเอเปคของประเทศไทยในระดับมหภาค.....	101
6.1.3	กลยุทธ์ในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสถาปัตยกรรมในระดับมหภาค(FRAMEWORK OF APEC ARCHITECT).....	104
6.2	กลยุทธ์แบบการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรีที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมของโครงสร้างสถาปนิกเอเปค ในประเทศไทย ในระดับจุลภาค...	
6.2.1	สรุปรายละเอียดและปัจจัยเกี่ยวข้องการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทยในรูปแบบการทำงานสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปค.....	107
6.2.2	แนวทางการแก้ไขความเข้าใจต่อข้อกำหนดและแนวทางการเจรจาการค้าเสรีและบริการที่คลาดเคลื่อนของสถาปนิกไทย.....	107
6.2.3	แนวทางการพัฒนาการแข่งระดับภายในประเทศและระดับนานาชาติในรูปแบบของการร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่นในของโครงสร้างสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย	118

6.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	119
รายการอ้างอิง.....	130
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก.กรณีศึกษา : MODE OF SUPPLY	135
ภาคผนวก ข.กรณีศึกษา WTO รอบอุรุกวัย	137
ภาคผนวก ค.กรณีศึกษา WTO รอบโตฮยา.....	141
ภาคผนวก ง.กิจการร่วมค้า	144
ภาคผนวก จ.ลิขสิทธิ์ (กรรมทรัพย์สินทางปัญญา)	145
ภาคผนวก ฉ.แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง	147
ภาคผนวก ช.แบบสอบถามกึ่งสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประเภท ก.....	149
ภาคผนวก ซ.แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ประเภท ซ	157
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	165

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1	แสดงกรอบการทำงานร่วมกันภายใต้กรอบความตกลงระหว่างกลุ่มสถาปนิก เอเปค	1
ตารางที่ 2.1	แสดงระบบในการปฏิบัติวิชาชีพและรายละเอียดในประเทศกรณีศึกษา	20
ตารางที่ 2.2	แสดงจำนวนสถาปนิกและสัดส่วนสถาปนิกที่ปฏิบัติวิชาชีพในแต่ละประเทศ	24
ตารางที่ 2.3	แสดงข้อกำหนดเรื่องการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศต่างๆใน กลุ่ม APEC.....	27
ตารางที่ 2.4	แสดงสรุปผลการประชุมเจรจา APEC Architect Meeting ที่แคนาดา	32
ตารางที่ 2.5	แสดงรูปแบบกรอบความตกลงยอมรับร่วมกัน	33
ตารางที่ 3.1	แสดงเกณฑ์การแบ่งประเภทรูปแบบการค้า.....	43
ตารางที่ 3.2	แสดงข้อมูลผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) ของประเทศไทย.....	51
ตารางที่ 3.3	แสดงข้อมูลผูกพันเฉพาะสาขาบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทย.....	52
ตารางที่ 5.1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทางการออกแบบกับรูปแบบ การทำงาน	78
ตารางที่ 5.2	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทางการออกแบบกับรูปแบบ การทำงาน	78
ตารางที่ 5.3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทางการออกแบบกับรูปแบบ การลงทุน	79
ตารางที่ 5.4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทางการออกแบบกับรูปแบบ การลงทุน	80
ตารางที่ 5.5	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทางการออกแบบกับรูปแบบ การลงทุน	81
ตารางที่ 5.6	แสดงช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	83
ตารางที่ 5.7	แสดงใบอนุญาตของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	83
ตารางที่ 5.8	แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	84
ตารางที่ 5.9	แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	84
ตารางที่ 5.10	แสดงความต้องการในการร่วมงาน.....	85
ตารางที่ 5.11	แสดงความต้องการในการลงทุน	86

ตารางที่ 5.12	แสดงขอบเขตขั้นตอนการออกแบบในการร่วมงานร่วมกัน.....	87
ตารางที่ 5.13	แสดงขอบเขตของขนาด/ประเภทอาคารที่ร่วมกันออกแบบ.....	88
ตารางที่ 5.14	แสดงการได้รับข่าวสารโครงการสถาปนิกเอเปค.....	89
ตารางที่ 5.15	แสดงระบบใบอนุญาตปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกเอเปคภายในประเทศที่ออก โดยสภาสถาปนิกไทย.....	89
ตารางที่ 5.16	แสดงกลยุทธ์ควบคุมสถาปนิกต่างชาติ.....	90
ตารางที่ 5.17	แสดงประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมงาน.....	91
ตารางที่ 6.1	แสดงการสรุปแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	123

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงทิศทางของการทำงานร่วมกันของสถาปนิกท้องถิ่น	3
ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ของการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรีที่เกี่ยวข้องกับโครงการสถาปนิกเอเปค.....	14
ภาพที่ 2.2 กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ระหว่างเขตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก.....	16
ภาพที่ 2.3 แสดงแนวทางการศึกษาและการปฏิบัติวิชาชีพสถาปนิกเอเปค	28
ภาพที่ 3.1 แสดงบทบาทของภาครัฐบาล.....	39
ภาพที่ 3.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆ	40
ภาพที่ 4.1 แสดงวิธีดำเนินการวิจัย	63
ภาพที่ 6.1 แสดงกลยุทธ์การใช้ความสัมพันธ์ในระดับการเจรจาที่มีความเกี่ยวข้องกัน	103
ภาพที่ 6.2 แสดงกรอบการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสถาปัตยกรรม.....	104
ภาพที่ 6.2.1 แสดงกลยุทธ์ในวงกรอบการเจรจาแบบPositive List.....	105
ภาพที่ 6.3 แสดงแนวทางการพัฒนาการแข่งขันในประเทศ และระหว่างประเทศ.....	119
ภาพที่ 6.4 แสดงแนวทางการใช้กลไกผลักดันและควบคุมพัฒนาการแข่งขันในประเทศและระหว่างประเทศตลอดจนความร่วมมือโครงการสถาปนิกเอเปค	120
ภาพที่ 6.5 แสดงกระบวนการดำเนินงาน.....	122

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของโครงการสถาปนิกเอเปค ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 14 ประเทศ ได้แก่ ไทย อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น จีนฮ่องกง ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลี นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ เม็กซิโก เพื่อจุดประสงค์ให้สถาปนิกเอเปคสามารถทำงานระหว่างประเทศได้ ภายใต้กรอบความตกลงร่วมกันโดยการดูแลของสภาสถาปนิกเอเปค ซึ่งแบ่งเป็น 5 แนวทางใหญ่ ดังต่อไปนี้¹

ตารางที่ 1.1 แสดงกรอบการทำงานร่วมกัน ภายใต้กรอบความตกลงระหว่างกลุ่มสถาปนิกเอเปค

1.ทำงานได้อย่างอิสระ COMPLETED MOBILITY:ไม่มีข้อกำหนดเพิ่มเติมนอกจากสถานภาพสถาปนิกเอเปค	Australia-New Zealand
2.ประเมินความรู้เฉพาะทาง DOMAIN SPECIFIC ASSESSMENT :ประเมินความเข้าใจทางด้านกฎหมายและประเด็นทางเทคนิคเฉพาะในแต่ละประเทศ	Australia,NewZealand,USA,Taipei, Japan, Mexico, Singapore,Chinese Taipei
3.การจัดทดสอบความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรม COMPREHENSIVE REGISTRATION EXAMINATION:ทดสอบทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพ	
4.พำนักในประเทศนั้น PERIOD OF HOST ECONOMY RESIDENCE : ต้องมีระยะเวลาพำนักในประเทศตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ จึงจะมีสิทธิ์สอบเพื่อจดทะเบียน	
5.การร่วมงานกับท้องถิ่น LOCAL COLLABORATION : ทำงานร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่น	Philippines,Malaysia,Korea,Hongkong, China,Canada,Thailand***

ภายใต้กรอบความตกลงระหว่างกลุ่มสถาปนิกเอเปค (APEC Architect) เพื่อดำเนินการให้สถาปนิกสามารถปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมระหว่างประเทศในกลุ่มเอเปค ส่งผลกระทบโดยตรงต่อรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม ระหว่างสถาปนิกไทยและสถาปนิกต่างชาติที่จะเข้ามาปฏิบัติวิชาชีพในประเทศไทย

¹ สภาสถาปนิก, "สรุปผลการประชุมสภาสถาปนิกเอเปค," 6-8 สิงหาคม 2551.

ซึ่งสภาสถาปนิกไทยได้กำหนดเลือกรูปแบบการร่วมงานของสถาปนิกท้องถิ่นเสนอต่อคณะกรรมการสถาปนิกเอเปค และปัจจุบันสภาสถาปนิกยังอยู่ในช่วงระหว่างการศึกษาในรายละเอียดของ ข้อกำหนด กฎหมาย แนวทางและรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิชาชีพของโครงการสถาปนิกเอเปค ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรมและประชาชนในประเทศในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะ อนาคตของสถาปนิกไทย การว่าจ้างงานสถาปนิกต่างชาติ อุตสาหกรรมวัสดุและการก่อสร้าง เทคโนโลยี แรงงาน และคุณภาพทางด้านสถาปัตยกรรม เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อเป็นการรองรับสถานการณ์จะเกิดขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางวิชาชีพและวิชาการจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาในรายละเอียดของรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นควบคู่ไปด้วยกันเพื่อความครอบคลุมในทุกมิติที่เกี่ยวข้องและที่จะเกิดผลกระทบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นที่มาในการนำเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง **“การศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย”**

ทั้งนี้เพื่อหารูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกเอเปคระหว่างสถาปนิกไทยและสถาปนิกต่างชาติได้อย่างเหมาะสมที่สุด โดยผ่านการมีส่วนร่วมเสนอแนวทางจากกลุ่มสถาปนิกต่าง ๆ อย่างครอบคลุมทุกกลุ่ม และเป็นแนวทางนำร่องในการออกข้อกำหนดเพื่อรองรับการเปิดเสรีวิชาชีพสถาปัตยกรรมโครงการอื่นๆ ในอนาคตอันใกล้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับวิชาชีพสถาปัตยกรรมและผลประโยชน์ต่อประเทศชาติสูงสุด

นอกจากนี้ผลที่ได้จากการศึกษายังช่วยเป็นการนำเสนอข้อมูล แนวทางและการสร้างความเข้าใจแก่สถาปนิกไทยส่วนใหญ่ เพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นซึ่งได้ค้นพบจากการเก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์ ในส่วนการเปิดเสรีทางด้านสถาปัตยกรรมโครงการสถาปนิกเอเปค ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สถาปนิกไทยส่วนใหญ่ยังไม่ทราบข้อมูลและผลกระทบจากการเปิดเสรีทางวิชาชีพสถาปัตยกรรม เช่น โครงการสถาปนิกเอเปค หรือสถาปนิกอาเซียน ซึ่งส่งผลต่อรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่เปลี่ยนไปในอนาคต
2. สถาปนิกต่างชาติในปัจจุบันบางส่วนให้บริการด้านสถาปัตยกรรมโดยไม่ปฏิบัติตามพรบ. วิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทย
3. สถาปนิกไทยบางส่วนไม่ปฏิบัติตาม ตามพรบ.วิชาชีพสถาปัตยกรรม ในการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพ 1.1 แสดงทิศทางของการทำงานร่วมกันของสถาปนิกท้องถิ่น

สมมุติฐานของงานวิจัย

LOCAL COLLABORATION MODEL เป็นรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับประเทศไทย ณ สถานการณ์ปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. ศึกษาหลักการเจรจาตกลงว่าด้วยการค้าบริการและการเปิดเสรีและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเกี่ยวข้องการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย
2. ศึกษารูปแบบการทำงานกับสถาปนิกในประเทศของโครงสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย ระหว่างสถาปนิกไทยกับสถาปนิกต่างชาติ
3. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการทำงานกับสถาปนิกในประเทศของโครงสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย ระหว่างสถาปนิกไทยกับสถาปนิกต่างชาติ
4. ศึกษาข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการทำงานกับสถาปนิกในประเทศของโครงสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย ระหว่างสถาปนิกไทยกับสถาปนิกต่างชาติ และรูปแบบกรณีศึกษาจากกลุ่มประเทศเอเปค

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1. การศึกษานี้เป็นการศึกษาเพื่อเสนอรูปแบบการร่วมงานกับสถานปึกในประเทศของโครงการสถานปึกเอเปคในประเทศไทยเท่านั้น โดยเป็นการศึกษาเบื้องต้นเพื่อขยายผลไปยังแนวทางการเปิดเสรีวิชาชีพสถาปัตยกรรมในขั้นตอนต่อไป การศึกษานี้จะทำการศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ และ ทูติภูมิ ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In – Depth Interview) และ แบบสอบถาม(Questionnaire) จากสถานปึกในกลุ่มตัวอย่างที่เจาะจงและ หน่วยงาน คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรีประกอบกับการค้นคว้าข้อมูลทางด้านเอกสาร รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาเฉพาะข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการร่วมงานกับสถานปึกในประเทศของโครงการสถานปึกเอเปคในประเทศไทยและส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกับรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างสถานปึกไทยกับสถานปึกต่างชาติ ได้แก่ หลักการเจรจาตกลงการค้าบริการและการเปิดเสรี แนวทางการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างประเทศ ของ UIA , NCARB ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง
3. การศึกษานี้เป็นการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลบนพื้นฐานของข้อมูลที่รวบรวมได้ในช่วงระยะเวลาการทำการวิจัยเท่านั้น เนื่องจากการดำเนินการจัดการรูปแบบปฏิบัติวิชาชีพของสถานปึกเอเปคในประเทศไทยนั้นยังอยู่ในช่วงระยะเริ่มต้น ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินการตลอด

1.4 ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ข้อจำกัดด้านเวลาในการวิจัย เนื่องจากการทำการวิจัยครั้งนี้มีเวลาเป็นตัวกรอบกำหนดในการศึกษา การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการศึกษา วิเคราะห์และสรุปผลบนพื้นฐานของข้อมูลที่เกิดขึ้นและรวบรวมได้ในช่วงระยะเวลาการทำการวิจัยเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.5 คำจำกัดความที่ใช้การวิจัย

สถาปนิกเอเปค	สถาปนิกที่ขึ้นทะเบียนกับสภาสถาปนิกเอเปคเพื่อต้องการสิทธิในประกอบวิชาชีพในกลุ่มประเทศเอเปคที่ลงนามร่วมกัน
สถาปนิกไทย/ท้องถิ่น	สถาปนิกที่ถือสัญชาติไทยและได้สิทธิในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและ พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543
สถาปนิกต่างชาติ	สถาปนิกที่มีได้ถือสัญชาติไทยที่ต้องการการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยผ่านโครงการสถาปนิกเอเปค
การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม	การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการออกแบบวางผังอาคารเพื่อสร้างสรรค์องค์ประกอบทางกายภาพของอาคาร ส่วนประกอบอาคาร และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับอาคาร
ประเทศผู้ให้บริการ(HOME COUNTRY)	ประเทศในกลุ่มสถาปนิกเอเปคของสถาปนิกเอเปคผู้ให้บริการภายนอกประเทศของตนและทำหน้าที่ขึ้นทะเบียนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมภายในประเทศนั้นและใบอนุญาตสถาปนิกเอเปคเพื่อให้บริการในประเทศสมาชิกอื่น
ประเทศผู้รับบริการ(HOST COUNTRY)	ประเทศในกลุ่มสถาปนิกเอเปคที่สถาปนิกเอเปคต้องการเข้าไปให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมภายในกลุ่มประเทศดังกล่าวข้างต้นที่มีใช้ประเทศของตนเอง
ข้อกำหนดของสถาปนิกเอเปค	ข้อกำหนดของสภาสถาปนิกเอเปคและสภาสถาปนิกไทยในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย
สภาสถาปนิกไทย	หน่วยงานที่ทำหน้าที่ กำกับดูแลการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกในประเทศไทย
สภาสถาปนิกเอเปค	หน่วยงานที่ทำหน้าที่ กำกับดูแลการปฏิบัติวิชาชีพของโครงการสถาปนิกเอเปค

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับกำหนดรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกในประเทศของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทยระหว่างสถาปนิกไทยกับสถาปนิกต่างชาติในอนาคตอันใกล้ และแนวทางศึกษาแก่โครงการอื่น เช่น โครงการสถาปนิกเอเซีย และโครงการเปิดเสรีทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในอนาคต

2. สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการออกข้อกำหนดในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทยภายใต้การเปิดเสรีทางวิชาชีพของโครงการสถาปนิกเอเปคและแนวทางศึกษาแก่โครงการอื่น เช่น โครงการสถาปนิกเอเซีย และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในอนาคต

1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาปริทัศน์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกเอเปค จากเอกสารและการสัมภาษณ์ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานและ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี สถาปนิก สมาคมสถาปนิก ในประเด็นและหลักการ ปัจจัยที่ต้องพิจารณา ในการกำหนดรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย
2. ทำการสัมภาษณ์ความเห็นจากกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ หน่วยงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี , สถาปนิก สมาคมสถาปนิก คณาจารย์ สถาปนิก/บริษัทไทยที่ปฏิบัติวิชาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปข้อมูล นำเสนอแนวทางการศึกษา
4. นำเสนอข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะของข้อมูลในการศึกษาเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก และใช้ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นข้อมูลที่สนับสนุนในการอธิบายผลการศึกษาคงคู่กัน ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นเป็นวิธีการวิเคราะห์เชิงบรรยายหรือเชิงพรรณนา โดยอ้างอิงจากข้อมูลในส่วนปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามร่วมกัน ประกอบกับข้อมูลทุติยภูมิ จากงานวิจัย เอกสาร รายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการสรุปผลด้วยการอธิบายความคิดเห็น แนวทางที่เกี่ยวข้องและข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป เป็นหลัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาในบทนี้จะเน้นเรื่องความสัมพันธ์โดยรวมของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทยซึ่งทำหน้าที่วางแนวทางและข้อกำหนดในการปฏิบัติวิชาชีพพร้อมกันระหว่าง **ประเทศผู้รับบริการ (HOST COUNTRY)** ประเทศที่สถาปนิกเอเปคต้องการเข้าไปปฏิบัติวิชาชีพโดยมิใช่ประเทศของตนเอง ซึ่งในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาแต่ในกรณีของ ประเทศไทย เท่านั้น และ **ประเทศผู้ให้บริการ (HOME COUNTRY)** คือ ประเทศของสถาปนิกเอเปคที่ต้องการมาปฏิบัติวิชาชีพในประเทศไทย ได้แก่ประเทศสมาชิกที่เหลือใน 13 ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เป็นต้น

โครงการสถาปนิกเอเปคอยู่ภายใต้ข้อตกลงร่วมกันทางการค้าบริการ ขององค์การการค้าโลก (WTO) การใช้หลักการเจรจาความตกลงร่วมกันในระดับพหุภาคี (การเจรจาที่มีประเทศสมาชิกมากกว่า 2 ประเทศขึ้นไป) ของประเทศที่เป็นสมาชิกในกลุ่มสถาปนิกเอเปคนั้น ต้องใช้หลักการของข้อตกลงร่วมกันทางการค้าบริการ (GATS) มาพิจารณาควบคู่ในการกำหนดนโยบายและข้อกำหนดภายในประเทศสมาชิก เพื่อให้ได้มาซึ่งนโยบายที่เหมาะสมกับประเทศของตนเองและสถานการณ์ปัจจุบัน และไม่ให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบจากประเทศสมาชิกด้วยกัน

จากการศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น พบว่า ประเทศไทย จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาตกลงร่วมกันระหว่างประเทศ แบ่งได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมหภาค และระดับจุลภาค ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ส่วนมหภาค MACRO

การเจรจาระดับมหภาค หมายถึง การเจรจาในระดับภาครัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ขององค์การการค้าโลก (WTO) และการเปิดเสรี (FTA) ตลอดจน การเจรจาในระดับทวิภาค (Bilateral Trade Agreement) และพหุภาคี (Multilateral Trade Agreement) ในกลุ่มประเทศสมาชิกจากกลุ่มต่าง ๆ เช่น เอเชีย ยุโรป ตลอดจนความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคเอเปค (APEC) เป็นต้น

โดยมีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (Regulator) ได้แก่

- รัฐบาล
- กระทรวงพาณิชย์
- กระทรวงต่างประเทศ
- กระทรวงแรงงาน
- กระทรวงการคลัง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)
- ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานทางด้านวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Implementer) ได้แก่

- สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (GSEI)
- SEATRANET (South East Asia Trade Policy Training Network)
- โครงการหน่วยจัดการความรู้ด้านการค้าและสิ่งแวดล้อมในสถานการณสากล
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สิงหาคม 2549
- ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 ส่วนจุลภาค MICRO

การเจรจาระดับจุลภาค หมายถึง การเจรจาในระดับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมซึ่งทำหน้าที่ดูแลในรายละเอียดปลีกย่อยในด้านวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยตรง การออกข้อกำหนดและกฎหมายในด้านการเกี่ยวข้องกับการร่วมทำงานกับสถาปนิกท้องถิ่น

โดยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกในประเทศไทย (Regulator) ได้แก่

- สภาสถาปนิก โดย คณะกรรมการฝ่ายต่างประเทศผู้ทำการเจรจาและกำกับดูแลเป็นหลัก

หน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพและการวิจัย (Implementer) ได้แก่

- สมาคมสถาปนิก
- สถาบันสถาปนิกสยามฯ
- สภาคณบดี
- สถาบันการศึกษา
- ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาในลำดับต่อไปจะเป็นการอธิบายตามลำดับความสำคัญในรายละเอียด ระดับมหภาค ระดับจุลภาค ความเป็นมาและความสัมพันธ์กันของหน่วยงานต่าง ๆ

2.1. ส่วนมหภาค (MACRO)

2.1.1 ความเป็นมาในโครงการสถาปนิกเอเปคและการดำเนินการภายใต้นโยบายการเปิดการค้าเสรี พศ 2537-2552

เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกของความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ (APEC) ในปี พ.ศ. 2535 และองค์การการค้าโลก (WTO) ในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งโดยลำดับศักดิ์หรือลำดับความสำคัญแล้ว (APEC) ถือว่าอยู่ภายใต้กรอบและกฎเกณฑ์ของ (WTO) และ (GATS) ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในหัวข้อย่อยถัดไป

องค์การการค้าโลกเป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีการพัฒนามาจากการทำความเข้าใจว่า ด้วยภาษีศุลกากรและการค้าหรือแกตต์ (GATT) นอกจากนี้ยังมีความตกลงการค้าระหว่างประเทศอีกฉบับหนึ่งในกรอบของ WTO เรียกว่า ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS: GENERAL AGREEMENT ON TRADE IN SERVICES) ซึ่งวัตถุประสงค์ของการเจรจาจัดทำ (GATS) นี้เพื่อให้มีกรอบว่าด้วยหลักการและกฎเกี่ยวกับการค้าบริการระหว่างประเทศ สำหรับประเทศสมาชิก (WTO) ถือปฏิบัติเพื่อให้การค้าบริการระหว่างกันนั้นเป็นไปโดยยึดหลักเปิดเผยและเปิดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ

ภาพที่ 2.1 แสดงความเป็นมาในโครงการสถาปนิกเอเปคและการดำเนินการภายใต้นโยบายการเปิดการค้าเสรี

ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องรับพันธกรณี เงื่อนไขและความตกลงต่าง ๆ ขององค์การการค้าโลกเช่นเดียวกับสมาชิกจากประเทศอื่นๆ โดยมีหลักการสำคัญในการดำเนินการเช่นเดียวกับหลักการในอุดมคติขององค์การการค้าโลก (WTO) และ ความตกลงทั่วไปว่า ด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) ซึ่งโครงสร้างนิรุกติศาสตร์เป็นการให้บริการ (SERVICE) ทางด้านวิชาชีพสถาปัตยกรรมจึงเกี่ยวข้องกับ ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) เป็นหลักแต่ในเนื้อหาในส่วนนี้จะอธิบายในส่วนของ WTO และ GATTs เพื่อให้เข้าภาพรวมที่มีความเกี่ยวข้องกับความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ก่อน ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

2.1.2 องค์การการค้าโลก(World Trade Organization : WTO)²

องค์การการค้าโลก หรือ WTO เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีพัฒนาการมาจากความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า หรือ "แกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade : GATT)" จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการตามความตกลงมารราเขตจัดตั้งองค์การการค้าโลกเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2538 โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ปัจจุบัน (ณ วันที่ 1 ต.ค. 2551) มีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 153 ประเทศ โดยมีประเทศยูเครนและเคปเวิร์ดเข้าเป็นประเทศสมาชิกลำดับที่ 152 และ 153 ตามลำดับ ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกผู้ก่อตั้งองค์การการค้าโลก ขณะนี้ ยังมีอีกหลายประเทศที่อยู่ในกระบวนการเข้าเป็นสมาชิกของ WTO เช่น รัสเซีย คาซัคสถาน เบลารุส ภูฏาน และลาว เป็นต้น

• วัตถุประสงค์

เป็นเวทีในการเจรจาลดอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้า และจัดทำกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนให้การค้าโลกมีความเสรียิ่งขึ้น บนพื้นฐานของการแข่งขันที่เท่าเทียมกัน เป็นเวทีในการยุติข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก เป็นกลไกตรวจสอบและทบทวนนโยบายการค้าของประเทศสมาชิก

2.1.3 หลักการสำคัญ WTO และ GATT³

1. กำหนดให้ใช้มาตรการทางการค้าระหว่างประเทศโดยไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) คือ ให้การปฏิบัติต่อสินค้าจากประเทศสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน (Most-favoured Nation Treatment : MFN) กล่าวคือ แต่ละประเทศจะต้องเรียกเก็บภาษีศุลกากร หรือ ค่าธรรมเนียม หรือใช้มาตรการใดๆ กับสินค้านำเข้าจากประเทศสมาชิกอื่นๆ เท่าเทียมกันทุกประเทศ และปฏิบัติต่อสินค้านำเข้าเท่าเทียมกับสินค้าภายในประเทศ (National Treatment) ไม่ว่าจะเป็นการเก็บภาษีภายใน หรือการกำหนดกฎระเบียบต่างๆ การกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางการค้าจะต้องมีความโปร่งใส (transparency)

² สำนักเจรจาพหุภาคี, "กรอบพหุภาคี," 1 ตุลาคม 2551.

³ เรื่องเดียวกัน.

โดยประเทศสมาชิกจะต้องพิมพ์เผยแพร่กฎระเบียบ เกี่ยวกับมาตรการทางการค้าต่อสาธารณชน และแจ้งให้ประเทศสมาชิกอื่นๆ ทราบเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศ คู่ครองผู้ผลิตภายในด้วยภาษีศุลกากรเท่านั้น (tariff-only protection)

2. ส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม (fair competition) ประเทศสมาชิกสามารถเก็บภาษีตอบโต้ การทุ่มตลาด และการอุดหนุน จากสินค้านำเข้าได้ หากมีการไต่สวนตามกฎหมายของ WTO แล้วพบว่า ประเทศผู้ส่งออกมีการทุ่มตลาด หรือให้การอุดหนุนจริง และก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายใน นอกจากนี้ ยังห้ามไม่ให้ประเทศสมาชิกอุดหนุนการผลิต และการส่งออก จนบิดเบือน กลไกตลาด
3. ให้มีการรวมกลุ่มทางการค้าเพื่อลดภาษีระหว่างกันได้ หากมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายการค้า (no trade blocs) ประเทศสมาชิก สามารถตกลงรวมกลุ่ม เพื่อขยายการค้าระหว่างกันได้ แต่มีเงื่อนไขว่าการรวมกลุ่มต้องไม่มีจุดประสงค์ เพื่อกีดกันการนำเข้าสินค้าจากประเทศนอกกลุ่ม และเมื่อรวมกลุ่มกันแล้วต้องไม่กระทบต่อผลประโยชน์เดิมของประเทศนอกกลุ่ม
4. มีกระบวนการยุติข้อพิพาททางการค้า (trade dispute settlement mechanism) เมื่อมีกรณีข้อขัดแย้งทางการค้า ให้นำข้อพิพาททางยุติข้อพิพาท หากไม่สามารถหาข้อสรุปได้ ให้นำเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติข้อพิพาทของ WTO โดยการยื่นเรื่องต่อองค์กรระงับข้อพิพาท (dispute settlement body: DSB) ของ WTO เพื่อจัดตั้งคณะผู้พิจารณาชั้นพิจารณากรณีดังกล่าว และรายงานผลให้ประเทศสมาชิกอื่นร่วมกันพิจารณา บังคับให้เป็นไปตามผลการพิจารณาของคณะผู้พิจารณา หากไม่ปฏิบัติตามคำตัดสิน ประเทศผู้เสียหายสามารถทำการตอบโต้ทางการค้าได้
5. ให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการปฏิบัติตามพันธกรณี (special and differential treatment : S&D) ผ่อนผันให้ประเทศ กำลังพัฒนามีระยะเวลาในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ยาวนานกว่า จำกัดการนำเข้า ได้หากมีจุดประสงค์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และรักษาเสถียรภาพดุลการชำระเงิน และให้โอกาสประเทศพัฒนาแล้วให้สิทธิพิเศษทางศุลกากร (GSP) แก่ประเทศกำลังพัฒนาได้ แม้จะขัดกับหลัก MFN ก็ตาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากหลักการการในอุดมคติขององค์การการค้าโลกและแกตต์เมื่อนำไปใช้ในการเจรจาระหว่างประเทศต่าง ๆ พบว่ายังมีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น กฎหมายภายในประเทศ การรักษาความเท่าเทียมในแต่ละประเทศในกลุ่มเจรจาการค้าและการบริการ อำนาจและสิทธิในการต่อรองที่มากกว่าของประเทศที่พัฒนาแล้ว ฯลฯ ซึ่งประเทศที่เข้าร่วมสมาชิกขององค์การการค้าโลกยังมีความแตกต่างกันในการดำเนินการหลักการในอุดมคติของแกตต์อยู่มาก

ต่อมาภายหลังจากการเจรจาตกลง ก็มีการขยายขอบเขตการเจรจาทางการค้าให้ครอบคลุมถึงด้านการให้บริการ (SERVICE) หรือเรียกว่า ความตกลงทั่วไปทางการค้าและการบริการ (GATS: GENERAL AGREEMENT ON TRADE IN SERVICES) ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการสถาปนิกเอเปค เนื่องจากโครงการนี้จัดอยู่ในความตกลงทั่วไปทางการค้าและการบริการ (GATS) เพราะโครงการนี้เป็นการให้บริการทางด้านวิชาชีพสถาปัตยกรรมซึ่งจะอธิบายหลักสำคัญในบทถัดไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.4 ลำดับศักดิ์ของการเจรจาตกลงว่าด้วยการให้บริการ

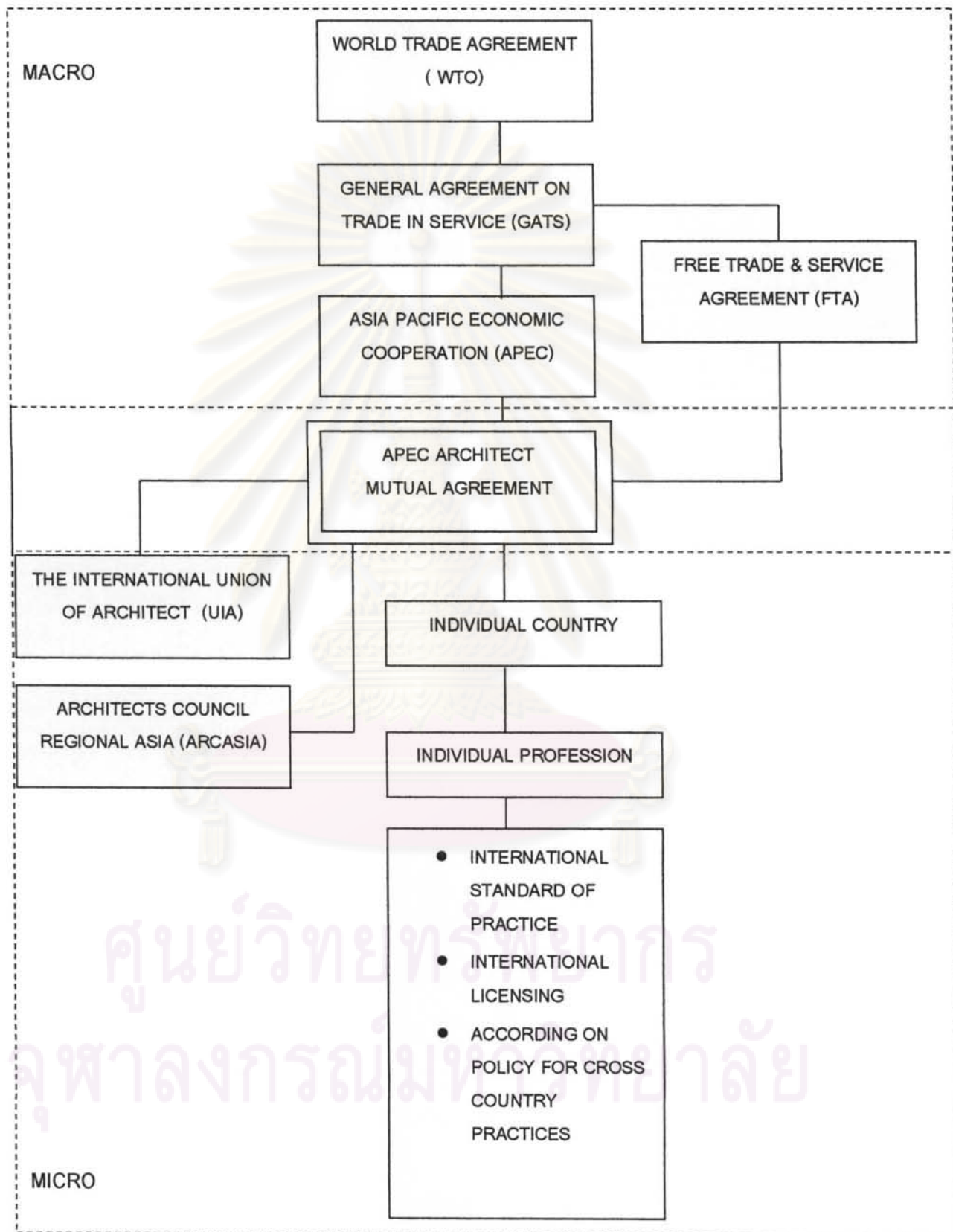
ในการเจรจาตกลงว่าด้วยการให้บริการมีได้หลายระดับและหลายรูปแบบทั้งทวิภาคี และพหุภาคี ซึ่งแบ่งระดับศักดิ์หรือลำดับความสำคัญในรายละเอียดที่แตกต่างกันในแง่ของการยอมรับจากนานาชาติ และการมีผลบังคับใช้ในแง่ของกฎหมายและข้อตกลงที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้⁴

1. World Agreement ข้อตกลงในระดับรัฐหรือในระดับโลก องค์การเหล่านี้ได้แก่ องค์การการค้าโลก (WTO) ถือว่าเป็นองค์การที่ใหญ่ที่สุด สำคัญที่ข้อตกลงทั้งหลายเป็นกฎหมายระดับรัฐ ทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติตามจะมีความผิดและจะมีการลงโทษจากประเทศอื่น
2. Multi Countries Agreement หมายถึง ข้อตกลงระดับ รัฐ ของหลายประเทศ องค์การเหล่านี้ ได้แก่ AFTA NAFTA หรือ ASEM
3. Dual Countries Agreement หมายถึง ข้อตกลงในระดับรัฐ ระหว่างสองประเทศ เช่น การเจรจาการค้าเสรี (FTA) ระหว่างประเทศต่อประเทศ เช่น ประเทศไทยกับจีน เรื่องการค้าพืชผลทางการเกษตร เป็นต้น
4. Multi Countries Cooperation หมายถึง ความร่วมมือในระดับรัฐ ระหว่างประเทศ เช่น APEC (Asia Pacific Economic Cooperation) ความร่วมมือของเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก ซึ่งมีทั้งรูปแบบโดยผ่านองค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาสถาปนิก สภาวิศวกร สภาทนายความ เป็นต้น หรือรัฐบาลเป็นผู้ผลักดันร่วมกัน ซึ่งโครงการสถาปนิกเอเปคก็อยู่ในระดับนี้เช่นกัน
5. Multi Association Agreement หมายถึง ข้อตกลงในระดับสมาคมในหลายประเทศซึ่งส่วนไม่มีผลต่อความผูกพันในการออกกฎหมายโดยตรง
6. Multi Association Cooperation หมายถึง ความร่วมมือในระดับสมาคม ของหลายประเทศ เช่น UIA (The International Union of Architects) ซึ่งได้กำหนดแนวทางที่มีศักดิ์ในการใช้เป็นแนวทางการออกข้อกำหนดของโครงการสถาปนิกเอเปค ในหัวข้อ Practice in a Host Nation⁵ เป็นต้น และ ARCASIA (Architects Regional Council Asia) เป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความสัมพันธ์ของสมาคมวิชาชีพระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชีย ด้านการปฏิบัติวิชาชีพทางด้านสถาปัตยกรรม ซึ่งความร่วมมือนั้นจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมายหรือข้อตกลงของแต่ละประเทศ

⁴ ยอดเยี่ยม เทพรานนท์, "การเปิดเสรีทางด้านสถาปัตยกรรม: ฐานความรู้เรื่องการเปิดเสรีวิชาชีพ," วิชา 4 (มีนาคม 2548), 80-81

⁵ International Union of Architects, "Recommended Guidelines for the UIA Accord On Recommended International Standards of Professionalism in Architectural Practice Policy on Practice in a Host Nation," Barcelona,

แผนภาพตารางที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ของการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี
 เกี่ยวข้องกับโครงการสถาปนิกเอเปค

2.1.5 โครงการเอเปค

- **ความเป็นมาของโครงการเอเปคและสถาปนิกเอเปค**

หมายถึง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (เอเปค) (Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC) เป็นกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ระหว่างเขตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

- **จุดหมายและหลักการโครงการเอเปค**

เอเปคก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2532 โดยมีจุดประสงค์ มุ่งเน้นความเจริญเติบโตและการพัฒนาที่ยั่งยืนของภูมิภาค และผลักดันให้การเจรจาการค้าหลายฝ่าย รอบอุรุกวัย ประสบผลสำเร็จ ขณะเดียวกัน เอเปคก็ต้องการถ่วงดุลอำนาจทางเศรษฐกิจของกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มสหภาพยุโรป มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1 ออสเตรเลีย 2 บรูไนดารุสซาลาม 3 แคนาดา 4 ชิลี 5 จีน 6 รัสเซีย 7 ฮองกง 8 อินโดนีเซีย
9 ญี่ปุ่น 10 เกาหลีใต้ 11 มาเลเซีย 12 เม็กซิโก 13 นิวซีแลนด์ 14 ปาปัวนิวกินี 15 เปรู
16 ฟิลิปปินส์ 17 สิงคโปร์ 18 จีนไทเป (ไต้หวัน) 19 ไทย 20 สหรัฐอเมริกา 21 เวียดนาม

- **สมาชิกของโครงการเอเปค**

ปัจจุบัน เอเปคมีสมาชิกทั้งสิ้น 21 เขตเศรษฐกิจ (19 ประเทศ 2 เขตเศรษฐกิจ) ประกอบด้วยมหาอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน และญี่ปุ่น รวมทั้งสมาชิกอาเซียน และประเทศในอเมริกาเหนือและใต้

- **การเจรจาการค้าบริการในกรอบเอเปค⁶**

สมาชิกเอเปค หรือกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เอเชีย-แปซิฟิก (Asia Pacific Economic Cooperation : APEC) ได้ตกลงร่วมกันที่จะเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนให้สำเร็จภายในปี 2553 สำหรับประเทศพัฒนาแล้ว และในปี 2563 สำหรับประเทศกำลังพัฒนา โดยใช้แผนปฏิบัติการโฆซากาเป็นกลไก ซึ่งแผนดังกล่าวให้ความสำคัญกับงาน 3 ด้าน คือ งานด้านการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Liberalization) งานด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Facilitation) และด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ (Economic and Technical Cooperation : ECOTECH)

⁶ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, "ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค," 10 มีนาคม 2552.

นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินงานมีผลเป็นรูปธรรม เอเปคได้จัดตั้งกลุ่มบริการ (Group on Services : GOS) ขึ้นมาดูแลงานการค้าบริการ แผนการดำเนินงานของ GOS มีทั้งการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การศึกษาฐานข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการค้าบริการที่มีอยู่ของสมาชิก การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของการเปิดเสรีบริการ ตลอดจนเพิ่มความโปร่งใสให้สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบด้านการค้าบริการได้

ภาพที่ 2. ๒กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ระหว่างเขตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

■ = กลุ่มประเทศสมาชิกเอเปคทั้ง 21 ประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ส่วนจุลภาค MICRO

2.2.1 สภาสถาปนิก (ACT : Architect Council of Thailand)

เป็นองค์กรวิชาชีพที่มีอำนาจโดยตรงในการทำหน้าที่ดูแลควบคุมการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทย และเกี่ยวข้องกับโครงการสถาปนิกเอเปคโดยหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมการศึกษา การวิจัยและการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย
2. ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกเอเปคประเทศไทยให้ถูกต้องตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม
3. ให้คำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษาผู้ประกอบการ ประชาชนและกลุ่มสถาปนิก เกี่ยวกับนโยบายและผลกระทบด้านสถาปัตยกรรมที่เกิดจากโครงการสถาปนิกเอเปค
4. เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทยในประชุมโครงการสถาปนิกเอเปค

ในฐานะที่สภาสถาปนิกเป็นผู้แทนวิชาชีพด้านสถาปัตยกรรมของประเทศ ตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 สภาสถาปนิก จึงกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาวิชาชีพ 12 ปี เป็นนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการเจรจาการเปิดเสรีวิชาชีพสถาปัตยกรรมรวมทั้งการประชุมวิชาการ หรือวิชาชีพด้านสถาปัตยกรรมกับประเทศอื่น ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี การประชุมภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน การประชุมระดับเขตเศรษฐกิจโลกหรือเอเปค องค์การการค้าระหว่างประเทศหรือ WTO⁷ ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁷ สภาสถาปนิก, "สรุปการบริหารและดำเนินการคณะกรรมการสภาสถาปนิก2547-2550," 1 เมษายน 2550.

2.2.1.1 ยุทธศาสตร์ของสภาสถาปนิก

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมให้ทัดเทียมระดับสากล

สภาสถาปนิก ได้กำหนดนโยบายในการส่งเสริมการศึกษา วิจัย และการพัฒนาสถาปัตยกรรม เพื่อให้สถาปนิกทำหน้าที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและร่วมพัฒนาประเทศอย่างมีความรับผิดชอบและประสิทธิภาพ พร้อมทั้งการเตรียมความพร้อมเพื่อรับรองการเปิดเสรีธุรกิจด้านวิชาชีพสถาปัตยกรรมในอนาคตใกล้ จึงกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพสถาปัตยกรรม 12 ปี โดยมีเป้าหมายให้สถาปนิกมีคุณภาพและจรรยาบรรณ มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูง และมีความสามารถพร้อมที่จะแข่งขันระดับสากลภายในปี พ.ศ. 2560 อย่างยั่งยืน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- โครงการและแผนงาน

1. ประมวลความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกัน*
2. ปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาวิชาการสถาปัตยกรรม และหลักเกณฑ์ วิธีการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตรของสถาบันการศึกษา*
3. ปรับปรุงมาตรฐานการประกอบวิชาชีพและหลักเกณฑ์วิธีการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและการเลื่อนวุฒิ*
4. ตั้งสถาบันพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมชั้นสูง อบรมการประกอบวิชาชีพต่อเนื่องแก่ผู้ได้รับใบอนุญาต เพื่อพัฒนาการประกอบวิชาชีพต่อเนื่อง และเพื่อการพัฒนาขีดความสามารถในระดับสูง*
5. ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารและศูนย์การฝึกอบรมวิชาการ และการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างประเทศเพื่อให้สมาชิกมีความพร้อมต่อการเปิดเสรีและการปฏิบัติวิชาชีพ*
6. แต่งตั้งสมาชิกเป็นสถาปนิกอาสาภูมิภาค ในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แทนสภาสถาปนิก ในการให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านวิชาการ และวิชาชีพสถาปัตยกรรม ที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคม ชุมชน สมาชิก

ศูนย์วิจัยการศึกษาระดับสูง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษาและพิจารณาทั้งความมีศักยภาพขององค์กรวิชาชีพ ระบบการปฏิบัติวิชาชีพ และ ศักยภาพในการแข่งขันการให้บริการวิชาชีพเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ทางสภาสถาปนิกจึงได้พิจารณา ประเทศคู่แข่งหลักที่ใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการแข่งขันการให้บริการวิชาชีพ⁸ ได้แก่

- ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประเทศออสเตรเลีย
- ประเทศสิงคโปร์

ซึ่งนำมาศึกษาเปรียบเทียบในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดรายละเอียดวิธีการของ รูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น ของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- การปฏิบัติวิชาชีพในประเทศ
- เกณฑ์ในการขอใบอนุญาต
- การกำหนดขอบเขตการปฏิบัติวิชาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต
- องค์กรใดในประเทศเกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรม
- ภาษาทางราชการ และการติดต่อทางธุรกิจ
- ระบบมาตรวัด
- ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁸ สภาสถาปนิก, "การพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนากรอบร่วมสาขา 4 สาขา," เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2, 23 กันยายน 2547.

2.2.1.2 ระบบในการปฏิบัติวิชาชีพและรายละเอียดในประเทศกรณีศึกษา⁹

คำถาม	Australia	Singapore	United States
1 การปฏิบัติวิชาชีพในประเทศ ต้องมีใบอนุญาตหรือไม่			
a. สถาปนิกท้องถิ่น	มี	มี	มี
b. สถาปนิกต่างชาติ	มี	มี	มี
2 การประกอบวิชาชีพ สถาปนิกจะต้องมีใบอนุญาตหรือไม่	มี	มี	มี
3 หน่วยงานใดที่รับผิดชอบเรื่องการให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	State Registration Board	Board of Architects	State Registration Board
4 เกณฑ์ในการขอใบอนุญาต			
การศึกษา เช่น ปริญญาวิชาชีพขั้นต่ำที่ได้รับการรับรอง	มี	มี	มี
ประสบการณ์ทำงาน หรือฝึกงาน	มี 2ปีในประเทศ	มี	มี 3ปี
การสอบ เช่น สอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์	มี สอบสัมภาษณ์โดยAACA	มี	มี The Architect Registration Examination(A.R. E.)
5 การกำหนดขอบเขตการปฏิบัติวิชาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต			
	ไม่มีกำหนด แต่ห้ามการใช้ชื่อว่าเป็นสถาปนิกในการควบคุมของรัฐ	ห้ามผู้ไม่มีใบอนุญาตทำงานวิชาชีพส่วนใดทั้งสิ้น ¹⁰ ชัดแย้งกับสถานการณ์จริง	ต้องมีใบอนุญาตสำหรับการให้บริการวิชาชีพทั้งหมด

ตาราง 2.1 แสดงระบบในการปฏิบัติวิชาชีพและรายละเอียดในประเทศกรณีศึกษา

⁹ The National Council of Architectural Registration Board, " Architect Overseas Practice Standard,"

U.S. Embassy Professional Organization Licensing Bodies, United States, 1996.

¹⁰ สัมภาษณ์ อธิยานันท์ จิตรโรจน์รักษ์, หัวหน้าสำนักงานสภาสถาปนิก, 17 ธ.ค. 2551

ตาราง 2.1 แสดงระบบในการปฏิบัติวิชาชีพและรายละเอียดในประเทศกรณีศึกษา

คำถาม	Australia	Singapore	United States
6 มีองค์กรใดในประเทศเกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรม			
	The Royal Australian Institute of Architects (RAIA)	Singapore Institute of Architect (SIA)	1.The American Institute of architect (AIA) 2.The society of American Registered Architects(SARA)
7 องค์กรวิชาชีพสถาปัตยกรรมสัมพันธ์กับงานด้านใบอนุญาตอย่างไร			
	ให้คำปรึกษาและแนะนำ	ไม่มี	ประสานงานร่วมกันหลายองค์กรในบทบาทที่ต่างกัน
8 บริษัทสถาปนิกต่างชาติที่เข้ามาในประเทศต้องจัดตั้งตัวแทนเป็นสถาปนิกท้องถิ่นหรือไม่			
	ไม่ต้องจัดตั้ง แต่กำหนดอัตราส่วนสถาปนิกท้องถิ่นในการรับงานต่างกันตามรัฐ	ต้องจัดตั้ง ต้องจัดตั้งแต่ถ้าจดทะเบียน Board of Architects แล้วไม่จำเป็นต้องมี	ไม่ต้องจัดตั้ง ไม่ต้องจดทะเบียนบริษัท แต่ต้องจดทะเบียนบุคคล
9 ภาษาทางราชการ และการติดต่อทางธุรกิจ			
	ภาษาอังกฤษ	ภาษาราชการ -ภาษาจีนและอังกฤษ ภาษาในการติดต่อธุรกิจ -ภาษาอังกฤษ	ภาษาอังกฤษ
10 ใช้มาตรวัดใดบ้าง	เมตริก	เมตริก	มาตรฐานอังกฤษ

ตาราง 2.1 แสดงระบบในการปฏิบัติวิชาชีพและรายละเอียดในประเทศกรณีศึกษา

คำถาม	Australia	Singapore	United States
11 อัตราการเก็บภาษีส่วนใดและอย่างไรบ้างในงานที่มีการว่าจ้างบริษัทสถาปนิกต่างชาติ			
	ไม่มี	ไม่มี	N/A
12 สถาปนิกท้องถิ่นต้องร่วมงานส่วนใดและอย่างไรบ้าง ในการว่าจ้างบริษัทสถาปนิกต่างชาติ			
	ไม่มีกฎหมายควบคุม	ไม่มีกฎหมายควบคุม	N/A
13 มีข้อแตกต่างหรือข้อจำกัดแตกต่างจากบริษัทสถาปนิกในประเทศสหรัฐอเมริกาหรือไม่*			
	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี

*หมายเหตุ อ้างอิงกับประเทศอเมริกา เนื่องจากสภาจดทะเบียนทางสถาปัตยกรรมแห่งชาติ (NCARB) เป็นผู้เก็บข้อมูล¹¹

- กรณีศึกษาประเทศอเมริกา : วิธีบริหารและกำกับการสถาปัตยกรรมในสหรัฐอเมริกา¹²
ประเทศสหรัฐอเมริกามีการกำกับดูแลและพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดย 5 องค์กรอิสระ (American Collateral Organizations of Architecture): มีอำนาจเด็ดขาดตามกฎหมายในการออกใบอนุญาตเป็นเอกสิทธิ์เฉพาะของแต่ละรัฐ ไม่มีการก้าวท้าวกัน และเพื่อความเป็นเอกภาพ จึงจัดตั้งองค์กรอิสระ 5 องค์กรดังนี้

¹¹ The National Council of Architectural Registration Board, " Architect Overseas Practice Standard,"

U.S. Embassy Professional Organization Licensing Bodies, United States, 1996.

¹² Ibid.

1. **สภาจดทะเบียนทางสถาปัตยกรรมแห่งชาติ** National Council of Architectural Registration Boards (NCARB) ทำหน้าที่คล้ายกับสภาสถาปนิกไทย โดยมีรัฐต่าง ๆ ร่วมกันออกระเบียบและแนวปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติต้องทำตามเงื่อนไข 3 ข้อ
 - จบการศึกษาจากสถาบันเทียบเท่า
 - สมัครเข้าโปรแกรมฝึกงาน
 - สอบรับรองและลงทะเบียน

เมื่อจดทะเบียนและมีใบรับรอง NCARB แล้วจึงไปขอรับใบอนุญาตจากรัฐที่เป็นสมาชิก
2. **สมาคมมหาวิทยาลัยด้านสถาปัตยกรรม** Association of Collegiate Schools of Architecture (ACSA) ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตสถาปัตยกรรม ผู้สำเร็จการศึกษาต้องผ่านกระบวนการฝึกหัดวิชาชีพ และสอบใบรับอนุญาตก่อน จึงจะเป็นสถาปนิกเต็มตัว ให้ตรงกับความต้องการของตลาด อนุโลมได้ว่าเทียบเท่า สภาคณบดีคณะสถาปัตยกรรมแห่งประเทศไทย (CDAST: Council of Deans of Architecture Schools of Thailand)
3. **คณะกรรมการรับรองคุณภาพสถาบันสถาปัตยกรรมแห่งชาติ** National Architectural Accrediting Board (NAAB) มีบทบาทเทียบเท่า สำนักประกันคุณภาพการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเดิมสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น สำนักงานการอุดมศึกษา (สกอ.) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
4. **สมาคมสถาปนิกอเมริกา** American Institute of Architects (AIA) ทำหน้าที่ดูแลวิชาชีพรวมทั้งรับหน้าที่หล่อหลอมผู้มุงฐสถาปนิกฝึกหัด โดยให้สมาชิกประเภทสำนักงานเข้าร่วมโครงการ Intern Development Program (IDP)
5. **สถาบันนักศึกษาสถาปัตยกรรมอเมริกัน** American Institute of Architecture Students (AIAS) มีหน้าที่เป็นตัวแทน สถาปนิกในอนาคต ทั้งในประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

หลังจากได้ทราบข้อมูลเชิงคุณภาพ จากกรณีศึกษา เช่น การบริหาร กำกับกับการสถาปัตยกรรมในต่างประเทศ ตลอดจนเกณฑ์และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้ว ในขั้นต่อไปจะพิจารณาข้อมูลเชิงปริมาณในส่วนที่สำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในกลุ่มประเทศเอเปค ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.2.3 จำนวนสถาปนิกและสัดส่วนสถาปนิกที่ปฏิบัติวิชาชีพในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ตาราง 2.2 แสดงจำนวนสถาปนิกและสัดส่วนสถาปนิกที่ปฏิบัติวิชาชีพในแต่ละประเทศ

สภาสถาปนิก ได้สำรวจจำนวนสถาปนิกไทยในประเทศ (สภาสถาปนิก, 2548)

ประเทศ	จำนวนคน
ศรีลังกา	865
ปากีสถาน	1,000
เวียดนาม	4,000
ฮ่องกง	64
มาเลเซีย	2,227
ฟิลิปปินส์	22,000
เกาหลี	8,049
จีน	100,000
บังคลาเทศ	1,000
อินเดีย	5,000
ญี่ปุ่น	290,000
เยอรมัน	48,422
อเมริกา	110,000
สิงคโปร์	1,392
ไทย	10,235

พบว่า มีสถาปนิกไทยแสดงหลักฐานการจดทะเบียนเป็นจำนวน 10,235 คน ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อย เมื่อเทียบกับจำนวนสถาปนิกในแถบเอเชียหลาย ๆ ประเทศ และเมื่อศึกษาวิเคราะห์ต่อในรายงานศึกษาเบื้องต้น พบว่า กลุ่มสถาปนิกไทยส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นว่าประเทศไทยยังไม่มีการพัฒนาทางด้านสถาปัตยกรรม กฎหมายวิชาชีพสถาปนิก คุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย มาตรฐานการออกแบบอาคาร การวางผังเมือง โดยเท่าที่ควรเมื่อเปรียบเทียบกับพัฒนาการประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สิงคโปร์ ฮ่องกง จีน เป็นต้น

ในประเด็นความแตกต่างทางด้านสถาปัตยกรรม และสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศเพื่อนบ้านนั้น ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามว่าทำอย่างไรประเทศไทย ถึงจะมีการพัฒนาทางด้านสถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม สภาพเศรษฐกิจเทียบเท่าหลายประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งประเทศอเมริกาหรือยุโรปหรือประเทศในภูมิภาคเอเชีย

ซึ่งคำตอบจากการศึกษาพบว่า การพัฒนาทางด้านสถาปัตยกรรม และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม สภาพเศรษฐกิจ ได้นั้นเป็นหน้าที่ร่วมกันของทุกฝ่ายที่

เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ต้นนโยบายของรัฐที่ต้องให้ความสำคัญกับวงการก่อสร้างและส่งเสริมพัฒนาทางสถาปัตยกรรมมากยิ่งขึ้นไปจนถึงองค์วิชาชีพและสถาบันการศึกษาสถาปัตยกรรมที่จะต้องหาแนวทางพัฒนามาตรฐานในการปฏิบัติวิชาชีพและหลักสูตรของสถาปนิกให้ทัดเทียมและเท่าทันกับอารยประเทศมากขึ้น

นอกจากนี้ กลุ่มสถาปนิกส่วนใหญ่ ได้มีความเห็นว่า รูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาและแลกเปลี่ยนความรู้และวิทยาการที่ช่วยในการพัฒนางานวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทย ซึ่งควรเร่งให้มีการวางแนวทางให้ชัดเจน (สามารถดูรายละเอียดได้จากบทที่ 4-6)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.2 โครงการสถาปนิกเอเปค

• 2.2.2.1 ความเป็นมาของโครงการสถาปนิกเอเปค

โครงการสถาปนิกเอเปคถูกจัดเมื่อปี พ.ศ.2545 โดยถูกผลักดันเริ่มแรกจากประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีผู้เข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 14 ประเทศได้แก่ ออสเตรเลีย อเมริกา แคนาดา จีน ญี่ปุ่น จีนไทเป จีนฮ่องกง เกาหลี สิงคโปร์ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เม็กซิโก นิวซีแลนด์

• 2.2.2.2 จุดหมายและหลักการ

โครงการสถาปนิกเอเปคมีจุดมุ่งหมายเพื่อการทำงานของสถาปนิกในระดับบุคคลระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกเอเปค ซึ่งเป็นความตกลงเฉพาะในส่วนของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลของสถาปนิกในแต่ละประเทศมาทำข้อตกลงร่วมกัน เพื่อลดความยุ่งยากซับซ้อนของกฎหมายระหว่างประเทศและข้อกำหนดปลีกย่อย ต่างๆ

โดยมีการปรึกษากันตกลงร่วมจัดตั้งเป็นสภาสถาปนิกเอเปค (APEC Central Council) ซึ่งมีหน้าที่ในการออกข้อกำหนดต่าง ๆ ร่วมกันโดยมติดจากกลุ่มประเทศสมาชิกทั้ง 14 ประเทศ โดยจัดประชุมทุก ๆ 2 ปี และมีการจัดตั้งคณะกรรมการของสถาปนิกเอเปค (Monitoring Committee) ในแต่ละประเทศเพื่อดูแลการปฏิบัติวิชาชีพในประเทศตนเองซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบ พิจารณา อนุมัติการขึ้นทะเบียนสถาปนิกในประเทศของตนเอง กำกับดูแลสถาปนิกต่างชาติที่เข้ามาปฏิบัติวิชาชีพในประเทศของตนเอง โดยขึ้นตรงกับสภาสถาปนิกของแต่ละประเทศซึ่งมีสิทธิ์จะออกข้อกำหนดและกำกับในรายละเอียดปลีกย่อยในประเทศของตนเอง ทั้งนี้จะต้องอ้างอิงตามหลักสากลอย่างเช่น UIA และ WTO เป็นต้น และไม่เป็นการเอาเปรียบหรือจำกัดสิทธิต่าง ๆ ของสถาปนิกต่างชาติในกลุ่มเอเปคโดยไม่อิงต่อหลักการดังกล่าวข้างต้น

• 2.2.2.3 โครงสร้างและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาสถาปนิกเอเปคจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการดำเนินการของผู้ลงทะเบียนสถาปนิกเอเปค ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการของสภาสถาปนิกจากแต่ละประเทศสมาชิกเอเปคและมีหน้าที่ดำเนินการภายใต้กฎระเบียบของสภาสถาปนิกเอเปค สถาปนิกขึ้นทะเบียนในโครงการสถาปนิกเอเปคจะถูกแบ่งแยกการขึ้นทะเบียนตามประเทศของตนเอง โดยยื่นหลักฐานการสมัครต่อคณะกรรมการตรวจสอบสถาปนิกเอเปคภายในประเทศของตนเอง โดยต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามข้อกำหนดของสภาสถาปนิกเอเปค ถึงจะได้สิทธิในการรับใบอนุญาต และอยู่ภายใต้การดูแลจากคณะกรรมการตรวจสอบสถาปนิกเอเปคในประเทศของตนเอง ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่เป็นตัวแทนจากสภาสถาปนิกเอเปคและถูกคัดเลือกจากสภาสถาปนิกภายในประเทศนั้น เพื่อการควบคุมดูแลการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกเอเปคในประเทศของตนเอง

2.2.2.4 ข้อกำหนดเรื่องการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศต่างๆในกลุ่ม APEC ARCHITECTS

ตารางที่ 2.3 แสดงข้อกำหนดเรื่องการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศต่างๆในกลุ่ม APEC

COUNTRY	USA	CAN	MEX	AUS	NEW	SIN	JAP	CHI	TAI	MAL	PHI	THA
/ TOPIC												
เรื่องข้อกำหนดทั่วไป												
ใบประกอบวิชาชีพจำเป็นต่อการทำงานทางสถาปัตยกรรม	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี
การสอบใบประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมจากสภาสถาปนิก	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี
มีองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการขอใบประกอบวิชาชีพ	ไม่มี	มี	มี	ไม่มี	ไม่มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	ไม่มี
ต้องใช้ประสบการณ์ทำงานจริง ประกอบในการขอใบประกอบวิชาชีพ	มี	มี	มี	ไม่มี	ไม่มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี
จบการศึกษาจากหลักสูตรสถาบันที่ได้รับการยอมรับจากสภาสถาปนิก	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี
เรื่องข้อกำหนดของหลักสูตรสถาปัตยกรรม												
ระยะเวลาขั้นต่ำที่กำหนดในการเรียนสถาปัตยกรรม	5 ปี	6-7 ปี	5 ปี	5 ปี	5 ปี	5 ปี	4 ปี	5 ปี	4 ปี	5 ปี	5 ปี	5 ปี
วิชาหลักที่ต้องมีในหลักสูตร												
Design	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี
Technology & Environmental Science	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี
Social, Cultural & Environmental Studies	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี
Professional Studies	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี
Related Studies	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	ไม่มี

หมายเหตุ สภาสถาปนิกไม่มีการกำหนดในส่วนของ Related Studiesg เป็นเกณฑ์บังคับในการรับรองปริญญาในการประกอบวิชาชีพควบคุม พ.ศ. 2545 แต่มีการใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาประกอบในการอนุมัติสถาบันการศึกษาที่สภาสถาปนิกรับรอง

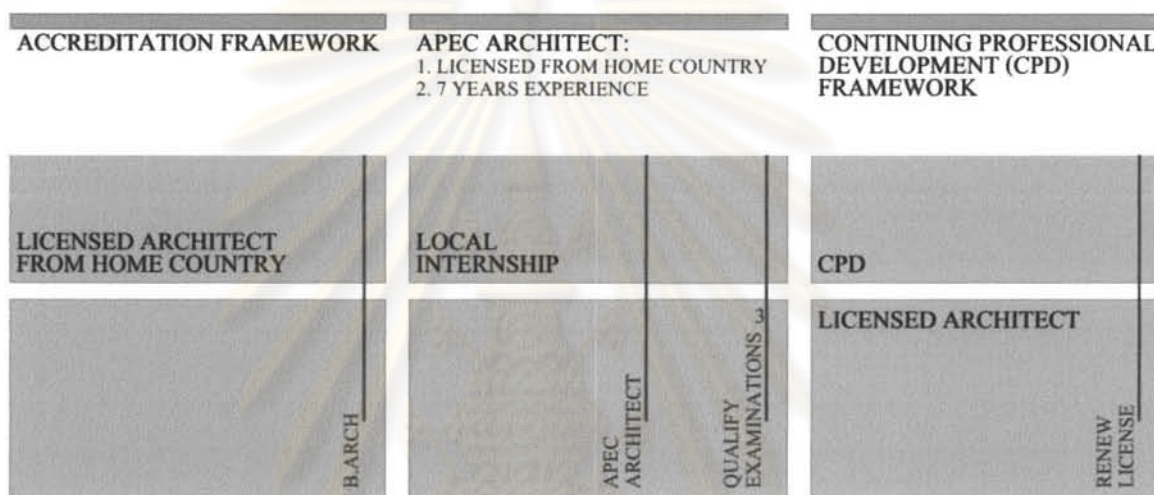
COUNTRY

USA - THE UNITED STATE, CAN - CANADA, MEX - MEXICO, AUS - AUSTRALIA, NEW - ZEALAND, SIN - SINGAPORE, JAP - JAPAN, CHI - CHINA, TAI - CHINA TAIPEI, MAL - MALAYSIA, PHI - PHILIPPINES, THA - THAILAND

2.2.2.5 การขึ้นทะเบียน APEC ARCHITECTS (APEC ARCHITECT REGISTRATION)¹³

ผู้สมัครต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนสถาปนิกเอเปคดังต่อไปนี้

- เกณฑ์ในการขึ้นทะเบียน APEC ARCHITECT(APEC ARCHITECT REGISTRATION

ภาพที่ 2.3 แสดงแนวทางการศึกษาและการปฏิบัติวิชาชีพสถาปนิกเอเปค

ผู้สมัครที่จะขึ้นทะเบียนสถาปนิกเอเปค ต้องมีใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพในประเทศสมาชิกของตนเอง และมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

1. การศึกษาทางด้านสถาปัตยกรรม

การศึกษาของผู้สมัครจะต้องใช้เวลาอย่างน้อย 4 ปี โดยเน้นทางด้านสถาปัตยกรรมเป็นหลัก และจะต้องมีความสมดุลทั้งทางภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติจากการฝึกงาน เพื่อก่อให้เกิดความชำนาญและความรู้ในการเสริมรากฐานในการปฏิบัติวิชาชีพโดยผ่านขบวนการและขั้นตอนการรับรองหลักสูตรที่สอดคล้องตามมาตรฐาน ในเกณฑ์ของสถาปนิกเอเปค Apec Architects ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

¹³ APEC Architect Central Council, "Registration as an APEC Architect," Zapopan, Mexico,

คุณลักษณะพื้นฐานทั่วไปของโปรแกรมการศึกษา

- การออกแบบทางด้านสถาปัตยกรรม
- เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
- สังคมศาสตร์ วัฒนธรรม การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม
- การศึกษาด้านการปฏิบัติวิชาชีพ

การศึกษาเพิ่มเติมกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

- การศึกษาในศาสตร์ที่ใกล้เคียง
- การศึกษาในหมวดทั่วไป
- การรับรองหลักสูตรโปรแกรมการศึกษา

2. การสำเร็จการฝึกงานก่อนการขึ้นทะเบียนสถาปนิกเอเปค APEC ARCHITECTS ในประเทศสมาชิก

ผู้สมัครจะต้องสำเร็จการฝึกงาน(Local Internship) ก่อนการปฏิบัติวิชาชีพในประเทศสมาชิกเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี

3. การขึ้นทะเบียนได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศสมาชิก APEC ARCHITECT

เมื่อได้ทำการยื่นรายละเอียดต่าง ๆ ให้กับคณะกรรมการตรวจสอบของสถาปนิกเอเปคในประเทศของตนแล้ว คณะกรรมการจะออกใบอนุญาตของสถาปนิกเอเปคให้ ตามหลักเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนในแต่ละประเทศ ซึ่งต้องรองรับตามข้อกำหนดของสภาสถาปนิกเอเปคที่กำหนดในข้อต่อไป

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. การปฏิบัติวิชาชีพในฐานะสถาปนิกเอเปค

ผู้สมัครจะต้องมีประสบการณ์การปฏิบัติวิชาชีพไม่น้อยกว่า 7 ปี โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการวิชาชีพของประเทศนั้น ๆ โดย และหลังจากได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของตนเองแล้วแล้วผู้สมัครต้องมีประสบการณ์ตามที่ระบุไว้ดังนี้

- การทำแบบร่าง และการเตรียมข้อสรุป
- การออกแบบ
- การทำสัญญาและเอกสาร
- การบริหาร

ภายใต้หัวข้อดังกล่าวข้างต้นจะต้องมีประสบการณ์อย่างน้อย ไม่ต่ำกว่า 3 ปี ในโครงการ Complex Building (นิยามของคำจำกัดความของ complex building ยังไม่ชัดเจน ถึงเรื่องขนาด ประเภท ในข้อกำหนดของสถาปนิกเอเปค) โดยทำงานเดี่ยวทางด้านรับผิดชอบทางด้านวิชาชีพและเอกสาร การทำสัญญาหรือการร่วมงานกันผู้อื่น โดยรับหน้าที่รับผิดชอบหลักในโครงการหรือส่วนที่สำคัญ และเมื่อมีคุณสมบัติครบตามขั้นต้นแล้วจึงจะสามารถสมัครขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของสถาปนิกเอเปคได้ และเมื่อผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการตรวจสอบสถาปนิกเอเปคในประเทศของตนแล้วก็จะได้รับ ใบอนุญาตของโครงการสถาปนิกเอเปค ได้อย่างสมบูรณ์ และขั้นต่อไปเมื่อสถาปนิกเอเปคต้องการที่จะเข้าไปทำงานกลุ่มประเทศสมาชิกสถาปนิกเอเปค ก็จะต้องปฏิบัติตามรูปแบบและกฎเกณฑ์ภาพประเทศสมาชิกที่สถาปนิกเอเปคเป็นผู้เดินทางเข้าไปให้บริการตาม กรอบความตกลงร่วมกันของแต่ละประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.2.6 สรุปผลการประชุมเจรจา APEC Architect Meeting ครั้งล่าสุดที่แคนาดา¹⁴

- สรุปผลการประชุม The Third Central Council APEC Architect Meeting

กำหนดการประชุม	วันที่ 6-8 สิงหาคม 2551
สถานที่ประชุม	เมือง แวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา
ประเทศที่เข้าร่วมประชุม	14 ประเทศ ประกอบด้วย ออสเตรเลีย แคนาดา (ประธานที่ประชุม) จีน ไต้หวัน ฮองกง ญี่ปุ่น มาเลเซีย นิวซีแลนด์ สาธารณรัฐประชาชนจีน เกาหลี เม็กซิโก (เลขานุการ) ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และสหรัฐอเมริกา
ผู้แทนสภาสถาปนิกที่เข้าร่วมการประชุม	นายวีระวุฒิ โอตระกูล กรรมการ/อุปนายกคนที่สอง ผศ.ดร.พงศ์ศักดิ์ วัฒนสินธุ์ กรรมการ/ประธานอนุกรรมการด้านการต่างประเทศ นางอธยานันท์ จิตรโรจนรักษ์ หัวหน้าสำนักงาน
จำนวนผู้เข้าร่วมการประชุม	62 คน

การประชุม APEC Architect ครั้งนี้เป็นการประชุมครั้งที่ 3 ภายหลังจากที่ได้จัดตั้งเป็น Central Council ขึ้น ซึ่งห่างจากการประชุมครั้งที่ 2 ประมาณ 2 ปี (เดือนธันวาคม 2549 ณ ประเทศเม็กซิโก) ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องสืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่ผ่านมาและประเด็นอื่นๆ ดังนี้

1. การแจ้งรายชื่อ และยืนยันผู้ทำหน้าที่ Monitoring Committee
2. ความคืบหน้าในการจดทะเบียน APEC Architect
3. การพิจารณาหลักเกณฑ์/ บทลงโทษ สำหรับประเทศที่ไม่สามารถดำเนินการตามเกณฑ์ของ Central Council
4. APEC Architect Reciprocal Recognition Framework กรอบความตกลงร่วมกันในการเข้ามาทำงานของ APEC Architect ในแต่ละประเทศสมาชิก ซึ่งประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย เกาหลี จีน ฮองกง ฟิลิปปินส์ และแคนาดา ได้เลือกรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น (LOCAL COLLABORATION)

¹⁴ สภาสถาปนิก, "สรุปผลการประชุมสภาสถาปนิกเอเปค," 6-8 สิงหาคม 2551.

ตาราง 2.4 แสดงสรุปผลการประชุมเจรจา APEC Architect Meeting ที่แคนาดา

ลำดับ	ประเทศ	Website	จำนวนสถาปนิกที่จดทะเบียนเป็น APEC Architect
1	ออสเตรเลีย	✓	9
2	แคนาดา	✓	4
3	จีน ไทเป	✓	71
4	ฮ่องกง	✓	36
5	ญี่ปุ่น	✓	537
6	มาเลเซีย	✓	7
7	นิวซีแลนด์	✓	2
8	สาธารณรัฐประชาชนจีน	●	77
9	เกาหลี	✓	261
10	เม็กซิโก	✓	4
11	ฟิลิปปินส์	✓	ไม่ได้แจ้งข้อมูลต่อที่ประชุมและใน website
12	สิงคโปร์	⊗	ยังไม่เปิดรับให้มีการจดทะเบียน
13	ไทย	-	ยังไม่เปิดรับให้มีการจดทะเบียน
14	สหรัฐอเมริกา	✓	30

✓ แสดงข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับโครงการ APEC Architect แล้ว
 ● แจ้งว่าได้ดำเนินการจัดทำ website แล้วแต่ยังไม่ได้เชื่อมโยงกับ website หลักของ Central Council
 ⊗ จัดทำข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโครงการ APEC Architect แล้ว แต่ยังไม่มีส่วนเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน

แต่ละประเทศรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการจดทะเบียน APEC Architect และการดำเนินงานในการจัดทำ website ตลอดจนการส่งรายงานต่อฝ่ายเลขานุการ โดยเป็นการรายงานในทุก 6 เดือน รูปแบบกรอบความตกลงยอมรับร่วมกันใหม่ เพื่อให้เกิดความชัดเจน โดยแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ เพื่อให้แต่ละประเทศแจ้งกรอบที่ประเทศยอมรับได้โดยสรุปดังนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.5 แสดงรูปแบบกรอบความตกลงยอมรับร่วมกัน

1.Completed Mobility: No requirement other than APEC Architect status	Australia – New Zealand
2.Domain Specific Assessment: Understanding of legal and technical issues unique to the host economy	Australia, Chinese Taipei, Japan, Mexico, New Zealand, Singapore, USA
3.Comprehensive Registration Examination: Examination of all skills and knowledge required for the practice of architecture	
4.Period of Host Economy Residence/ Experience: At least one year of profession experience in host economy prior to registration examination	
5.Local Collaboration: work with local architects in host economy	Philippines, Malaysia, Korea, Hong Kong, PRC China and Canada
No recognition: No recognition of APEC Architect status	

ทั้งนี้ในการประชุม APEC Architect ระหว่าง วันที่ 6-8 สิงหาคม 2551 ดังก้าว ไทยได้แจ้งที่ประชุมว่า ไทยไม่สามารถระบุได้ว่าอยู่ในกรอบใดขณะนี้ เนื่องจากได้แจ้งไว้แล้วว่าอยู่ระหว่างการปรับปรุงกฎระเบียบภายใน โดยจะนำเสนอที่ประชุมทราบในการประชุมครั้งต่อไป ซึ่งหากมีข้อสรุปก่อนก็จะรายงานไปยังฝ่ายเลขานุการทราบต่อภายหลัง

และภายหลังจากการประชุม ได้นำรายละเอียดกรอบการยอมรับดังกล่าวเข้าหารือกับคณะกรรมการสภาสถาปนิก โดยคณะกรรมการฯเห็นชอบให้เข้าร่วมดำเนินการจัดทำกรยอมรับร่วมกันในโครงการสภาสถาปนิกเอเปค (APEC Architect Project) ในลักษณะ Local Collaboration โดยประกาศในจดหมายเหตสภาสถาปนิกฉบับที่ 43 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ซึ่งได้มอบหมายให้อนุกรรมการด้านการต่างประเทศ และอนุกรรมการด้านกฎหมายพิจารณารายละเอียดเพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป

2.2.7 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

ในงานวิจัยมีการเก็บข้อมูลเบื้องต้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มสถาปนิกต่าง ๆ โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเจาะลึกในประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล (ประชากร) ซึ่งได้ยกตัวอย่างจากประสบการณ์จริงจากการทำงาน, หลักการและความคิดเห็นในแต่ละด้าน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องของการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี
2. กลุ่มสภาสถาปนิก
3. กลุ่มสมาคมสถาปนิก
4. กลุ่มคณาจารย์
5. กลุ่มสถาปนิก/บริษัทสถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องทางด้านสถาปัตยกรรม

ศึกษาในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อข้อกำหนดและแนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม
2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกในประเทศของโครงสร้างสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

ผลการศึกษา พบว่า สถาปนิกในทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น นั้นเหมาะสมกับโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทยมากที่สุด และควรมีการวางแนวทางให้ชัดเจน

นอกจากนี้ผลที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้นนั้นยังพบประเด็นต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญหลายกลุ่ม เพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้อย่างครอบคลุม

ซึ่งสามารถสรุปเป็นข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์และสอบถาม(ดูรายละเอียดจากภาคผนวก เรื่องแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม) เพื่อศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดในแต่ละประเด็นที่ตั้งไว้ ซึ่งแบ่งได้ออกเป็น 8 ปัจจัยหลักดังนี้

1. ความต้องการของสถาปนิกไทย
2. ทิศนคติต่อการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทย
3. การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรองรับการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ
4. ขอบเขตการทำงานร่วมกันระหว่างสถาปนิกต่างชาติกับสถาปนิกไทยในด้านการออก
5. สถาปนิกต่างชาติควรทำงานร่วมกับสถาปนิกไทยในอาคารที่ขนาด/ลักษณะดังต่อไปนี้
6. กฎหมายหมายวิชาชีพ

7. กลยุทธ์ในการดำเนินการควบคุมจำนวนสถาปนิกต่างชาติ
8. ความร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องของทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

เมื่อนำปัจจัยหลัก มาพิจารณาร่วมกับรายละเอียดและข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ศึกษาสามารถสรุปเป็นแบบสอบถามซึ่งจะกล่าวรายละเอียดของบทที่ 4

2.2.8 UIA (The International Union of Architects) สมาพันธ์วิชาชีพสถาปัตยกรรม

จัดตั้ง เมื่อ 28 มิถุนายน 2491 ที่เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เป็นการรวมตัวของกลุ่มสถาปนิกต่าง ๆ โดยปราศจากข้อกีดกันจาก เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม โดยมีตัวแทน 27 คนในการจัดตั้งนโยบายในการวางทิศทางการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมใน 124 ประเทศทั่วโลก โดยมีสมาชิกทั้งหมด 1,300,000 คนในปัจจุบัน ซึ่งมีทิศทางเป็นองค์กรที่ปราศจากผลประโยชน์ เครือข่ายวิชาชีพสถาปัตยกรรมและได้วางแนวทางที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการร่วมงานของสถาปนิกท้องถิ่นและสถาปนิกต่างชาติในการทำงานร่วมกันดังนี้ ได้แก่

- แนวทางการรับรอง สำหรับข้อตกลงของ UIA ในการรับรอง มาตรฐานวิชาชีพระดับนานาชาติ ในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม (PRACTICE IN HOST COUNTRY)¹⁵

การลงทะเบียน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และการรับรองการประกอบวิชาชีพ เป็นการรับรองอย่างเป็นทางการและถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติวิชาชีพต้องตอบสนองต่อผลประโยชน์ของสาธารณะ โดยผลงานที่ได้จะต้องมีคุณภาพสูง การก่อสร้างโครงการต้องรักษาสภาพแวดล้อม และมีการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดการก่อสร้าง ฯลฯ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่สถาปนิกต้องให้ความสำคัญในการบริการ

การลงทะเบียน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและการรับรองการประกอบวิชาชีพ เป็นพื้นฐาน โดยความสามารถขั้นต่ำของผู้สมัครจะต้องสัมพันธ์ กับเกณฑ์การศึกษา ประสบการณ์ และการทดสอบ ซึ่งการออกใบอนุญาตจะเป็นการปฏิบัติ เพื่อควบคุม ปกป้อง สุขภาพ ความปลอดภัย และสวัสดิภาพของประชาชน

¹⁵ International Union of Architects, "Recommended Guidelines for the UIA Accord On Recommended International Standards of Professionalism in Architectural Practice Policy on Practice in a Host Nation," Barcelona, Spain, 26-28 February 2002.

- กฎในการปฏิบัติ ต่อ การขึ้นทะเบียน

ข้อบังคับในการปฏิบัติหรือการอนุญาต

เนื่องจากการทำงานของสถาปนิกสามารถทำให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมและผู้บริโภคได้ จึงควรที่จะกำหนดข้อบังคับในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งต้องคำนึงถึง สุขภาพของประชาชน ความปลอดภัย และสวัสดิการ โดยการให้ กฎหมายของประเทสนั้น มาตราการ หรือมาตรฐานต่างๆ มาใช้

การลงทะเบียน หรือการรับรองการประกอบวิชาชีพ

จะต้องสามารถให้ประชาชนสามารถแบ่งแยกการทำงานหรือคุณสมบัติ ของผู้ที่ทำงาน โดยต้องมีคุณสมบัติขั้นต่ำสุดที่แต่ละบุคคลสามารถพิสูจน์ได้ โดยมีผู้ตรวจสอบ

- กฎเกณฑ์ ในเรื่องความประพฤติของผู้ที่ลงทะเบียน

1. การอนุญาต ต้องได้รับการตรวจสอบเอกสารการขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอนุมัติและเลือกใช้กฎเกณฑ์ในการควบคุมความประพฤติ ของสถาปนิก โดยมีอำนาจในการเพิกถอน หรือพักใบอนุญาตของผู้ลงทะเบียน
2. กฎในการควบคุมความงานทางด้านความประพฤติ ข้อบังคับจะถูกใช้โดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับออกใบอนุญาตสถาปนิกที่ลงทะเบียน โดยการประกาศ ส่วนที่ใช้ควบคุมหน้าที่ และกฎสำหรับการจัดการ การปกครอง การทำงานของผู้ที่ลงทะเบียนเป็นสถาปนิก ข้อบังคับต้องจำกัดมาตรฐานขอบเขต ถ้าผู้ใดละเมิด จะทำการเพิกถอน หรือ พักใบอนุญาต ของผู้ลงทะเบียน

- คุณสมบัติ ของผู้ลงทะเบียน

1. คุณวุฒิทางการศึกษา ผู้สมัครที่จะลงทะเบียน ต้องผ่านการเรียนในระดับปริญญาสาขาสถาปัตยกรรม ซึ่ง UIA ต้องรับรอง โดยการออกใบอนุญาตสำหรับสถาบันที่สอนสถาปัตยกรรม และมีบรรทัดฐานสำหรับการเรียนการสอนสถาปัตยกรรม
2. การฝึกฝนการทำงาน UIA ต้องรับรองผู้สมัครที่จะลงทะเบียนว่าผ่านการฝึกหัดการทำงาน ในช่วงเริ่มต้นการทำงาน ซึ่งเป็นนโยบายที่ตกลงร่วมกัน
3. การทดสอบ สำหรับผู้ที่จะลงทะเบียน ต้องผ่านการทดสอบสาขาวิชาที่กำหนด ,ต้องสำเร็จ การศึกษาระดับปริญญา ผ่านการทดสอบ พื้นฐาน ตามกฎที่กำหนดไว้
4. ทางด้านศีลธรรม ต้องมีคุณลักษณะที่ดีทางด้านศีลธรรม

- **รูปแบบสำหรับการปฏิบัติ**

สมาชิกส่วนใหญ่จากส่วนต่างๆ ตอบรับตรงกันกับใน หลักการปฏิบัติอาชีพ ของ UIA จากสำรวจความคิดเห็นของสมาชิก ซึ่งยอมรับระเบียบแบบแผน และการปฏิบัติในงาน สถาปัตยกรรม และในการแนะนำ (Guidelines) และต้องการการสำรวจความเหมาะสม ในระดับนานาชาติมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติที่น่าเชื่อถือและมั่นคง โดยทำให้ประชาชน สามารถวางใจในความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานบริการทางด้านสถาปัตยกรรม

1. **โครงสร้างในการปฏิบัติ** ข้อเสนอแนะของ UIA ควรเตรียมระเบียบที่ต้องจัดทำให้ในส่วน การร่วมทุน, บริษัทจำกัด ควรจะได้รับการยอมรับโดยสมาคมภายในประเทศนั้นๆ ในการทำงาน ทางด้านสถาปัตยกรรม โดยอยู่ภายใต้กฎหมายของแต่ละประเทศสำหรับการปฏิบัติงานด้าน สถาปัตยกรรม
2. **ชื่อของบริษัท** ควรทำการลงทะเบียนของ การร่วมทุน, บริษัทจำกัด โดยต้องทำการส่งชื่อ บริษัท, ที่อยู่ และข้อมูลรายชื่อกรรมการบริษัท ให้สมาคมภายในประเทศนั้นๆ

- **ข้อผูกมัดสำหรับสถาปนิกระหว่างการก่อสร้างโครงการต่างๆ**

การให้บริการงานก่อสร้าง ต้องประกอบไปด้วย การตรวจหน้างานตาม ระยะเวลาตามกำหนด การตรวจสอบ Shop Drawing และการรายงานการละเอียดข้อกำหนด หรือ ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากเอกสารประกอบการก่อสร้าง ซึ่งเป็นความรับผิดชอบ สำคัญของสถาปนิก และต้องรับรองสุขภาพของประชาชน ความปลอดภัย และสวัสดิการ การดำเนินการตาม คำแนะนำ จะเป็นการทำให้แน่ใจว่า เป็นมาตรฐานการบริการทางการ ก่อสร้างขั้นต่ำที่สถาปนิกที่ออกแบบจะต้องปฏิบัติตาม

- **กฎบังคับสำหรับบุคคลที่ไม่ได้ลงทะเบียนสำหรับประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม**

สำหรับผู้ที่ไม่ได้ลงทะเบียนสำหรับประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม อาจจะทำให้เกิด ความอันตรายสำหรับสุขภาพของประชาชน ความปลอดภัย และสวัสดิการ การดำเนินการ ตาม คำแนะนำ สำหรับการเตรียมพื้นฐานและมีเจตนาเพื่อการบังคับให้เป็นไปตาม ระเบียบ

บทที่ 3

หลักการเจรจาตกลงทางการค้าและบริการ

เนื้อหาในบทนี้มีความสำคัญและเกี่ยวเนื่องจากบทที่ 2 โดยเนื้อหาในบทนี้ จะเป็นอธิบายหลักการ ซึ่งจากการศึกษาเบื้องต้น ที่พบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ยังได้รับข้อมูลยังไม่เพียงพอและบางส่วนยังเข้าใจในหลักการไม่ถูกต้อง ไม่สามารถเชื่อมโยงความเกี่ยวข้องระหว่างหลักของการเจรจาในโครงการสถาปนิกเอเปคและหลักการเจรจาตกลงทางการค้าบริการและการเปิดเสรีที่องค์การการค้าได้กำหนดไว้ ซึ่งต้องใช้พิจารณาควบคู่กัน โดยอ้างอิงจากหลักการขององค์การการค้าโลก เป็นหลักแล้วนำมากำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในรายละเอียดวิธีการต่างๆ ของรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

3.1 หลักการเจรจาด้านการค้าบริการและการเปิดเสรี¹

การเจรจาตกลงทางการค้าบริการและการเปิดเสรี มีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาควบคู่กันใน 4 กรอบหลัก ได้แก่

1. กรอบของกฎหมายและข้อกำหนด

การเจรจาตกลงทางการค้าบริการและการเปิดเสรีจะต้องพิจารณาปรับปรุงความพร้อมของกฎหมาย และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องซึ่งครอบคลุมต่อสถานการณ์ปัจจุบันและรองรับข้อตกลงในการเจรจาการค้าและการบริการ เช่น พ.ร.บ.ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 และ พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ให้รองรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโครงการสถาปนิกเอเปคจะเกี่ยวข้องหลักกับ การให้บริการในหมวดที่สี่ของ GATS คือบุคลากรต่างชาติเข้ามาให้บริการในประเทศ (Presence of Natural Persons) ซึ่งจะเข้ามาปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย และยังมีโอกาสในการจัดตั้งบริษัทในประเทศไทยโดยการร่วมทุน และถือสัดส่วนหุ้นในสำนักงานสถาปนิกในประเทศ เพราะเหตุนี้จึงต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

2. กรอบของสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การเจรจาตกลงทางการค้าบริการและการเปิดเสรี ต้องพิจารณาถึงเป้าหมายและจุดประสงค์ของการเจรจาว่าจะใช้กลยุทธ์อย่างไรให้เกิดผลดีและการพัฒนา กับประเทศให้มากที่สุด เช่น การพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและการบริการ การให้ความรู้และการอบรมสัมมนา การสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวมและประเทศชาติ

¹ Lawan Thanadsilpakul, "Investment Chapter under A new model of Free Trade Agreement," Bangkok, Thailand, 17 March 2009.

นโยบายการสนับสนุนธุรกิจการค้าบริการของประชาชนในประเทศ การคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนและประเทศชาติโดยส่วน การพัฒนาที่ยั่งยืนและพอเพียง เป็นต้น ตลอดจนลดข้อเสียและผลกระทบที่เสียหายต่อประเทศในด้านต่าง ๆ ให้น้อยลงที่สุด เช่น การผูกขาดทางธุรกิจจากต่างชาติ การผูกครอบงำทางธุรกิจ ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบทางด้านคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นต้น

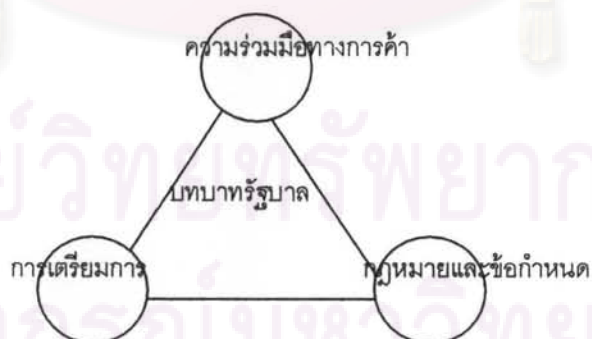
3. กรอบของเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

การเจรจาตกลงทางการค้าบริการและการเปิดเสรี ต้องพิจารณาถึงด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านนั้น ในการให้บริการทางด้านสถาปัตยกรรม มีหลายมิติที่เกี่ยวข้อง เช่น อุตสาหกรรมวัสดุและการก่อสร้าง แรงงาน เทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้และการจ้างงานในประเทศไทย และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศ

4. สภาพเศรษฐกิจและสังคมในอุดมคติ

การเจรจาตกลงทางการค้าบริการและการเปิดเสรี ต้องการเข้าใจหลักการสำคัญในอุดมคติของการเปิดเสรี ได้แก่ LIBERALIZED MARKET หรือหลักการแข่งขันที่เป็นธรรมและเท่าเทียม ทางด้านแรงงาน ทุน ผู้ประกอบการ ซึ่งหลักการดังกล่าวจะสำเร็จได้ ประเทศที่รับบริการและให้บริการจะต้องมีศักยภาพที่เท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้นการกำหนดแนวทางและกลยุทธ์ในการเจรจาตกลงทางการค้าและบริการจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการนี้ที่สำคัญ โดยการใช้กลยุทธ์ในการเจรจากำหนดนโยบาย มาตรการที่สนับสนุนเพื่อพัฒนา แรงงาน ทุน ผู้ประกอบการในประเทศไทย ให้มีศักยภาพเท่าเทียมกับประเทศผู้พัฒนาแล้วทั้งหลาย

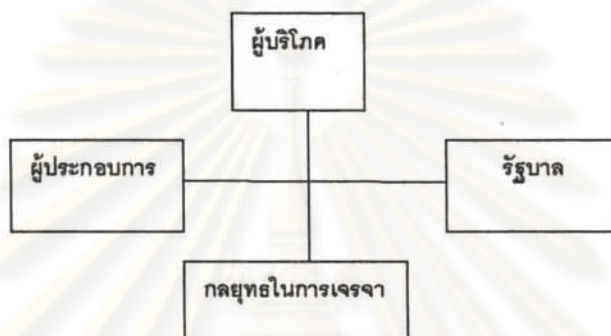
ในการเจรจาตกลงความร่วมมือทางการค้าและบริการ ภาครัฐบาลจะมีบทบาทสำคัญดังนี้²

ภาพที่ 3.1 แสดงบทบาทของภาครัฐบาล

² Ibid.

นอกจากการเตรียมการในด้านต่าง เช่น กฎหมายและข้อกำหนด ความพร้อมทางด้านบุคลากร เป็นต้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องประสานกับกลุ่มของผู้บริโภค (ประชาชน) และผู้ประกอบการ ที่เกี่ยวข้อง(สถาปนิก) ในด้านข้อมูล นโยบายต่าง ๆ และปรึกษาร่วมกันเพื่อที่จะกำหนดแนวทางและกลยุทธ์ในการเจรจาความร่วมมือทางการค้าและบริการ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆ

3.2 รายละเอียดและความสำคัญของการเปิดเสรีการค้าบริการ³

ประเด็นการเจรจาการค้าภายใต้องค์การการค้าโลก หรือ WTO (World Trade Organisation) ในหัวข้อ การเปิดเสรีการค้าบริการในกรอบของ "ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ" หรือ GATS (General Agreement on Trade in Services) เป็นหนึ่งในข้อตกลงทางการค้าภายใต้กรอบของ WTO ซึ่งเป็นผลมาจากการเจรจา การค้ารอบอุรุกวัย GATS เป็นการวางกฎระเบียบการค้าบริการข้ามพรมแดน *โดยยึดหลักความโปร่งใส (Transparency) และการเปิดตลาดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ (Progressive Liberalization)*⁴ โดยประเทศสมาชิกต้องเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกอื่น ๆ สามารถเข้ามาแข่งขันในเวทีการค้าบริการภายในประเทศภายใต้เงื่อนไขบางประการที่ผูกพันไว้

ในด้านความเป็นมา นั้น เริ่มมีการเจรจาต่อรองการเปิดเสรีการค้าบริการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 ในการเจรจารอบอุรุกวัย โดยที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศได้เสนอแนวความคิดว่า ควรมีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีมากขึ้น ซึ่งการเจรจานี้ได้ข้อสรุปและกำหนดให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538 เป็นต้นมา เจกเช่นเดียวกับข้อตกลงหลักอื่น ๆ ของ WTO นอกจากนี้ยังมีการเจรจาต่อมาในรอบอื่นซึ่งสามารถ

³ กระทรวงพาณิชย์, "การกำหนดท่าทีของไทยสำหรับการเจรจาการค้าบริการ สาขาการพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายใต้ องค์การการค้าโลก," : เอกสารประกอบการสัมมนาในระดับกรมของ เสนอที่โรงแรมอินมา 4 กันยายน 2545.

⁴ เรื่องเดียวกัน.

อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก โดยเนื้อหาและกรณีศึกษา ในบทย่อย จะอธิบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการสถาปนิกเอเปคเป็นหลัก

3.2.1 ขอบเขตและคำจำกัดความของการค้าบริการ

ขอบเขตและคำจำกัดความของการค้าบริการ ซึ่งหมายถึง การจัดให้บริการ (Supply of Service) ระหว่างประเทศ ที่มีรูปแบบของการจัดให้บริการ (Mode of Supply) ดังต่อไปนี้

• รูปแบบของการค้าบริการระหว่างประเทศนั้นสามารถกระทำได้ 4 รูปแบบ (MODE OF SUPPLY)⁵

รูปแบบการให้บริการเหล่านี้ ถูกจัดประเภท โดยพิจารณาว่าผู้ให้บริการอยู่ในเขตประเทศตนหรือเคลื่อนย้ายเข้าไปให้บริการในเขตประเทศสมาชิกผู้รับบริการ โดยคำนึงด้วยว่าการเคลื่อนย้ายดังกล่าวเป็นการเข้าไปจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อให้บริการในประเทศสมาชิกผู้รับบริการ หรือเป็นบุคคลธรรมดาเข้าไปให้บริการ อีกทั้งพิจารณาว่า ณ ขณะที่บริการถูกส่งมอบนั้น ผู้รับบริการ'อยู่' ในเขตประเทศตนเองหรือไม่ ดังนี้รายละเอียดต่อไปนี้

1. **รูปแบบหนึ่ง (CROSS BORDER SUPPLY)** หมายถึง การให้บริการข้ามพรมแดน โดยผู้ให้บริการและผู้รับบริการอยู่ในประเทศของตนเอง เช่น สถาปนิกไทยรับงานออกแบบกับเจ้าของโครงการที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ โดยทำการออกแบบในประเทศไทย และส่งงานออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ในการติดต่อประสานงาน เป็นต้น

ข้อสังเกต อาจสรุปได้ว่า นี่คือการที่ผู้ให้บริการ และ ผู้รับบริการ ต่างก็อยู่ในเขตประเทศตน

2. **รูปแบบสอง (CONSUMPTION ABOARD)** หมายถึง ผู้รับบริการเคลื่อนย้ายไปยังประเทศผู้ให้บริการเช่น ผู้ว่าจ้างชาวต่างชาติเดินทางมาติดต่อสถาปนิกไทยที่ประเทศไทย เพื่อออกแบบโครงการในประเทศไทย

ข้อสังเกต อาจสรุปได้ว่า นี่คือการที่ผู้รับบริการเดินทางมารับบริการยังประเทศสมาชิกผู้ให้บริการ

3. **รูปแบบสาม (COMMERCIAL PRESENCE)** หมายถึง การจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการในต่างประเทศ เช่น สถาปนิกต่างชาติมาจดทะเบียนตั้งบริษัทสถาปนิกเพื่อให้บริการการออกแบบในประเทศไทย

⁵ เศรษฐกิจการพาณิชย์, "กรม.องค์การการค้าโลกและกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ," 26 พ.ย. 2544.

ข้อสังเกต อาจสรุปได้ว่า รูปแบบนี้เสมือนหนึ่งว่าผู้ให้บริการเดินทางเข้ามาให้บริการยังประเทศสมาชิก ผู้รับบริการ ผ่านการจัดตั้งนิติบุคคลทางการค้า เช่น บริษัท สำนักงานสาขา ในประเทศสมาชิกดังกล่าว

4. **รูปแบบสี่ (PRESENCE OF NATURAL PERSON)** หมายถึง การที่บุคคลธรรมดาของประเทศหนึ่ง เดินทางเข้าไปทำงานอีกประเทศหนึ่ง *เช่น สถาปนิกเอเปค ไปทำงานส่วนบุคคล ในประเทศไทย ซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักของโครงการสถาปนิกเอเปค

ข้อสังเกต อาจสรุปได้ว่า นี่คือการณีสั่ง ผู้ให้บริการ (ในรูปแบบสี่ นี้คือ บุคคลธรรมดา ต่างกับในรูปแบบสาม ซึ่งหมายถึง นิติบุคคล) เดินทางเข้ามาให้บริการยังประเทศสมาชิกผู้รับบริการ

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่า ในกรณีที่มีการให้บริการหนึ่งใดจำเป็นต้องใช้มากกว่า 1 mode of supply (รูปแบบการค้าบริการ) การให้บริการให้ครบถ้วนจะทำได้ก็ต่อเมื่อทุก mode of supply ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนั้นได้รับการผูกพันตนโดยประเทศสมาชิกผู้รับบริการเท่านั้น ตัวอย่างเช่น ประเทศสมาชิก A มีพันธะผูกพันตนในการเปิดตลาดการค้าบริการเพียงแค่ว่ารูปแบบเดียวคือ Cross-border supply หากสถาปนิกในประเทศสมาชิก B ต้องการให้บริการออกแบบกับลูกค้าในประเทศสมาชิก A ก็ทำได้แต่เฉพาะการให้บริการที่มีลักษณะเป็น Cross-border supply (กล่าวคือให้บริการผ่านไปรษณีย์ หรือ การสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์) เท่านั้น โดยจะเสริมด้วยการเดินทางเข้าไปให้บริการเช่นการตรวจ/กำกับงานก่อสร้างให้แก่ลูกค้าดังกล่าวในประเทศสมาชิก A **ไม่ได้** ทั้งนี้ เหตุผลก็คือ แม้ว่าสถาปนิกผู้นั้นอาจอ้างว่าตนทำการออกแบบในประเทศตนและส่งมอบงานออกแบบไปยังประเทศผู้รับบริการผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงน่าที่จะจัดเป็น Cross-border supply และการเดินทางเข้าไปตรวจ/กำกับงานก่อสร้างดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาการให้บริการ แต่หากการเดินทางเข้าไปให้บริการยังประเทศผู้รับบริการจัดเป็นรูปแบบ Presence of natural persons ซึ่งประเทศสมาชิก A ยังไม่ได้มีพันธะผูกพัน

เพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น ขอเสนอตารางแสดงเกณฑ์การแบ่งประเภทรูปแบบการค้า⁶ ในหน้าถัดไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁶ World Trade Organization, "GATT Document MTN.GNS/W/164," Uruguay, 3 September 1993.

ตารางที่ 3.1 แสดงเกณฑ์การแบ่งประเภทรูปแบบการค้า

เกณฑ์หลัก	เกณฑ์ประกอบ	ชื่อเรียกรูปแบบการให้บริการ
ก. ผู้ให้บริการ 'อยู่' <u>นอก</u> เขต ประเทศสมาชิกผู้รับบริการ	1. บริการถูกส่งมอบให้ <u>ใน</u> เขต ประเทศสมาชิกผู้รับบริการ จาก เขตประเทศสมาชิกผู้ให้บริการ <u>ข้อสังเกต</u> ผู้ให้บริการ และ ผู้รับบริการ ต่างก็ 'อยู่' ในเขต ประเทศตน	Mode 1: Cross-border supply (การให้บริการข้าม พรมแดน) ตัวอย่างเช่น บริการการ ขนส่งระหว่างประเทศ การ ให้บริการผ่านการติดต่อสื่อสารทาง โทรคมนาคม เช่น อีเมล เป็นต้น
	2. บริการถูกส่งมอบให้ <u>นอก</u> เขต ประเทศสมาชิกผู้รับบริการ (โดย เป็นการส่งมอบให้ในเขตประเทศ สมาชิกผู้ให้บริการ) <u>ข้อสังเกต</u> ผู้รับบริการ (หรือ ทรัพย์สินของผู้รับบริการ เช่น เรือ เดินสมุทรที่ต้องการการซ่อมแซม) เคลื่อนย้ายจากเขตประเทศตน ไป รับบริการยังต่างแดน (เขตประเทศ สมาชิกผู้ให้บริการ)	Mode 2: Consumption abroad (การให้บริการ ณ ต่าง แดน) ตัวอย่างเช่น นักศึกษาไทย เดินทางไปยังสหรัฐอเมริกาเพื่อ ศึกษาปริญญาโทด้าน สถาปัตยกรรม ณ มหาวิทยาลัยฮาร์ เวิร์ด หรือ การส่งเรือเดินสมุทรไป ซ่อมแซมยังต่างแดน เป็นต้น <u>หมายเหตุ</u> ในหลายกรณี การจัด ประเภทระหว่าง Cross-border supply หรือ Consumption abroad จะกระทำได้ยาก
ข. ผู้ให้บริการ 'อยู่' ในเขตประเทศ สมาชิกผู้รับบริการ	3. บริการถูกส่งมอบให้ <u>ใน</u> เขต ประเทศสมาชิกผู้รับบริการ ผ่าน 'นิติบุคคลทางการค้า' ของผู้ ให้บริการ (เช่น บริษัท บริษัทร่วม ทุน สำนักงานสาขา/ตัวแทน) ซึ่ง ตั้งอยู่ในเขตประเทศสมาชิก ผู้รับบริการ <u>ข้อสังเกต</u> ก) ในบางกรณี Commercial presence อาจเกี่ยว โยงกับ Cross-border supply เช่น การให้บริการด้านคอมพิวเตอร์ ซึ่ง อาจต้องจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ 'ประจำการ' ณ ที่ตั้งที่ให้บริการ	Mode 3: Commercial presence (การจัดตั้งนิติบุคคลทาง การค้าของผู้ให้บริการในเขต ประเทศสมาชิกผู้รับบริการ) ตัวอย่างเช่น บริษัทสถาปนิก ต่างชาติเข้ามาเปิดสำนักงานใน ประเทศไทย

ข. ผู้ให้บริการ 'อยู่' ในเขตประเทศสมาชิกผู้รับบริการ	ทั้งนี้ เพื่อ ติดตั้ง ปรับแต่งการทำงานของอุปกรณ์ให้เหมาะสมและอบรมการใช้งานให้ผู้รับบริการ	
	<p>4. บริการถูกส่งมอบให้ในเขตประเทศสมาชิกผู้รับบริการ โดยตัวบุคคลผู้ให้บริการเดินทางเข้ามาให้บริการในเขตประเทศสมาชิกผู้รับบริการนั้น</p> <p>ข้อสังเกต รูปแบบการให้บริการนี้เกิดขึ้นใน 2 ลักษณะ คือ ก) ตัวบุคคลที่เข้ามาให้บริการถูกส่งเข้ามาเป็นผลสืบเนื่องมาจากรูปแบบ Commercial presence เช่น วิศวกรต่างชาติถูกส่งจากบริษัทก่อสร้างในสหรัฐฯ มาประจำการชั่วคราวในสำนักงานสาขาในประเทศไทย ข) ตัวบุคคลผู้ให้บริการเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกผู้รับบริการนั้น <u>โดยที่ไม่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ Commercial presence</u> เช่น สถาปนิกเอเปคเดินทางเข้ามาให้บริการในตลาดออกแบบไทย หรือ พนักงานของบริษัทที่ปรึกษาต่างประเทศถูกส่งเข้าไปในประเทศสมาชิกผู้รับบริการเพื่อให้บริการที่ปรึกษาตามที่ระบุในสัญญาการให้บริการ</p>	<p>Mode 4: Presence of natural persons (ตัวบุคคลผู้ให้บริการเดินทางเข้าไปให้บริการในประเทศสมาชิกผู้รับบริการ) ตัวอย่างเช่น สถาปนิกเอเปคเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย หรือ ศิลปิน Wonder Girls เข้ามาเปิดการแสดงในประเทศไทย เป็นต้น</p> <p>หมายเหตุ ระยะเวลาที่บุคคลหนึ่งสามารถทำงานในรูปแบบ Presence of natural persons ภายใต้ความคุ้มครองของ GATS เป็น<u>แค่ระยะเวลาทำงานชั่วคราว</u> เท่านั้น เช่น 2 ปีเป็นต้น</p>

ตารางที่ 3.1 แสดงเกณฑ์การแบ่งประเภทรูปแบบการค้า

3.2.2 กรอบของ GATS ที่จะเปิดเสรีการบริการนั้นมีทั้งหมด 12 สาขา

1. บริการด้านธุรกิจ Business Service
2. บริการด้านสื่อสารคมนาคม Communication Service
3. บริการด้านก่อสร้างและวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง Construction / Engineering Service
4. บริการด้านการจัดจำหน่าย Distribution Service
5. บริการด้านการศึกษา Education Service
6. บริการด้านสิ่งแวดล้อม Environmental Service
7. บริการด้านการเงิน Financial Service
8. บริการด้านสุขภาพและบริการทางสังคม Health Service
9. บริการด้านการท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง Tourism Service
10. บริการด้านนันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬา Recreation/Culture/Sport Service
11. บริการด้านการขนส่ง Transport Service
12. บริการอื่น ๆ Other Service

หมายเหตุ ข้อ 1, 3, 5, 6, 10 จัดเป็น 5 สาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรม⁷

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁷ ยอดเยี่ยม เทพธานนท์, "การเปิดเสรีทางด้านสถาปัตยกรรม: ฐานความรู้เรื่อง การเปิดเสรีวิชาชีพ," อานา 4 (มีนาคม 2548): 80-81.

3.3 หลักสำคัญของ GATS (ซึ่งเป็นหลักสำคัญที่เกี่ยวข้องของการให้บริการโครงการสถาปนิกเอเปค โดยตรง)

ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ได้กำหนดพันธกรณีหลักและวินัยที่ประเทศสมาชิกต้องถือปฏิบัติ มีดังต่อไปนี้

3.3.1 พันธกรณีและกฎระเบียบทั่วไป

- **การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favoured Nation treatment : MFN)**

หมายความว่า ถ้าประเทศหนึ่งเปิดตลาดการค้าบริการแก่ประเทศสมาชิกโดยอย่างไร ก็ต้องเปิดให้แก่ประเทศสมาชิกอื่น ๆ เหมือน ๆ กัน ตัวอย่างเช่น กฎระเบียบที่ประเทศไทยใช้หรือสิทธิที่ให้กับผู้ให้บริการจากต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทย จะต้องเหมือนกันทั้งหมดไม่ว่าบริษัทผู้ให้บริการนั้น จะถือสัญชาติของประเทศสมาชิกใดก็ตาม เช่นประเทศไทยไม่สามารถยกเว้นหรือให้สิทธิเป็นกรณีพิเศษกับบริษัทจากมาเลเซียหรือสิงคโปร์ โดยไม่ให้กับประเทศอื่นได้เป็นต้น มิเช่นนั้นจะเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ MFN ของ GATS

- **ความโปร่งใส (Transparency)**

หมายถึง การจัดพิมพ์/โฆษณา/เผยแพร่ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการค้าบริการสาขาต่าง ๆ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการเหล่านั้นอย่างเปิดเผย เพื่อให้ประเทศสมาชิกอื่น ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้สะดวก **รวมทั้งจะต้องมีหน่วยงานที่จะทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้ (enquiry point)** เป็นการเฉพาะ เช่น หน่วยงานงานต่างประเทศ ของสภาสถาปนิก และสมาคมสถาปนิกเป็นต้น ทั้งนี้ยังต้องแจ้งต่อ WTO เมื่อมีการปรับปรุง/ออกมาตรการที่มีผลกระทบต่อการค้าบริการในสาขาที่ผูกพัน

- **กฎระเบียบภายในประเทศ (Domestic Regulations)**

หมายถึง ประเทศสมาชิกมีสิทธิในการออกกฎหมายหรือข้อบังคับใด เป็นระเบียบภายในประเทศได้แต่ยังคงต้องอยู่ภายใต้พันธกรณีที่ได้ทำขึ้น โดยการออกกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อการค้าบริการนี้ จะต้องเป็นอย่างสมเหตุสมผล (Reasonable) มีหลักเกณฑ์ และไม่ลำเอียง นอกจากนี้จะต้องมีองค์การตุลาการ หรือวิธีการในการไกล่เกลี่ย ตรวจสอบหรือแก้ไขกฎระเบียบเมื่อได้รับการเรียกร้องจากผู้ให้บริการที่ได้รับผลกระทบ

การใช้กฎระเบียบภายในต้อง ไม่สร้างเงื่อนไขที่เกินความจำเป็นด้านคุณภาพหรือผู้ให้บริการ และกำหนดให้มีการพัฒนาวิสัย หรือกฎเกณฑ์สำหรับกฎระเบียบภายในเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต คุณสมบัติ และมาตรฐานทางเทคนิค โดยขณะนี้ได้เริ่มดำเนินการไปแล้วในสาขาวิชาชีพการบัญชี วิศวกรรม

สำหรับทางด้านสถาปัตยกรรมมีกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับโครงการสถาปนิกเอเปคได้แก่ พรบ.บุคคลต่างด้าว พ.ศ. 2551 พรบ.สถาปนิกพ.ศ. 2543 และ พรบ.ธุรกิจคนต่างด้าวพ.ศ. 2542

จึงต้องมีการศึกษาในการออกข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการร่วมงานกับ สถาปนิกท้องถิ่นในประเทศ ในหลายด้านเช่นและต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายข้างต้นที่ได้กล่าว มาให้สอดคล้องกันก่อนการเปิดโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศและโครงการอื่น ๆ ในอนาคตอย่าง เร่งด่วน

- **การเปิดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ (Progressive Liberalization) *****

หมายถึง การเพิ่มการเปิดเสรีการค้าบริการ โดยลดข้อจำกัดต่าง ๆ ในการค้าบริการในแต่ละรอบของการเจรจาทางการค้า ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสประเทศที่กำลังพัฒนา และเป็นการลดมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ในการปกป้องตลาด ให้อ่อน ๆ หมดไป เพื่อให้การค้าบริการระหว่างประเทศมีความเป็นเสรีเพิ่มมากขึ้น

- **การยอมรับ (Recognition)**

หมายถึง ประเทศสมาชิกสามารถทำข้อตกลงกับประเทศสมาชิกอื่นในการยอมรับหลักเกณฑ์เรื่องที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ในการอนุมัติการออกแบบใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกให้ในประเทศใดโดยเฉพาะ ถือว่าเป็นพันธที่ประเทศสมาชิกได้ทำไว้กับประเทศสมาชิกอีกประเทศหนึ่งดังนั้น จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือมีก้ำกึ่งทางการค้าแอบแฝง

- **การชำระ/โอนเงินระหว่างประเทศ (International payments and transfers)**

หมายถึง เมื่อประเทศสมาชิกหนึ่งใดได้ทำพันธกรณีในการเปิดตลาดการค้าบริการด้านหนึ่งให้กับต่างประเทศสมาชิกแล้ว รัฐบาลของประเทศสมาชิคนั้นจะต้องไม่จำกัดการโอนเงินออกนอกประเทศเพื่อชำระค่าให้บริการ 'current transactions' ในตลาดการค้าบริการนั้น ข้อยกเว้นมีเพียงกรณีที่ประเทศสมาชิคนั้นมีปัญหาด้านดุลการชำระเงิน (balance of payments) และการผ่อนปรนดังกล่าวต้องเป็นการชั่วคราวเท่านั้น และต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดและเงื่อนไขอื่น ๆ อีกด้วย

3.3.2 ข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละประเทศสมาชิก (National Commitments)⁸

แต่ละประเทศสมาชิกจะต้องยื่นตารางข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการต่อองค์การการค้าโลก ลักษณะข้อผูกพันขึ้นกับความพร้อมของแต่ละประเทศ เช่น เปิดเสรีแบบไม่มีข้อจำกัด (Full commitment) ผูกพันแบบมีเงื่อนไข (Commitment with limitations) หรือไม่ผูกพัน (Unbound) ตารางนี้จะผูกพันประเทศสมาชิกต่อสมาชิกอื่นทุกประเทศตามหลัก MFN ข้อผูกพันของแต่ละประเทศนี้มีทั้งข้อผูกพันแบบ Horizontal คือ ข้อผูกพันทั่วไป หรือข้อจำกัดที่ใช้กับทุกสาขาบริการ (Cross-industry commitment) และข้อผูกพันตามสาขาบริการแต่ละสาขา (Specific Commitment) ข้อผูกพันทั้ง horizontal และ specific ประกอบด้วย การเข้าถึงตลาด (Market access) และการปฏิบัติเยี่ยงชาติตน (National treatment)

3.3.3 การเข้าสู่ตลาดการค้าบริการ (Market Access)⁹

หมายความถึง การไม่กำหนดหรือลดข้อจำกัดในเรื่องการเข้าสู่ตลาดใน 6 ประการด้วยกัน ได้แก่

1. จำนวนผู้ให้บริการ
2. มูลค่าการค้าขายบริการ หรือสินทรัพย์ของธุรกิจการค้าบริการ
3. จำนวนการประกอบการหรือปริมาณการให้บริการ
4. จำนวนบุคลากรในหน่วยธุรกิจ
5. ประเภทของหน่วยธุรกิจที่ให้บริการ หรือการร่วมทุน
6. สัดส่วนการถือหุ้น

3.3.4 ข้อผูกพันการเปิดตลาด

ข้อผูกพันการเปิดตลาดแต่ละสาขาบริการที่บันทึกในตารางข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละประเทศสมาชิก เป็นพันธกรณีทางกฎหมาย

3.3.5 ตารางข้อผูกพันเฉพาะ¹⁰

ตารางข้อผูกพันเฉพาะเป็นการบันทึกข้อผูกพัน (Commitment) การเปิดตลาดว่ามีเงื่อนไขต่อผู้ประกอบการต่างชาติในการเข้ามาให้บริการหรือไม่อย่างไรและให้การปฏิบัติทัดเทียมคนในชาติตน

⁸ สำนักงานเจรจาการค้า, "ข้อผูกพันการเปิดตลาด," 4 กันยายน 2545.

⁹ เรื่องเดียวกัน.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน.

หรือไม่ ซึ่งระดับการผูกพันตามตารางดังกล่าวนี้ เป็นการให้การปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานต่ำสุด (Minimum Standard of Treatment) และประเทศต่างๆ สามารถให้การปฏิบัติด้านการเข้าสู่ตลาด และการปฏิบัติเยี่ยงชาติตน (National Treatment) ในระดับที่สูงกว่าที่ผูกพันในตารางได้ แต่ต้องอยู่บนพื้นฐานหลักการการปฏิบัติเยี่ยงชาติตนที่ได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง (MFN)

การที่ประเทศสมาชิกใดไม่มีข้อผูกพันสาขาบริการใดในตารางก็ไม่ได้หมายความว่าประเทศนั้นห้ามไม่ให้ต่างชาติเข้าไปให้บริการสาขานั้นได้ ประเทศต่างๆ ยังคงนโยบายการค้าเสรีโดยไม่ต้องทำข้อผูกพันทั้งหมด แต่ถ้าปราศจากข้อผูกพันก็จะไม่มีการประกันว่าบริการสาขานั้นจะยังคงเสรีตลอดไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ระดับของข้อผูกพัน (level of commitments)

ข้อผูกพันแต่ละสาขาบริการที่ปรากฏในตารางข้อผูกพันเป็น guide แสดงระดับการเปิดตลาด มี 3 ระดับ คือ

1. การเปิดตลาดอย่างเต็มที่ (Full Commitment)
2. การเปิดตลาดเพียงบางส่วน (Partial Commitment)
3. ยังไม่ผูกพันการเปิดตลาด (No Commitment)

ซึ่งในแต่ละประเทศจะต้องมีการพิจารณาเลือกใช้ระดับการเปิดตลาดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการกำหนดคกกลยุทธ์และขอบเขตของการเปิดตลาดใน Mode 4 : บุคลากรต่างชาติเข้ามาให้บริการในประเทศ (Presence of Natural Persons) เนื่องจากเกี่ยวข้องกับรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทยและกฎหมาย ข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดถี่ถ้วน

ข้อเสนอตารางผูกพันเฉพาะในปัจจุบันนั้น เป็นการเสนอให้ต่างชาติเข้ามาดำเนินการได้เท่าที่กฎหมายปัจจุบันอนุญาตให้กระทำได้ โดยสามารถพิจารณาได้จาก ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) ของประเทศไทย และตารางที่ 3.2 ตารางแสดงข้อผูกพันเฉพาะสาขาบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทย

ในลำดับขั้นต่อไปจะมีนิยามศัพท์ที่พบบางคำในตารางข้อผูกพัน ซึ่งอธิบายได้ดังนี้
None แปลว่า ไม่มีข้อจำกัด หมายถึง การให้มีการเปิดเสรีการค้าได้ในรูปแบบนั้น ๆ ได้อย่างไม่มีข้อจำกัดใด ๆ

Unbound แปลว่า ไม่มีข้อผูกพัน หมายถึง ยังไม่มีการผูกพัน หรือยังไม่ยินยอมให้มีการเปิดเสรีการค้าในรูปแบบนั้น ๆ (ดูรายละเอียดตารางหน้าถัดไป)

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงข้อมูลผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) ของประเทศไทย

ข้อจำกัด	Cross-border Supply	Consumption Abroad	Commercial Presence	Presence of Natural Persons
Market Access	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	อนุญาตเฉพาะบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในประเทศไทยซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ 1. ต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 49% หรือ 2. จำนวนผู้ถือหุ้นจะต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่ง	ไม่ผูกพัน ยกเว้น 1. บุคคลธรรมดาซึ่งเข้ามาอาศัยในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการร่วมประชุมติดต่อ ทำสัญญาซื้อขายบริการ หรือ เยี่ยมชมบริษัท หรือกิจกรรมที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน อนุญาตให้อาศัยได้ไม่เกิน 90 วัน 2. บุคคลที่ได้รับการย้ายจากนิติบุคคลในระดับผู้บริหาร ผู้จัดการ หรือ ผู้อำนวยการข้างเป็นพนักงานมาไม่ต่ำกว่า 1 ปี การเข้ามาจะถูกจำกัดระยะเวลา 1 ปี และอาจขยายเวลาได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ปี
National Treatment	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ผูกพัน ยกเว้นจะระบุเป็นอย่างอื่น	

หมายเหตุ ไม่ระบุ แสดงว่าให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในข้อผูกพันแต่ละสาขา ณ ปัจจุบัน (พ.ศ.2552) แต่เมื่อประเทศไทยมีการทำการเปิดโครงการสถาปนิกเอเปคอย่างเป็นทางการแล้วจะมีการผูกพันในหมวดที่ 4 (Presence of Natural Persons)

ตารางที่ 3.3 ตารางแสดงข้อมูลผูกพันเฉพาะสาขาบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทย

ข้อจำกัด	Cross-border Supply	Consumption Abroad	Commercial Presence	Presence of Natural Persons
Market Access	ไม่ผูกพัน	ไม่มีข้อจำกัด	ผูกพันโดยไม่เกินกว่าที่แสดงไว้ในส่วนของข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitment)	ไม่ผูกพัน
National Treatment	ไม่ผูกพัน	ไม่มีข้อจำกัด	ไม่มีข้อจำกัดทราบเท่าเงินลงทุนจากต่างชาติไม่เกิน 49%	ไม่ผูกพัน

หมายเหตุ ในตารางแสดงข้อผูกพันแต่ละสาขา ณ ปัจจุบัน (พ.ศ.2552) แต่เมื่อประเทศไทยมีการทำการเปิดโครงการสถาปนิกเอเปคอย่างเป็นทางการแล้วจะมีการผูกพันในโหมดที่ 4 (Presence of Natural Persons)

3.3.6 การปฏิบัติเยี่ยงชาติตน (National treatment)

หมายถึงการที่ประเทศสมาชิกหนึ่งจะปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติของประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกอื่น ๆ ที่เข้ามาแข่งขันในตลาดภายในประเทศสมาชิคนั้นไม่ด้อยไปกว่าที่ปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนในชาติตนเอง

เป็นที่น่าสังเกตว่า หลักการ "National treatment" จะเริ่มมีผลบังคับ ก็ต่อเมื่อผลิตภัณฑ์ บริการ หรือทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าวได้เข้าสู่ตลาดภายในประเทศสมาชิก แล้วเท่านั้น ดังนั้น หากประเทศสมาชิคนั้น มีการเรียกเก็บภาษีนำเข้าสำหรับผลิตภัณฑ์หนึ่งโดยไม่มีการเก็บภาษีในลักษณะเดียวกันสำหรับผลิตภัณฑ์ ดังกล่าวที่ผลิตภายในประเทศ ก็ไม่ถือว่าเป็นการละเมิด "National treatment."

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.4 การวิเคราะห์การเปิดเสรีการค้าบริการ: ช่องทางโอกาสและผลประโยชน์ที่ได้รับ¹¹

ในอดีต การจำกัดการค้าและบริการสร้างอุปสรรคในการแข่งขันและเพิ่มค่าใช้จ่าย ซึ่งมักทำให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นซึ่งสูงกว่าราคาที่จะสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ และทำให้เกิดการจำกัดการแข่งขันภายในประเทศและระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงมีแนวคิดที่จะเปิดเสรีการค้าบริการมากขึ้นทั้งประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งประเทศกำลังพัฒนาก็ประสบความสำเร็จในการส่งออก เช่น บริการด้านไอที บริการด้านขนส่งทางทะเล บริการด้านการก่อสร้าง บริการด้านสุขภาพ¹² เป็นต้น

3.5 ลักษณะเฉพาะของการบริการและความแตกต่างระหว่างการค้าบริการและการค้าสินค้าทั่วไปมีดังนี้¹³

1. การค้าบริการต้องการความใกล้ชิดระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค ซึ่งมีใช้เพียงแต่รูปแบบการบริการข้ามพรมแดนเท่านั้น แต่เป็นการเคลื่อนย้ายของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ซึ่งต่างจากการค้าสินค้าทั่วไปที่มีแต่เพียงรูปแบบการค้าข้ามพรมแดนที่สินค้าส่งไปยังลูกค้าในต่างประเทศผ่านรูปแบบการขนส่งต่างๆ เช่น ทางเรือ รถยนต์ เครื่องบิน
2. การกำจัดอุปสรรคการเข้าสู่ตลาดจะเปิดตลาดการบริการแก่ผู้ให้บริการรายใหม่ทั้งที่เป็นคนในท้องถิ่นและชาวต่างชาติ ประโยชน์ที่สำคัญจากการเปิดเสรีการค้าบริการก่อให้เกิดจากการแข่งขันภายในประเทศและประสิทธิภาพของการผลิตที่สูงขึ้น
3. คำว่าบริการ ประกอบด้วยกลุ่มกิจกรรมที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาชีพ สถาบันกิจกรรม วิศวกรรม หรือ ด้านการธนาคาร การบริการด้านการปรึกษา และบริการอื่นๆ
4. ขอบเขตและประเภทของการค้าบริการนั้นมีมากกว่าสินค้าทั่วไปและรวมถึงมาตรการที่ส่งผลต่อผู้ให้บริการท้องถิ่นและชาวต่างชาติ การบริการควรที่จะมีกฎระเบียบรัดกุมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งนำไปการบรรลุวัตถุประสงค์นโยบายของสาธารณะที่สำคัญ แต่กฎระเบียบทั้งหมดนี้ต้องไม่สร้างอุปสรรคและการผูกขาดต่อการให้บริการ

¹¹ กรมเจรจาธุรกิจการค้า, "ลักษณะเฉพาะของการบริการและความแตกต่างระหว่างการค้าบริการและการค้าสินค้าทั่วไป," เอกสารของ OECD เรื่อง Services Trade Liberalization: Identifying Opportunities and Gains 10 กรกฎาคม 2546.

¹² เรื่องเดียวกัน.

¹³ เรื่องเดียวกัน.

3.6 ข้อสังเกต ช่องทางโอกาสและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเสรีการค้าบริการในประเทศกำลังพัฒนา¹⁴

1. ประเทศกำลังพัฒนาที่สามารถแข่งขันในระดับระหว่างประเทศได้นั้น จะต้องเป็นประเทศที่มีระดับการพัฒนาสูงกว่าประเทศกำลังพัฒนาทั่วไป ซึ่งในสาขาการบริการนั้นจะต้องสร้างความเข้มแข็งแก่ตลาดภายในประเทศและได้สร้างแบบอย่างสำหรับการเสริมสร้างศักยภาพในการส่งออกสินค้า
2. จากความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศกำลังพัฒนาที่มีความรู้ความสามารถสูงและค่าจ้างแรงงานต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว ส่งผลทำให้ประเทศพัฒนาแล้วได้แสวงหาแหล่งทรัพยากรภายนอกด้านการค้าบริการจากประเทศกำลังพัฒนา
3. การเปิดเสรีบริการมีแนวโน้มที่จะรวมตัวกัน และสร้างพันธมิตรระหว่างประเทศ และระหว่างสาขามากขึ้นกับบริษัทจากประเทศพัฒนาแล้วหรือกับบริษัทจากประเทศที่กำลังพัฒนา เพื่อดึงความรู้วิชาการและหลักปฏิบัติของประเทศที่พัฒนาแล้วนำมาใช้
4. การเปิดเสรีการค้าบริการในประเทศกำลังพัฒนาได้เพิ่มการเข้ามาลงทุนจากต่างชาติ เช่นการลงทุนในรูปแบบ Foreign Direct Investment หรือ FDI จะมาพร้อมกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งบุคลากรภายในประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับประโยชน์

โดยสรุป การเปิดเสรีการค้าบริการของประเทศกำลังพัฒนาจำเป็นต้องทำอย่างยั่งยืนในระดับ¹⁵ รัฐต้องปรับใช้กรอบนโยบายที่เหมาะสมและมีการวางแผนอย่างรัดกุมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ส่งออกการค้าบริการ และในระดับผู้ส่งออกการค้าบริการควรที่จะพัฒนาระดับความสามารถเพื่อแข่งขันกับคู่แข่งต่างประเทศได้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁴ เรื่องเดียวกัน.

¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

3.6.1 กรณีศึกษา : ข้อผูกพันการเปิดตลาดของไทยใน WTO รอบอุรุกวัย¹⁶

ประเทศไทยผูกพันการเปิดตลาดธุรกิจบริการในสาขาต่างๆ โดยมีเงื่อนไขการเข้ามาประกอบธุรกิจบริการของต่างชาติที่สำคัญได้แก่

การเข้ามาลงทุน : ผูกพันเฉพาะการเข้ามาในรูปแบบบริษัทจำกัด และต้องถือหุ้นร่วมกับคนไทย โดยต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกิน 49% เช่น การจัดตั้งสำนักสาขา ของสถานีกต่างชาติ (ยกเว้น การเงิน ไม่เกิน 25% และโทรคมนาคม ไม่เกิน 20%)

การเข้ามาทำงาน : ผูกพันเฉพาะการเข้ามาทำงานของบุคลากรต่างชาติ (ระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญ) ที่โอนย้ายในบริษัทข้ามชาติ และต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว บริการที่ไทยผูกพันไว้ เช่น การที่สถานีกต่างชาติเข้ามาเป็นที่ปรึกษาในโครงการพิเศษของภาครัฐ เช่น โครงการสนามกีฬา และสนามบินแห่งชาติ เป็นต้น

3.6.2 ข้อผูกพันการเปิดตลาดในกรอบ WTO : กรณีศึกษาประเทศเวียดนาม¹⁷

ประเทศเวียดนามวางข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับความตกลงทางการค้าบริการดังนี้

● ข้อกำหนดการลงทุน

- 1 โดยทั่วไปเวียดนามอนุญาตให้เข้าไปลงทุนทำธุรกิจได้ 3 รูปแบบ คือ Business co-operation contract , joint-venture enterprise, และ 100% foreign-invested enterprise
- 2 เวียดนามไม่อนุญาตการจัดตั้งสาขา (branch) สำหรับสำนักงานตัวแทน (representative offices) จัดตั้งได้แต่ห้ามทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกำไร
- 3 การเข้าไปถือหุ้นในบริษัทเวียดนามทำได้ แต่ห้ามต่างชาติถือเกิน 30% เว้นแต่ได้รับอนุญาตเงื่อนไขนี้จะยกเลิกหลังการเข้าเป็นสมาชิกครบ 1 ปี (ธนาคารพาณิชย์ และธุรกิจบริการอื่น ที่ยังไม่ มีข้อผูกพันจะยังคงเงื่อนไข 30% ไว้)
- 4 ในข้อผูกพันการเปิดตลาดบริการของเวียดนาม มีหลายธุรกิจบริการที่มี Transitional period คือ จะค่อยๆ ลดข้อจำกัดลง เช่น สาขาจัดจำหน่าย ขณะนี้จะต้องจัดตั้งในรูปแบบ joint-venture ที่ต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 49% เท่านั้น แต่หลังจาก 1 ม.ค. 2008 จะอนุญาตต่างชาติถือหุ้นมากกว่า 49% แต่ไม่ถึง 100% และตั้งแต่ 1 ม.ค. 2009 จะอนุญาตถึง 100%

● การอนุญาตทำงาน

¹⁶ เรืองเดียวกัน.

¹⁷ สำนักเจรจาการค้าบริการ, "ข้อผูกพันการเปิดตลาดในกรอบ WTO : กรณีศึกษาประเทศเวียดนาม," 5 มีนาคม 2552.

- 1 กรณีโอนย้ายภายในบริษัทข้ามชาติ บริษัทข้ามชาติต้องจัดตั้งธุรกิจเวียดนาม และบุคคลที่จะโอนย้ายมาทำงานในเวียดนามต้องอยู่กับบริษัทดังกล่าวอย่างน้อย 1 ปี อนุญาตให้ทำงานในเวียดนามได้ 3 ปี และอาจต่ออายุได้ แต่โอนย้ายได้เฉพาะบุคลากรระดับบริหาร ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ จำนวนบุคลากรระดับบริหาร ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมดในบริษัท จะต้องเป็นชาวเวียดนามอย่างน้อย 20% อย่างไรก็ตามก็ อนุญาตขั้นต่ำได้ 3 คน
- 2 กรณีสัญญาจ้าง อนุญาตบุคคลธรรมดาที่เป็นลูกจ้างของบริษัทต่างชาติที่ไม่ได้จัดตั้งธุรกิจ ในเวียดนาม ให้เข้าไปทำงานในเวียดนามได้ไม่เกิน 90 วัน ทั้งนี้ ต้องมีสัญญาการให้บริการระหว่างบริษัท บุคคลที่บริษัทต่างชาติจะส่งไปทำงานในเวียดนามได้ จะต้องเข้าข่ายเป็นผู้เชี่ยวชาญ จบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย มีคุณสมบัติวิชาชีพและมีประสบการณ์การทำงานในสาขาวิชาชีพอย่างน้อย 5 ปี นอกจากนี้ต้องเป็นลูกจ้างของบริษัทที่ทำสัญญาอย่างน้อย 2 ปี ***เป็นแนวทางตัวอย่างของการให้บริการระดับบุคคลที่สามารถนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีสถานิกเอเปคในประเทศไทยได้ ซึ่งใช้กลยุทธการจำกัดจำนวนโดยการพิจารณาจากคุณสมบัติ ความเชี่ยวชาญในเฉพาะด้าน และการจำกัดด้านระยะเวลาในการทำงาน

- สาขาบริการที่เวียดนามเปิดตลาด

ประเทศเวียดนามถือว่าผูกพันการเปิดตลาดแล้วทั้ง 12 สาขา ซึ่งมี 4 สาขาที่เกี่ยวข้องกับบริการทางด้านสถาปัตยกรรมได้แก่

- 1) บริการธุรกิจ (บริการวิชาชีพที่อยู่ในกลุ่มนี้)*
- 3) ก่อสร้าง*
- 5) การศึกษา*
- 6) สิ่งแวดล้อม *

ประเทศเวียดนามถือว่าผูกพันการเปิดตลาดแล้วทุกสาขา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริการทางด้านวิชาชีพ*

1. บริการวิชาชีพที่ผูกพันได้แก่ กฎหมาย บัญชี สถาปัตยกรรม วิศวกรรม สัตวแพทย์
2. เงื่อนไขการจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการวิชาชีพ แต่ละบริการมีเงื่อนไขแตกต่างกันไป เช่น บริการด้านกฎหมาย นอกจาก 3 รูปแบบ ที่กล่าวข้างต้น (Business Co-Operation Contract , Joint-Venture Enterprise, 100% Foreign-Invested Enterprise) แล้ว ยังอนุญาตรูปแบบสาขาบริษัทต่างชาติดด้วย

บริการด้านสถาปนิก/วิศวกรรม

1. อนุญาตจัดตั้งใน 3 รูปแบบ แต่มีเงื่อนไข คือ กรณีที่เป็นบริษัทต่างชาติ 100% สองปีหลังจากที่เวียดนามเข้าเป็นสมาชิก WTO บริษัท จะสามารถให้บริการได้เฉพาะ Foreign-Invested Enterprises (ระบุไม่ชัดเจนว่าต้องเป็น 100% Foreign-Invested Enterprises หรือไม่)

บริการทางด้านก่อสร้าง*

1. อนุญาตจัดตั้งใน 3 รูปแบบ (Business Co-Operation Contract , Joint-Venture Enterprise, 100% Foreign-Invested Enterprise) แต่มีเงื่อนไข คือ กรณีที่เป็นบริษัทต่างชาติ 100% สองปีหลังจากที่เวียดนามเข้าเป็นสมาชิก WTO บริษัท จะสามารถให้บริการได้เฉพาะ Foreign-Invested Enterprises
2. สามปีหลังจากการเข้าเป็นสมาชิก WTO เวียดนามจะอนุญาตให้บริษัทต่างชาติเข้าไปจัดตั้งสาขาได้

บริการทางการศึกษา*

1. อนุญาตจัดตั้งสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาอื่นๆ (เช่น โรงเรียนสอนภาษา) ขณะนี้ต้องจัดตั้งในรูปแบบ Joint-venture แต่อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากได้ หลังจาก 1 ม.ค. 2009 ต่างชาติจะถือหุ้นได้ 100%

บริการทางด้านสิ่งแวดล้อม*

1. บริการด้านน้ำทิ้ง กำจัดสิ่งปฏิกูล และบริการอื่นๆ เช่น บริการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ช่วง 4 ปีแรกของการเข้าเป็นสมาชิก อนุญาตต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 51% หลังจากนั้นได้ถึง 100%

3.7 กรอบการตกลงว่าด้วยการค้าและการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับงานสถาปัตยกรรมและสิ่งแวดลอม¹⁸

- **ความเป็นมาทางด้านสิ่งแวดลอม**

ช่วงก่อนและหลังการประชุมสุดยอดของโลกว่าด้วยสิ่งแวดลอมและการพัฒนาที่เมืองริโอเดจาเนโร เมื่อปีพ.ศ.2535 ทั้งรัฐบาลและประชาชนในโลกมีความเห็นพ้องกันว่าสิ่งแวดลอมของโลกกำลังเสื่อมทรามลงทุกขณะ และมีสำนึกร่วมกันว่าจำเป็นที่จะต้องสร้างสรรคักฎเกณฑ์และกลไกเชิงสถาบันระดับสากลขึ้นมาแก้ไขปัญหานี้ จึงได้ออกแผนปฏิบัติการร่วมที่เรียกว่า Agenda 21 ก่อนหน้านั้น ก็มีการลงนามในข้อตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดลอมหลายฉบับ เช่น พิธีสารมอนทรีออลควบคุมสารซีเอฟซีและอนุสัญญาไซเตส จึงนับเป็นช่วงที่มีความก้าวหน้าอย่างสำคัญของการร่วมมือระหว่างประเทศด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมของโลก

ตั้งแต่มีการก่อตั้งองค์การการค้าโลก (World Trade Organization – WTO) ขึ้นมาในปี 2538 ให้เป็นเวทีพหุภาคีที่ประเทศสมาชิก (ปัจจุบัน 148 ประเทศ) มาร่วมกันเจรจาลดอัตราภาษีศุลกากรและลดการอุดหนุนปกป้องการผลิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างเดียวคือการเปิดการค้าขายและบริการระหว่างประเทศให้ทำได้อย่างอิสระเสรียิ่งขึ้น ด้วยสาเหตุนี้ทำให้ข้อตกลงร่วมกันทางการค้าและบริการกลับขึ้นมามีความสำคัญมากกว่าความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในประเทศซึ่งส่วนใหญ่ประเทศที่ได้รับผลกระทบมักจะเป็นประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจน้อยกว่าประเทศคู่เจรจาหรือกลุ่มประเทศที่เจรจาทำความตกลงร่วมกัน

3.7.2 กรณีศึกษา 1 สหรัฐอเมริกาทำกับแคนาดาและเม็กซิโก ประเด็น "ประชาชนต้องจ่ายค่าเสียหายให้บริษัทต่างชาติ"¹⁹

การทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีทวีปอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement – NAFTA) ซึ่งสหรัฐอเมริกาทำกับแคนาดาและเม็กซิโก แสดงให้เห็นถึงอีกแนวโน้มหนึ่งว่าการค้าและการแข่งขันเสรีสามารถจะขัดขวางการออกกฎหมายระเบียบข้อบังคับใด ๆ ภายในประเทศเพื่อปกป้องสิ่งแวดลอม ในรายละเอียดบทที่ 11 ของข้อตกลง NAFTA ที่กำหนดขึ้นเพื่อปกป้องนักลงทุนต่างชาติจากการถูกรัฐบาลยึดทรัพย์สิน แต่บรรดานักลงทุนได้ขยายขอบเขตของบทนี้ไปครอบคลุมถึงการ

¹⁸ ชินดา จรรยาเพศ, "โครงการศึกษาและปฏิบัติการงานพัฒนา เรื่อง การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการด้านการอนุรักษ์ตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศ," 28 กรกฎาคม 2548.

¹⁹ เรื่องเดียวกัน.

ปกป้องสิ่งแวดล้อมใด ๆ ที่เป็นการเบียดเบียนหนทางทำกำไรของบริษัท และการตัดสินใจพิพาทจะใช้ระบบอนุญาโตตุลาการที่อยู่นอกเหนือระบบศาลสถิตยุติธรรมของประเทศ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- 2540 บริษัท Ethyl ของสหรัฐอเมริกาฟ้องเรียกค่าเสียหายจากรัฐบาลแคนาดาที่ออกกฎหมายห้ามนำเข้าและขนย้ายสาร MMT ในแคนาดา เนื่องจากมีงานวิจัยที่ยืนยันผลกระทบของสารนี้ต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง แต่รัฐบาลแคนาดาผู้ได้รับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมต้องแก้คดีต้องจ่ายค่าชดเชย 13 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทย โครงการหรืออาคารที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เช่น โครงการในนิคมอุตสาหกรรม BOI หรือ โครงการที่มูลค่าก่อสร้างเกิน 500 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งหน่วยงานที่ทางด้านสถาปัตยกรรม เช่น สถาสถาปนิก และสมาคมสถาปนิก ยังไม่ได้มีโอกาสได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในส่วนนี้ได้เท่าที่ควร เนื่องจากภาครัฐทำหน้าที่ในการดูแลเป็นหลัก ในขณะที่เดียวกัน ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในด้านสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องก็ยังไม่ได้มีการพัฒนาเท่าที่ควรจะเป็นเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีข้อกำหนดให้กับสถาปนิกที่ทำงานประเทศของตนเองไม่ว่าจะเป็นสถาปนิกต่างชาติ หรือสถาปนิกท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด จึงจะผ่านมาตรฐานหรือเกณฑ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมได้²⁰

เพราะฉะนั้นรัฐบาลไทยควรจะเป็นโอกาสให้สถาปนิก มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดูแลในส่วนนี้มากขึ้นและทำการวางมาตรฐานการออกแบบที่เกี่ยวข้องสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีผลในการบังคับใช้ แต่อย่างไรก็ดีสถาปนิก ก็ควรพยายามผลักดันตัวเองให้มีอำนาจมากขึ้นในด้านนี้ เช่นกัน ซึ่งอาจจะใช้การประชุม ปรึกษาหารือร่วมกัน แลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องระหว่างภาครัฐ สถาปนิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากหลายฝ่าย ๆ ช่วยเป็นสื่อกลางในการทำความเข้าใจให้ภาครัฐตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนได้รับทราบข้อมูล ความคิดเห็น ผลการวิจัยจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้เพิ่มน้ำหนักมากขึ้นในการปรึกษาหารือมากขึ้น

3.8 ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (ทริปส์)²¹

ในประเทศที่พัฒนาแล้วมี การบังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Enforcement) หมายถึงการที่ผู้ทรงสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ใช้สิทธิของตนมีอยู่ตามกฎหมายเพื่อยับยั้งการทำละเมิด หรือหากมีความเสียหายใดๆ เกิดขึ้นจากการละเมิด ก็ใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการนั้น ซึ่งนี่ก็เป็นแนวทางการใช้กฎหมายของประเทศต่างๆ ทั่วโลก

²⁰ สัมภาษณ์ คณะกรรมการสถาปนิก, 10 สิงหาคม 2552-14 มีนาคม 2552

²¹ กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน, "ทริปส์พลัส," 15 มีนาคม 2552. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

จากหลักการข้างต้นทำให้เกิดปัญหาว่า “ภาวะในการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาควรตกแก่ผู้ใด” ทรัพย์สินทางปัญญานั้นเป็นสิทธิทางกฎหมายที่มีอยู่เหนือผลงานการสร้างสรรค์ ทางปัญญาของบุคคล ความตกลงทริปส์ (TRIPS Agreement) ขององค์การการค้าโลก กำหนดให้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิทธิเอกชน (private rights) ซึ่งโดยหลักการเอกชนเจ้าของสิทธิควรจะทำหน้าที่สอดส่องปกป้องรักษา สิทธิของตนเอง โดยรัฐมีภาระที่จะให้ความคุ้มครองและเยียวยาหากมีการล่วงละเมิดสิทธิเกิดขึ้น รัฐไม่ควรจะเข้าไปดำเนินการปราบปรามการทำละเมิดในทุกเรื่อง ดังที่มีการเสนอในร่างระเบียบซึ่งยากต่อการจัดการ และกำหนดมาตรการแก้ไข ถ้าไม่มีการพิจารณาตกลงเรื่องนี้อย่างละเอียด

นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาและกฎหมายคุ้มครองทางด้านสถาปัตยกรรมในการรองรับรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น เช่น ความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในการออกแบบและทางด้านการศึกษา ซึ่งล้วนเป็นสิ่งสำคัญซึ่งเป็นภูมิปัญญา ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ของประเทศไทย และนอกจากนี้ยังมีการป้องกันในการเอาความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการออกแบบที่ผิดประเภท หรือไม่เหมาะสมกับการใช้งาน เช่น เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยชั้นสูงมาใช้ในการกับการออกแบบโรงแรม เป็นต้น

3.8.1 กรณีศึกษา: ประเทศอินเดีย²²

ประเด็น “ข้อตกลงทริปส์ สร้างความชอบธรรมให้แก่การขโมยความรู้จากชุมชนพื้นเมือง”

ประเทศอินเดียยกประเด็นสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาขึ้นมากล่าวอย่างชัดเจนว่า ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (ทริปส์) เป็นตัวการที่ทำให้บริษัทต่างชาติสามารถจดทะเบียนสิทธิบัตรความรู้พื้นเมืองและเทคโนโลยีทางชีวภาพเป็นของตนเองได้ โดยไม่ต้องแบ่งผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่เจ้าขององค์ความรู้ที่แท้จริงแต่อย่างใด **ข้อตกลงนี้จึงไม่สามารถปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของชุมชนพื้นเมืองได้อย่างพอเพียง** และยังขัดแย้งกับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพอย่างชัดเจน โดยมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดถูกใช้เป็นมาตรการปกป้องสินค้าภายใน

ประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศต่างกล่าวถึงกันมากกว่า ในขณะที่ประเทศพัฒนาแล้วสั่งสอนให้ประเทศอื่น ๆ เปิดเสรีทางการค้า แต่ตนเองกลับหันมาใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดเป็นเครื่องมือพิทักษ์ตลาดภายในของตนมากยิ่งขึ้นทุกขณะ ทั้ง ๆ ที่ข้อตกลงต่อต้านการทุ่มตลาดระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “ให้ประเทศสมาชิกที่พัฒนาแล้ว พิจารณาเงื่อนไขสถานการณ์เฉพาะของประเทศสมาชิกที่กำลังพัฒนาเป็นพิเศษ” ก่อนที่จะใช้มาตรการนี้ และ “การแก้ไขในทางสร้างสรรค์ที่เสนอไว้ใน

²²ชนิดา จรรยาเทศ, “องค์การการค้าโลกนี้ ใครครอง,” เอกสารโครงการศึกษาและปฏิบัติการงานฉบับประชาชน

ข้อตกลงนี้จะต้องนำมาพิจารณาก่อนที่จะเรียกเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาด หากการเก็บภาษีจะก่อผลกระทบต่อผลประโยชน์ที่สำคัญของประเทศสมาชิกที่กำลังพัฒนา” ผู้แทนประเทศอินเดีย ยกตัวอย่างว่า ประเทศตนต้องประสบภาวะที่สินค้าของตนถูกเรียกเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดซ้ำแล้วซ้ำอีก ยังผลให้เกิดสภาวะความไม่แน่นอน ความไร้เสถียรภาพ และการว่างงานภายในประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4 วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรหลักที่นำมาศึกษาเป็นสถาปนิกผู้ให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและในภูมิภาคสถาปนิกเอเปค ส่วนประชากรย่อยที่นำมาศึกษาเป็นคณะกรรมการ/ผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรี ซึ่งจะต้องทำการศึกษาคืบค้นไป เนื่องจากประชากรในกลุ่มย่อยจะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในเชิงหลักการและนโยบาย และสามารถให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการออกข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย ได้ในมิติต่าง ๆ ที่สำคัญครอบคลุมสัมพันธ์กันในระดับมหภาค จุลภาค และให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่วงการวิชาชีพ และประเทศชาติ

2. กลุ่มประชากรตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้ทำการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง Purposive Sampling โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่มจากกลุ่มวิชาชีพในวงการสถาปนิกและ 1 กลุ่มจากหน่วยงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี เนื่องจากโครงการสถาปนิกเอเปคส่งผลกระทบต่อทุกกลุ่มในวิชาชีพสถาปัตยกรรม แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่ม 1) หน่วยงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี
- กลุ่ม 2) สถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย
- กลุ่ม 3) สภาสถาปนิก
- กลุ่ม 4) สถาบันการศึกษา
- กลุ่ม 5) สมาคมสถาปนิกสยาม

4.2 เครื่องมือในการวิจัย

1. ในการศึกษานี้จำเป็นต้องใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างและแบบสอบถามปลายเปิดแบบกึ่งมีโครงสร้าง เป็น เครื่องมือในการวิจัย จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อศึกษาแนวความคิดและหลักการของกลุ่มประชากรได้อย่างครอบคลุมและเจาะลึก

เฉพาะเจาะจง เพื่อศึกษาแนวความคิดและหลักการของกลุ่มประชากรได้อย่าง
ครอบคลุมและเจาะลึก

4.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาปริทัศน์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพของสถานปณิกเอเปค จากเอกสารและการสัมภาษณ์ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานสถาปนิก สมาคมสถาปนิกถึงหลักการ ปัจจัยที่ต้องพิจารณา ในการกำหนดรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพของสถานปณิกเอเปคในประเทศไทย
2. ทำการสัมภาษณ์ความเห็นจากกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ สถานสถาปนิก สมาคมสถาปนิก คณาจารย์ สถานปณิก/บริษัทไทยที่ปฏิบัติวิชาชีพทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ สถานปณิก/บริษัทต่างประเทศที่ปฏิบัติวิชาชีพในประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปข้อมูล นำเสนอแนวทางการศึกษา
4. นำเสนอข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาขั้นต่อไป

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะของข้อมูลในการศึกษานี้เน้นข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก ในการวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงบรรยาย หรือเชิงพรรณนา และสรุปผลด้วยการอธิบาย แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเป็นหลัก

ภาพที่ 4.1 แสดงวิธีดำเนินการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์การเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรเบื้องต้น(ดูรายละเอียดจาก) พบว่ามีปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกต่างชาติดังต่อไปนี้

4.5 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

- **ความต้องการของสถาปนิกไทย**

ลักษณะการร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ

- การร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ
- การใช้บุคลากรที่เป็นสถาปนิกต่างชาติ
- ต้องการร่วมงานกับบริษัทสถาปนิกต่างชาติ

ลักษณะต้องการจะร่วมทุนกับสถาปนิกต่างชาติ

- Joint venture
- Partnership
- Branch office

- **ทัศนคติต่อการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทย**

จุดแข็งของสถาปนิกไทยในการแข่งขันกับสถาปนิกต่างชาติในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

- คิดค่าบริการไม่สูง (INEXPENSIVE FEE) เมื่อเทียบกับ คุณภาพ ปริมาณงานและเวลาที่ให้กับผู้ว่าจ้าง
- ให้บริการ (SERVICE MIND) ได้ดี มีความยืดหยุ่นสูงในการทำงาน
- มีความชำนาญ ทักษะทางด้านวิชาชีพ (PROFESSIONAL SKILL)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาธุรกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุดแข็งของสถาปนิกไทยในการร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย

- มีสายสัมพันธ์ภายในประเทศในการติดต่อสื่อสาร และการประสานงานได้ดี
- มีความเข้าใจกฎหมายวิชาชีพและข้อบังคับต่าง ๆ ในประเทศไทย (LAW & DOMESTIC REGULATION) ได้ดี

การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ

- กฎหมายวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
 - การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกไทย
 - การจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้ในโครงการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างประเทศ เช่น โครงการ
 - สถาปนิกเอเปค โครงการอื่น ๆ ทั้งในแง่มุมมองต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประเทศชาติ
 - มาตรการป้องกันทางการค้าและบริการภายในประเทศ เช่น การจำกัดจำนวนสถาปนิกต่างชาติ
- **ขอบเขตการทำงานร่วมกันระหว่างสถาปนิกต่างชาติกับสถาปนิกไทย ในด้านการออกแบบในโครงการสถาปนิกเอเปค**
 - ขั้นตอนก่อนการออกแบบ (PRE-DESIGN STAGE)
 - ขั้นตอนการออกแบบ (DESIGN STAGE)
 - ขั้นตอนก่อนการก่อสร้าง (PRE-CONSTRUCTION STAGE)
 - ขั้นตอนการก่อสร้าง (CONSTRUCTION STAGE)
 - ขั้นตอนหลังการก่อสร้าง (POST-CONSTRUCTION STAGE)
 - **สถาปนิกต่างชาติควรทำงานร่วมกับสถาปนิกไทยในอาคารที่ขนาด/ลักษณะดังต่อไปนี้**
 - อาคารขนาดเล็กกว่า 1,000 ตร.ม.
 - อาคารขนาดใหญ่กว่า 1,000 ตร.ม. แต่ไม่เกิน 10,000 ตร.ม.
 - อาคารขนาดใหญ่ตั้งแต่ 10,000 ตร.ม. ขึ้นไป
 - อาคารที่มีลักษณะเฉพาะหรือเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น สนามบิน หอประชุม อาคารเทคโนโลยีพิเศษที่สถาปนิกไทยไม่มีประสบการณ์มาก่อน

- **กฎหมายวิชาชีพ**

- ระบบการออกใบอนุญาตแก่สถาปนิกต่างชาติ

- **กลยุทธ์ในการดำเนินการควบคุมจำนวนสถาปนิกต่างชาติ**

- การกำหนดจำนวนสถาปนิกต่างชาติ/บริษัทในโครงการสถาปนิกเอเปคในแต่ละปี
- การกำหนดสัดส่วน จำนวนสถาปนิกต่างชาติในสำนักงานสถาปนิกไทย
- การกำหนดสัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาปนิกไทยและสถาปนิกชาติ

- **ความร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทางวิชาชีพ สถาปัตยกรรม**

- หน่วยงานโดยเฉพาะ เพื่อดูแลการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกต่างชาติ โดยขึ้นตรงต่อสภาสถาปนิก
- การจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้ในโครงการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประเทศไทย
- การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/กฎหมาย/ กิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพจากกลุ่มสถาปนิกทุกกลุ่มให้มากขึ้น เช่น สภาสถาปนิก/ สมาคม/ มหาวิทยาลัย / บริษัท / สถาปนิก

- **ประโยชน์ที่ได้จากการร่วมงานของสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย**

- ระดับบุคคลและองค์กรที่ร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ
- -ระดับวงการวิชาชีพ
- -ระดับประเทศชาติ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

- การติดต่อสื่อสารกับสถาปนิกต่างชาติ
- ระบบการทำงานในประเทศไทย
- มาตรฐานในการออกแบบงานทางด้านสถาปัตยกรรม
- อัตราค่าบริการสถาปนิกและค่าจ้างของสถาปนิกต่างชาติ
- การสนับสนุนจากภาครัฐ

เมื่อได้ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์จากสถาปนิกกลุ่มต่าง ๆ ใน วิชา Seminar เทอมปลายการศึกษา 2550 , วิชา Advance Study เทอมต้นปีการศึกษา 2551 จึงนำผลการศึกษาที่ได้ทำวิเคราะห์และสรุปในการสร้างโครงร่างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อให้สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมและตรงกับปัจจัย ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทยมากที่สุด

จากนั้นมีการนำไปทดลองใช้เก็บข้อมูลกับประชากรสถาปนิกกลุ่มตัวอย่างในทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่ม 2) สภาสถาปนิก
- กลุ่ม 3) สมาคมสถาปนิกสยาม
- กลุ่ม 4) สถาบันการศึกษา
- กลุ่ม 5) สถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

และมีการยกเว้น กลุ่มที่1) หน่วยงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี ซึ่งจะดำเนินโครงร่างแบบสัมภาษณ์จากการพิจารณาข้อมูลของการเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติของผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ โดยตรง

หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกประมาณ 2-3 ครั้ง จึงได้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่มีโครงสร้างจากปัจจัยที่กล่าวมาในข้างต้น และใช้ชุดคำถามปลายเปิดและปลายปิดร่วมกันในแต่ละปัจจัยและประเด็นที่สำคัญเพื่อให้ข้อมูลในเชิงลึกและมีความครอบคลุม

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เพื่อให้ความชัดเจนในการวิเคราะห์และทำการสรุปผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มประชากร

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการร่วมงานกับสถาบันท้องถิ่น สามารถ แบ่งได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสัมภาษณ์ในเชิงลึก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากสัมภาษณ์ในเชิงลึก

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 108 คน เพื่อให้ความชัดเจนในการวิเคราะห์และทำการสรุปผล ดังต่อไปนี้

กลุ่ม 1) หน่วยงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี จำนวน 15 คน

- คณะกรรมการต่างประเทศศุลกากร (ในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้)
- คณะผู้วิจัยสถาบันส่งเสริมการลงทุนและสถาบันวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้)
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี
- ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องของกลุ่มที่ 1 ได้ให้สัมภาษณ์และข้อมูลประกอบในเรื่องการเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการและการเปิดเสรีที่เกี่ยวข้องกับโครงการสถาบันเอเปค ดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการศึกษา

พบว่า ควรจะทำการเจรจาในลักษณะการมองแบบบูรณาการในหลายมิติ ในระยะยาว ตลอดจน ทำการศึกษาและเปรียบเทียบจากกลุ่มประเทศสมาชิกในด้านนโยบายและกลยุทธ์ในการรักษาผลประโยชน์ของ ประเทศชาติ และการออกข้อกำหนดต่าง ๆ สำหรับประเทศคู่เจรจาที่จะต้องปฏิบัติตามการตกลงเจรจาร่วมกัน โดยพิจารณาในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับรูปการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นและโครงการสถาปนิกเอเปค ในแง่มุมที่สำคัญดังต่อไปนี้

- การลงทุน
- สถาปัตยกรรม
- สิ่งแวดล้อม
- ทรัพย์สินทางปัญญา
- ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง

แล้วนำมาวิเคราะห์ ถึงที่เหตุปัจจัยต่าง เพื่อนำมาสร้างเกณฑ์ในการออกข้อกำหนดด้านต่าง ๆ ได้อย่าง เหมาะสมกับบริบทต่างของประเทศไทย โดยเริ่มจากการเจรจาในระดับเล็ก เช่น การเจรจาระดับความร่วมมือใน ระดับสมาคมวิชาชีพหรือการเจรจาข้อตกลงแบบทวิภาคี ก่อนแล้วทำการเตรียมความพร้อมควบคู่กันไปในหลาย ด้านที่ยังต้องพัฒนา แล้วค่อยทำการเปิดเจรจาในระดับสูงขึ้น เพราะเหตุว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว จะมีข้อกำหนด ต่าง ๆ ที่รัดกุม ไม่ว่าจะเป็น กฎหมายข้อกำหนดในแต่ละท้องถิ่น หรือ มาตรฐานทางด้านต่าง ๆ ที่ประเทศคู่ค้า จะต้องปฏิบัติตาม มาตรการป้องกันผู้รับบริการ ซึ่งมีการพัฒนาและพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน และ เป็น ข้อจำกัดกับประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย เป็นอย่างมาก

ฉะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องทำการศึกษาประเด็นการเจรจาในเรื่องต่าง ๆ ไปพร้อมกัน และเป็นองค์รวม เพื่อความเท่าเทียมเช่นประเทศที่พัฒนาแล้ว และประโยชน์ของประเทศชาติ ที่ได้รับประโยชน์ จากการเปิดเสรีได้อย่างคุ้มค่าและมีการสูญเสียน้อยที่สุด

คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องของกลุ่มที่ 1 ได้สรุปจากการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ในเรื่องหลักที่ สำคัญในการเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการ การเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติ ข้อมูลทุติยภูมิ จากงานวิจัยและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง เสนอประเด็นสรุปในการศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิก เอเปคในประเทศไทยดังนี้

ในการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรีสามารถแบ่งแนวทางในการเจรจาเป็น 2 แนวทางหลัก ได้แก่

- (1) การเจรจาแบบระบุกิจกรรมหรือสาขาที่ต้องการเปิดตลาด (Positive List หรือ Bottom Up Approach) ตัวอย่างเช่น ความตกลงด้านการค้าและบริการ GATS, NZSCEP และ การเจรจาเปิดการค้าเสรีในภูมิภาคอาเซียน TAFTA
- (2) การเจรจาแบบระบุกิจกรรมหรือสาขาที่ไม่ต้องการเปิดตลาด (Negative List หรือ Top Down Approach) ตัวอย่างเช่น การเจรจาการค้าเสรีในเขตอเมริกาใต้ SAFTA และ การเจรจาการค้าเสรีออสเตรเลีย AUSFTA

• การเจรจาแต่ละแนวทางมีข้อดีและข้อเสียสรุปได้ดังนี้

การเจรจาแบบ Positive List (Bottom Up Approach)

ข้อดี

- ประเทศผู้เปิดตลาดหรือประเทศผู้รับบริการ/การลงทุน เช่น ประเทศไทย ทำการเปิดตลาดเพื่อลดแรงกดดันจากสาธารณชนทั่วไปได้
- เหมาะสำหรับประเทศที่อยู่ระหว่างการปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการเปิดเสรี
- รัฐบาลยังคงมีสิทธิอย่างเต็มที่ ในการปิดและสงวนตลาดในกิจกรรมที่ไม่ได้มีการผูกพันไว้

ข้อเสีย

- มีความเป็นไปได้ว่าจะมีการกำหนดผูกพันการเปิดตลาดไว้ต่ำกว่าขอบเขตที่กฎหมายกำหนด
- กิจกรรมที่เปิดตลาดมีจำนวนจำกัด
- อาจทำให้ขาดความโปร่งใสในการแจ้งข้อมูลกฎระเบียบในกิจกรรมที่ไม่ได้เปิดตลาด ทำให้เป็นอุปสรรคต่อต่างชาติในการตัดสินใจเข้ามาลงทุน

การเจรจาแบบ Negative List (Top Down Approach)

ข้อดี

- มีการผูกพันเปิดตลาดอย่างกว้างขวาง และครอบคลุมบริการใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้น
- เพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนต่างชาติในการเข้ามาลงทุน
- มีความโปร่งใสมาก เนื่องจากนักลงทุนจะสามารถเห็นข้อจำกัดต่าง ๆ ในการลงทุนได้หากศึกษาจากเฉพาะมาตรการที่ระบุใน Non Conforming Measures เท่านั้น

ข้อเสีย

- คณะผู้จัดทำ การระบุกิจกรรมที่ไม่มีการเปิดตลาด (Non Conforming Measures) ต้องมีความระมัดระวัง และใช้เวลาในการศึกษาวิธีการเขียนและการระบุกิจกรรมที่ไม่มีการเปิดตลาด เพื่อให้เกิดความถูกต้องและครบถ้วน
- อาจมีบริการใหม่ ๆ ที่ไม่ได้สงวนไว้เกิดขึ้นในอนาคต ทำให้รัฐบาลและสภาสถาปนิกสูญเสียสิทธิในการกำกับควบคุม

จากการศึกษาพบว่า กลุ่ม 1) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ประเทศไทยเหมาะกับรูปแบบการเจรจาแบบ Positive List เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังจัดเตรียมความพร้อมในหลายด้าน ๆ จึงจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ในการเจรจาแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ และมีการออกข้อกำหนดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับโครงสร้างสถาปนิกเอเปคในมิติที่สำคัญ เช่น มิติของข้อกำหนดและออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกต่างชาติในการร่วมงานกับสถาปนิกไทย มิติทางด้านสิ่งแวดล้อม แรงงาน สถาปนิก ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาสถาปนิก สมาคมสถาปนิก ต้องทำการติดต่อสื่อสารกับรัฐบาล และหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ถึงแนวทาง ข้อกำหนด และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมและประชาชนในประเทศ ถึงข้อดี ข้อเสีย โอกาส อุปสรรคที่จะเกิดขึ้น

นอกจากนี้ยังต้องทำการให้ข้อมูลเชิงลึก ในแง่ต่าง ๆ โดยการจัดสัมมนา การอบรม การเสนอข่าวสาร จดหมายเหตุ การทำโครงการเชิงปฏิบัติร่วมกัน ให้แก่ สถาปนิก บริษัทในประเทศ ผู้ประกอบการ ผู้ลงทุน บริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ในระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด ระดับตำบล ให้เตรียมความพร้อมด้านนี้อย่างจริงจัง โดยความร่วมมือ สภาสถาปนิก สมาคมสถาปนิก สถาบันการศึกษา กลุ่มสถาปนิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อสามารถรองรับสถาปนิกต่างชาติได้อย่างทันสถานการณ์

- **กลุ่ม 2) สภาสถาปนิก จำนวน 15 คน**

-คณะกรรมการสมาคมสภาสถาปนิก คณะทำงาน (ในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้) ได้เสนอประเด็นสรุปในการศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทยดังนี้

-การพัฒนาวิชาชีพสถาปนิกของประเทศไทยยุคที่มีการแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับโลกเพื่อเข้าสู่มาตรฐานที่ดีขึ้นและในระดับมาตรฐานสากล

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สภาสถาปนิกได้ให้ความเห็นว่า สภาสถาปนิกและสมาคมสถาปนิก ได้วางแผนและกำหนด ในการพัฒนาสถาปนิกไทยให้สู่มาตรฐานเพื่อสามารถแข่งขันและโอกาสในการสร้างตลาดให้กว้างขวางสู่ในระดับ

ภูมิภาคและระดับสากลมากขึ้น โดยการระบบการฝึกงาน (IDP) ระบบการออกใบอนุญาต (LICENSING) ระบบการพัฒนาวิชาชีพ (CPD) คู่มือสถาปนิก (GUIDELINE) Building Code และอีกหลายด้าน อย่างจริงจัง

โดยใช้โอกาสของโครงการสถาปนิกเอเปค ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กรอบการทำงานร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่น (Local Collaboration) ที่เหมาะสมกับสถาปนิกไทยมากที่สุดให้เป็นโอกาสที่จะเกิดประโยชน์และการพัฒนาวงการวิชาชีพ และประเทศชาติ ตลอดจนต้องการเปิดโอกาสให้สมาชิกและสถาปนิกได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

-การระดมความคิดเห็นที่มีต่อโครงการที่มีการทำงานร่วมกันกับสถาปนิกต่างชาติ

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สภาสถาปนิกได้ให้ความเห็นว่า การออกข้อกำหนดต่อรูปแบบการร่วมงาน ต้องคำนึงถึงภาระการรับผิดชอบต่อโครงการต่างในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งสถาปนิกเอเปคจะต้องเป็นผู้ร่วมรับผิดชอบภายใต้ข้อกำหนดและกฎหมายในประเทศ และต้องมีการควบคุมลักษณะการทำงานร่วมกันกับสถาปนิกต่างชาติ ในแง่ของสถาปนิกท้องถิ่นที่ร่วมงานด้วยซึ่งควรจะเป็นลักษณะขององค์กรหรือบริษัทมากกว่า ในบางโครงการเนื่องจากต้องการทั้งการรับผิดชอบ และความน่าเชื่อถือของทีมงานในการบริหารจัดการปัญหาต่าง ๆ

• กลุ่ม 3) สมาคมสถาปนิกสยาม จำนวน 20 คน

-คณะกรรมการสมาคมสถาปนิกสยาม คณะทำงาน (ในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้) ได้เสนอประเด็นในการศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย ดังนี้

-การสร้างกลยุทธ์และการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ได้ตามความเหมาะสมในการกำหนดขอบเขตและรูปแบบในการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สมาคมสถาปนิกได้ให้ความเห็นว่า ควรสร้างกลยุทธ์และการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ได้ตามความเหมาะสมในการกำหนดขอบเขตและรูปแบบในการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ เช่น การควบคุมการบริการทางด้านวิชาชีพสถาปัตยกรรมไม่ว่าจะเป็น ขนาดโครงการ และประเภทโครงการ ขอบเขตและขั้นตอนในการร่วมงานของสถาปนิกต่างชาติในแต่ละโครงการให้ประเทศไทย ตลอดจนกลยุทธ์การควบคุมสถาปนิกต่างชาติในด้านต่างๆ เช่น การจำนวนสถาปนิกต่างชาติในแต่ละปีในระยะแรกของการทำการเปิดตลาด ฯลฯ ตลอดจนมีการพิจารณาให้ยึดหยุ่นกับสถานการณ์ปัจจุบัน

-การร่วมมือรับฟังข้อมูล ปัญหาต่าง ๆ และการทำงานร่วมกันในหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและทางอ้อมให้มากขึ้น

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สมาคมสถาปนิกได้ให้ความเห็นว่า ควรให้เกิดการร่วมมือรับฟัง ปัญหาและการทำงานร่วมกันในหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและทางอ้อมให้มากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดในแง่ต่าง ๆ ได้ครอบคลุมและตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อทุกกลุ่มในวิชาชีพสถาปัตยกรรม และให้โอกาสและการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้นทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค เพื่อสร้างให้เกิดแรงดึงดูดในการเข้าร่วมและสร้างความสนใจต่อกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้รูปแบบกิจกรรมที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การอภิปราย การสัมมนาเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติการ การส่งจดหมายเหตุเฉพาะที่เน้นเรื่อง การส่งไฟล์ทาง e-mail การนำเสนอแนวคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในรูปแบบกราฟฟิก โดยใช้กราฟ และแผนผังความสัมพันธ์ หรือการเปิด webboard เฉพาะโครงการ เป็นต้น

● กลุ่ม 4) สถาบันการศึกษา จำนวน 25 คน

- ศาสตราจารย์ (ในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้)
- อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้)
- หัวหน้าภาควิชาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (ในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้)
- อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (ในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้)
- อาจารย์พิเศษคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (ในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้)

ได้เสนอประเด็นในการศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย ดังนี้

-การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนในปัจจุบันเพื่อรองรับการแข่งขัน

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สถาบันการศึกษาได้ให้ความเห็นว่า ปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบหลักสูตรการเรียนการสอนให้รองรับต่อการแข่งขันและเพิ่มความหลากหลายในรูปแบบและแนวทางการสอนมากขึ้นและบูรณาการทั้งทางด้านทฤษฎี แนวคิด การวิจัย และการปฏิบัติวิชาชีพในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากการออกแบบทั้งในระดับปริญญาตรี โท เอก และคอร์สพิเศษเฉพาะทาง เช่น การบริหารโครงการ การบริหารทรัพยากรกายภาพ ความรู้ทางด้านวัสดุศาสตร์ ความรู้ทางด้านโครงสร้างอาคาร ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ผังเมือง และการใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารในระดับสากล ตลอดจนการเพิ่มชั่วโมงในการฝึกงาน และภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงานจริงให้เพิ่มขึ้น เพื่อให้เพิ่มทักษะและการมองเห็นภาพรวมในการปฏิบัติวิชาชีพให้สูงขึ้นกว่าเดิม เป็นต้น ซึ่งจะทำให้สถาปนิกจบใหม่เข้าสู่ตลาดงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถาปนิกได้มาก

ขึ้น เพื่อให้เกิดพัฒนาการที่ครอบคลุมในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมได้มากขึ้นและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การแข่งขัน การพัฒนาในระดับภูมิภาคหรือระดับโลก ได้ในอนาคตอันใกล้

-การใช้สิทธิและอำนาจของสถาปนิกไทยในการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สถาบันการศึกษาได้ให้ความเห็นว่า การพิจารณารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น ต้องคำนึงถึง อำนาจการร่วมเสนอความคิดเห็น การตัดสินใจร่วมกันของสถาปนิกไทยในการทำงานร่วมกันด้วย เนื่องจากผู้ที่เข้าใจบริบทและความเหมาะสมต่อสังคมและประเทศชาติได้ดีกว่าสถาปนิกต่างชาติ ทั้งนี้มองถึงทั้งในด้านกฎหมายวิชาชีพต่าง ๆ เช่นผังเมือง , กฎหมายอาคาร และ Building Code ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีการพัฒนาให้ทันสมัยต่อปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องพิจารณาควบคู่กันไปในการควบคุมตรวจสอบดูแล ภาวะความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ของสถาปนิกไทยและสถาปนิกต่างชาติ และจะต้องออกกฎหมายจรรยาบรรณที่ทันสมัยและต้องมีบทลงโทษที่รุนแรงเพื่อป้องกันปัญหาการขาดความรับผิดชอบต่อโครงการ

-การใช้ความยืดหยุ่นในการกำหนดแนวทางและนโยบายที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สถาบันการศึกษาได้ให้ความเห็นว่า ควรมีการปรับเปลี่ยนกรอบการเจรจาร่วมกัน แนวทาง นโยบาย กลยุทธ์ ที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม (ไม่ยึดหลักการที่ตายตัวจนเกินไป) สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยพิจารณาวิเคราะห์ (SWOT Analysis) สรุป จาก ปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับมหภาค และจุลภาค ให้ครอบคลุม เพื่อสามารถนำไปใช้ได้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

● **กลุ่ม 5) สถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย จำนวน 31 คน**

-สถาปนิกไทยและบุคคลที่เกี่ยวข้องที่รับงานในประเทศ / ต่างประเทศ

-บริษัทสถาปนิกไทยและบริษัทที่เกี่ยวข้องที่รับงานในประเทศ / ต่างประเทศ

ได้เสนอประเด็นในการศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย ดังนี้

-การพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศในยุคที่มีการแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับโลกเพื่อเข้าสู่มาตรฐานที่ดีขึ้นและในระดับมาตรฐานสากล

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ได้ให้ความเห็นว่า เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาสถาปนิกไทยไม่ต้องมีการแข่งขันกับภายนอก จะมีแต่การแข่งขันภายใน ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ในวงการศึกษาไปได้อย่างช้า ๆ เพราะขาดแรงผลักดันทั้งที่มีความสามารถ

-การคาดการณ์ ถึงผลกระทบภาพรวมของตลาดงานออกแบบในประเทศไทยและสัดส่วนการได้งานของสถาปนิกไทยในอนาคตเมื่อมีการเปิดเสรีและทำงานร่วมกันสถาปนิกชาติในสถานการณ์จริง

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ได้ให้ความเห็นว่า การออกข้อกำหนดและขอบเขตการออกแบบร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ ควรคำนึงถึงสัดส่วนของงานสถาปนิกไทยในทุกระดับ โดยควรจะมีการป้องกัน รักษาไว้ให้กับสถาปนิกอิสระและบริษัทสถาปนิกขนาดเล็กและขนาดกลาง และขณะเดียวกันก็สนับสนุนให้สัดส่วนในงานอาคารขนาดใหญ่และงานอาคารพิเศษที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความรู้ให้กับสถาปนิกไทย ตลอดจนใช้โอกาสนี้พัฒนามาตรฐานการออกแบบและด้านที่เกี่ยวข้องให้ก้าวหน้าสู่ระดับสากลมากขึ้น

-การสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะทางภาครัฐบาลที่ต้องให้ความสำคัญกับอาชีพสถาปัตยกรรมอย่างจริงจัง

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ได้ให้ความเห็นว่า เนื่องจากอาชีพสถาปนิกเป็นต้นน้ำสู่อุตสาหกรรมที่สำคัญ เช่น อุตสาหกรรมการก่อสร้าง อุตสาหกรรมการผลิตวัสดุการก่อสร้างและเทคโนโลยีในการก่อสร้าง ซึ่งสามารถเห็นตัวอย่างได้จากประเทศที่มีการพัฒนาทางด้านสถาปัตยกรรมอย่างรวดเร็ว เช่น จีน สิงคโปร์ ทั้งที่มีการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลังประเทศไทยทั้งสิ้น

-การสร้างโอกาสการได้งานของสถาปนิกไทยและการทำงานที่หลากหลายในส่วนต่าง ๆ กับองค์กรหรือสถาปนิกต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นส่วนของรัฐบาล และเอกชน ตลอดจนในสายงานหรือการให้บริการวิชาชีพทางด้านต่าง ๆ ได้กว้างขวางมากขึ้น

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ได้ให้ความเห็นว่า สถาปนิกไทยมีโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพในหลากหลายด้านมากขึ้น เนื่องสถาปนิกไทยมีความสามารถส่วนบุคคลได้สูงและได้รับการยอมรับในการทำงานกับองค์กรต่างประเทศ เช่นกัน

-ความพร้อม ทัศนคติ และความต้องการ ของสถาปนิก และบริษัทสถาปนิกไทย

รายละเอียดในประเด็นการศึกษา

สถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยได้ให้ความเห็นว่าองค์กรที่เกี่ยวข้องทางด้านสถาปัตยกรรม ต้องมีการวางแผนพัฒนาบุคคลในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับและเปิดโอกาสในการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ ตลอดจนสามารถแข่งขันในระดับสากลได้มากขึ้นในอนาคต ทางด้านต่าง ๆ เช่น Concept ,Building code , Form of practice , Material & Construction ,Technology ตลอดจนมาตรฐานในการออกแบบด้านต่าง ๆ และที่สำคัญอย่างยิ่งคือทักษะการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ปัจจัยและรายละเอียดเพิ่มเติมที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของกลุ่มประชากรสถาปนิกระดับผู้บริหารได้เสนอประเด็นปัจจัยด้านศักยภาพเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่มีในแบบสอบถาม โดยจำแนกกลุ่ม ประเทศผู้ให้บริการ (HOME COUNTRY) ตามศักยภาพโดยใช้ประเด็นทัศนคติ ,ค่าบริการวิชาชีพ, ประสบการณ์การร่วมงาน , จำนวนสถาปนิกที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติเงินเดือน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

คำนิยามของการศึกษา

การร่วมงานสถาปนิก	หมายถึง การร่วมงานกับสถาปนิกที่มีชื่อเสียง เช่น Tadao Ando โครงการประกวดแบบของภาครัฐและเอกชนที่มีการเชิญออกแบบหรือร่วมออกแบบในประเทศไทย
การร่วมงานบริษัท	หมายถึง การร่วมงานในลักษณะองค์กร (Firm) เช่น SOM, WOHA, SCDA
การใช้บุคลากร	หมายถึง การว่าจ้างสถาปนิกเอเปคให้เป็นพนักงานออฟฟิศ ทั้งในกรณีประจำหรือชั่วคราว

โดยพิจารณาจากเก็บข้อมูลจากกลุ่มสถาปนิกผู้บริหารที่ศึกษาสามารถจำแนกศักยภาพของประเทศกลุ่มสถาปนิกเอเปคทั้ง 14 ประเทศ

ซึ่งสามารถ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทางการออกแบกับรูปแบบการร่วมงาน

ศักยภาพ	ประเทศผู้ให้บริการ HOME COUNTRY
1.กลุ่มที่ศักยภาพมากกว่าสถาปนิกไทย	อเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น จีน เกาหลี สิงคโปร์ ฮองกง แคนาดา
2.กลุ่มที่มีศักยภาพเท่าเทียมสถาปนิกไทย	มาเลเซีย
3.กลุ่มที่ศักยภาพน้อยกว่าสถาปนิกไทย	เม็กซิโก ฟิลิปปินส์

หมายเหตุ สำหรับประเทศไต้หวัน กลุ่มสถาปนิกผู้บริหารไม่ได้ให้ข้อมูลในส่วนนี้เนื่องจากไม่มีประสบการณ์ออกแบและข้อมูลในประเทศดังกล่าว

ตารางที่ 5.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทางการออกแบกับรูปแบบการร่วมงาน

ศักยภาพ	รูปแบบการร่วมงาน
1.กลุ่มที่ศักยภาพมากกว่าสถาปนิกไทย	ร่วมงานกับสถาปนิก
	ร่วมงานกับบริษัท
	จ้างเป็นพนักงาน
2.กลุ่มที่มีศักยภาพเท่าเทียมสถาปนิกไทย	ร่วมงานกับสถาปนิก
	ร่วมงานกับบริษัท
	จ้างเป็นพนักงาน
3.กลุ่มที่ศักยภาพน้อยกว่าสถาปนิกไทย	จ้างเป็นพนักงาน

ตารางที่ 5.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทางการออกแบบกับรูปแบบการร่วมทุน

ศักยภาพ	จุดแข็งในการแข่งขัน	เหตุผลในการเลือก
1.กลุ่มที่ศักยภาพมากกว่าสถาปนิกไทย	<p>Joint Venture</p> <p>ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคจดทะเบียนร่วมกันสถาปนิกไทย เพื่อจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย</p>	<p>-ต้องการศึกษาเรียนรู้ แนวความคิด วิทยาการ และเทคโนโลยีด้านการออกแบบใหม่ ๆ ในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง</p> <p>-ไม่สูญเสียอำนาจในการบริหารจนเกินไป และลดความเสี่ยงในการลงทุนของตัวเอง</p> <p>-ร่วมงานเฉพาะโครงการ</p>
	<p>Partnership</p> <p>ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคจดทะเบียนร่วมกันสถาปนิกไทย เพื่อจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย</p> <p>ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคร่วมถือหุ้นส่วนในบริษัทสถาปนิกไทย</p>	<p>-ต้องการสานสัมพันธ์อันดีที่มีต่อกันอย่างแน่นแฟ้นและทำธุรกิจร่วมกัน</p> <p>-สร้างแบรนด์ใหม่ทางการตลาดใหม่ในดึงดูดลูกค้า</p>
	<p>Branch Office</p> <p>ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย</p>	<p>-ต้องการอาศัยภาพลักษณ์จากชื่อเสียงและประสบการณ์ของบริษัท</p>

ตารางที่ 5.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทางการออกแบบกับรูปแบบการร่วมทุน

ศักยภาพ	จุดแข็งในการแข่งขัน	เหตุผลในการเลือก
2. กลุ่มที่มีศักยภาพเท่าเทียมสถาปนิกไทย	<p>Joint Venture</p> <p>ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคจดทะเบียนร่วมกันสถาปนิกไทย เพื่อจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย</p>	<p>-ไม่สูญเสียอำนาจในการบริหารจนเกินไป และลดความเสี่ยงในการลงทุนของตัวเอง</p> <p>-ร่วมงานเฉพาะโครงการ</p>
	<p>Partnership</p> <p>ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคจดทะเบียนร่วมกันสถาปนิกไทย เพื่อจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย</p> <p>ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคร่วมถือหุ้นส่วนในบริษัทสถาปนิกไทย</p>	<p>-ต้องการสานสัมพันธ์อันดีที่มีต่อกันอย่างแน่นแฟ้นและทำธุรกิจร่วมกัน</p> <p>-สร้างแบรนด์ใหม่ทางการตลาดใหม่ในดึงดูดลูกค้า</p>
	<p>Branch Office</p> <p>ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย</p>	<p>-ต้องการอาศัยภาพลักษณ์จากชื่อเสียงและประสบการณ์ของบริษัท</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทางการออกแบบกับรูปแบบการร่วมทุน

ศักยภาพ	จุดแข็งในการแข่งขัน	เหตุผลในการเลือก
3.กลุ่มที่ศักยภาพด้อยกว่าสถาปนิกไทย	Joint Venture ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคจดทะเบียนร่วมกับสถาปนิกไทยเพื่อจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย	-กระจายงานในส่วน การ production เฉพาะด้าน -ร่วมงานเฉพาะ โครงการ
	Partnership ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคจดทะเบียนร่วมกับสถาปนิกไทยเพื่อจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคร่วมถือหุ้นส่วนในบริษัทสถาปนิกไทย	ไม่มีความเห็น
	Branch Office ในกรณีที่สถาปนิกเอเปคจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย	ไม่มีความเห็น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.1.2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม

กลุ่มประชากรตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้ทำการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง Purposive Sampling โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม เนื่องจากโครงการสถาปนิกเอเปคส่งผลกระทบต่อทุกกลุ่มสถาปนิกที่ทำงานเกี่ยวข้องทางด้านวิชาชีพสถาปัตยกรรม โดยส่งแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนทั้งสิ้น และได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่ม 2) สถาปนิก (ACT)

กลุ่ม 3) สมาคมสถาปนิกสยาม (ASA)

กลุ่ม 4) สถาบันการศึกษา (ACADEMIC)

กลุ่ม 5) สถาปนิกและบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย (ARCHITECT)

รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 324 ชุด (324 คน) จากการจำนวนการส่งแบบถามทั้งหมด 1,000 ชุด

โดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะชุดคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิดร่วมกัน และได้ใช้ข้อมูลจากรายงานวิจัยเบื้องต้น กำหนดโครงสร้างในแบบสอบถาม มีรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ซึ่งแบ่งได้ออกเป็น 8 ปัจจัยหลักดังนี้

1. ความต้องการของสถาปนิกไทย
2. ทิศนคติต่อการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทย
3. การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรองรับการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ
4. ขอบเขตการทำงานร่วมกันระหว่างสถาปนิกต่างชาติกับสถาปนิกไทยในด้านการออก
5. สถาปนิกต่างชาติควรทำงานร่วมกับสถาปนิกไทยในอาคารที่ขนาด/ลักษณะใดดังต่อไปนี้
6. กฎหมายหมายวิชาชีพ
7. กลยุทธ์ในการดำเนินการควบคุมจำนวนสถาปนิกต่างชาติ
8. ความร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

ตารางที่ 5.6 แสดงช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ช่วงอายุ	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
1					5	1.6%	105	32.8%	110	34.4%
2	2	.6%	3	.9%	9	2.8%	62	19.4%	76	23.8%
3	4	1.3%	4	1.3%	9	2.8%	47	14.7%	64	20.0%
4	3	.9%	9	2.8%	11	3.4%	27	8.4%	50	15.6%
5	1	.3%	2	.6%	3	.9%	14	4.4%	20	6.3%
Group Total	10	3.1%	18	5.6%	37	11.6%	255	79.7%	320	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 320 คน งดออกเสียง ในหัวข้อ จำนวน 4 คน

■ = อันดับที่ 1 ■ = อันดับที่ 2 ■ = อันดับที่ 3
 โดยเรียงลำดับจาก ความดีที่มากที่สุด นับเป็นอันดับที่ 1
 ความดีรองลงมา นับเป็นอันดับที่ 2

หมายเหตุ

จบใหม่-29 ปี = 1
 30-39 ปี = 2
 40-49 ปี = 3
 50-59 ปี = 4
 60ปีขึ้นไป = 5

ตารางที่ 5.7 แสดงใบอนุญาตของผู้ตอบแบบสอบถาม

ใบอนุญาต	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
ภาคี	2	.6%	3	1.0%	16	5.1%	183	58.1%	204	64.8%
สามัญ	2	.6%	5	1.6%	8	2.5%	42	13.3%	57	18.1%
วุฒิ	6	1.9%	10	3.2%	12	3.8%	26	8.3%	54	17.1%
Group Total	10	3.2%	18	5.7%	36	11.4%	251	79.7%	315	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 315 คน งดออกเสียง ในหัวข้อ จำนวน 9 คน

■ = อันดับที่ 1

ตารางที่ 5.8 แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
เพศ ชาย	8	2.5%	17	5.3%	27	8.5%	203	63.6%	255	79.9%
หญิง	2	.6%	1	.3%	10	3.1%	51	16.0%	64	20.1%
Group Total	10	3.1%	18	5.6%	37	11.6%	254	79.6%	319	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 319 คน งดออกเสียง ในหัวข้อ จำนวน 5 คน

■ = อันดับที่ 1

ตารางที่ 5.9 แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
B 1	1	.3%	2	.6%	4	1.3%	156	48.9%	163	51.1%
B 2							4	1.3%	4	1.3%
M 1			3	.9%	10	3.1%	45	14.1%	58	18.2%
M 2	8	2.5%	10	3.1%	17	5.3%	42	13.2%	77	24.1%
D 1							1	.3%	1	.3%
D 2	1	.3%	3	.9%	6	1.9%	6	1.9%	16	5.0%
Group Total	10	3.1%	18	5.6%	37	11.6%	254	79.6%	319	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 319 คน งดออกเสียง ในหัวข้อ จำนวน 5 คน

■ = อันดับที่ 1 ■ = อันดับที่ 2 ■ = อันดับที่ 3

โดยเรียงลำดับจาก ความถี่มากที่สุด นับเป็นอันดับที่ 1

ความถี่รองลงมา นับเป็นอันดับที่ 2

หมายเหตุ

จบป.ตรีด้านสถาปัตยกรรมหรือเทียบเท่าภายในประเทศ = B 1

จบป.ตรีด้านสถาปัตยกรรมหรือเทียบเท่าภายในประเทศ = B 2

จบป.โท ภายในประเทศ = M 1

จบป.โท ต่างประเทศ = M 2

จบป.เอก ภายในประเทศ = D 1

จบป.เอก ต่างประเทศ = D 2

ตารางที่ 5.10 แสดงความต้องการในการร่วมงาน

ความต้องการด้านการ ร่วมงาน	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
TECT					3	1.0%	40	12.8%	43	13.7%
STAFF	1	.3%	1	.3%	3	1.0%	13	4.2%	18	5.8%
FIRM	2	.6%	7	2.2%	8	2.6%	56	17.9%	73	23.3%
TECT+STAFF			1	.3%	1	.3%	3	1.0%	5	1.6%
STAFF+FIRM	2	.6%			2	.6%	10	3.2%	14	4.5%
TECT+FIRM	1	.3%	2	.6%	5	1.6%	56	17.9%	64	20.4%
TECT+STAFF+FIRM	1	.3%	3	1.0%	9	2.9%	39	12.5%	52	16.6%
NONE	1	.3%	2	.6%	5	1.6%	36	11.5%	44	14.1%
Group Total	8	2.6%	16	5.1%	36	11.5%	253	80.8%	313	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 313 คน งดลงความเห็น ในหัวข้อ จำนวน 11 คน

■ = อันดับที่ 1 ■ = อันดับที่ 2 ■ = อันดับที่ 3

โดยเรียงลำดับจาก

ความถี่ที่มากที่สุด นับเป็นอันดับที่ 1

ความถี่รองลงมา นับเป็นอันดับที่ 2

หมายเหตุ

การร่วมงานสถาปนิกเอเปค = TECT

การร่วมงานบริษัทสถาปนิกเอเปค = STAFF

การใช้บุคลากรสถาปนิกเอเปค = FIRM

จากผลการการศึกษา พบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ 23.3% เห็นว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ต้องการร่วมงานกับสำนักสถาปนิกเอเปคที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ในสถานะที่ของบริษัทสำนักงานไทย และ ในฐานะที่เป็นบุคลากรของสำนักสถาปนิกเอเปค หรือในฐานะผู้ถือหุ้นร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุด และรองลงมา 20.4% ต้องการร่วมงานกับสถาปนิกเอเปคในระดับบุคคล เช่น ร่วมงานในฐานะที่ปรึกษาและหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือร่วมงานกับสถาปนิกเอเปคที่มีชื่อเสียงในระดับโลก เพื่อเรียนรู้แนวคิด วิทยาการที่น่าสนใจ ในโครงการประกวดแบบ หรือโครงการพิเศษ ที่จัดขึ้นโดยเฉพาะ ทั้งภาครัฐและเอกชน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.11 แสดงความต้องการในการร่วมทุน

ความต้องการด้านการร่วมทุน	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
J	5	1.6%	10	3.2%	12	3.9%	90	29.2%	117	38.0%
P			1	.3%	2	.6%	33	10.7%	36	11.7%
B					1	.3%	4	1.3%	5	1.6%
J+P			1	.3%	3	1.0%	21	6.8%	25	8.1%
P+B	1	.3%			1	.3%	5	1.6%	7	2.3%
J+B					1	.3%	18	5.8%	19	6.2%
J+P+B					1	.3%	18	5.8%	19	6.2%
NONE	2	.6%	3	1.0%	13	4.2%	62	20.1%	80	26.0%
Group Total	8	2.6%	15	4.9%	34	11.0%	251	81.5%	308	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 308 คน งดลงความเห็น ในหัวข้อ จำนวน 16 คน

■ = อันดับที่ 1 ■ = อันดับที่ 2 ■ = อันดับที่ 3

โดยเรียงลำดับจาก ความถี่มากที่สุด นับเป็นอันดับที่ 1
ความถี่รองลงมา นับเป็นอันดับที่ 2

หมายเหตุ

Joint venture = J

Partnership = P

Branch office = B

ไม่มีความเห็น = NONE

จากผลการการศึกษา พบว่า สถาบันส่วนใหญ่ 46.9% เห็นว่า สถาบันส่วนใหญ่ต้องการร่วมทุนแบบ Joint venture กับสถาบันเอกชน เนื่องจากความผูกพันในระยะยาว และมีอำนาจในการต่อรองได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาเป็นเฉพาะโครงการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.12 แสดงขอบเขตขั้นตอนการออกแบบในการร่วมงานร่วมกัน

ขอบเขตการ ร่วมงาน ออกแบบ	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
1					1	.3%	2	.6%	3	1.0%
2							4	1.3%	4	1.3%
4							1	.3%	1	.3%
1+2	4	1.3%	7	2.3%	10	3.2%	53	17.0%	74	23.8%
2+3							3	1.0%	3	1.0%
4+5					1	.3%	4	1.3%	5	1.6%
2+5							1	.3%	1	.3%
1+2+3			1	.3%	1	.3%	2	.6%	4	1.3%
1+2+5			1	.3%	1	.3%	10	3.2%	12	3.9%
2+4+5							1	.3%	1	.3%
1+2+4							17	5.5%	17	5.5%
1+4+5			1	.3%	1	.3%	2	.6%	4	1.3%
1+2+3+4					1	.3%	10	3.2%	11	3.5%
1+2+3+5							3	1.0%	3	1.0%
1+2+4+5					1	.3%	20	6.4%	21	6.8%
2+3+4+5							1	.3%	1	.3%
1+2+3+4+5	5	1.6%	7	2.3%	19	6.1%	115	37.0%	146	46.9%
Group Total	9	2.9%	17	5.5%	36	11.6%	249	80.1%	311	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 311 คน งดลงความเห็น ในหัวข้อ จำนวน 13 คน

1= PRE-DESIGN STAGE 2= DESIGN STAGE 3= PRE-CONSTRUCTION STAGE

4= CONSTRUCTION STAGE 5= CONSTRUCTION STAGE

■ = อันดับที่ 1 ■ = อันดับที่ 2 ■ = อันดับที่ 3

โดยเรียงลำดับจาก ความดีที่มากที่สุด นับเป็นอันดับที่ 1

ความดีรองลงมา นับเป็นอันดับที่ 2

จากผลการการศึกษา พบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ 46.9% เห็นว่า ควรให้สถาปนิกเอเปค ร่วมกันออกแบบ กับสถาปนิกท้องถิ่นทุกขั้นตอนในการออกแบบในหลักของความเสมอภาคและสัดส่วนงานที่เหมาะสมตามขั้นตอนของการออกแบบ และมีสิทธิในการออกความเห็น

ตารางที่ 5.13 แสดงขอบเขตของขนาด/ประเภทอาคารที่ร่วมกันออกแบบ

ขนาด/ประเภทอาคาร	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
S							3	1.0%	3	1.0%
M							3	1.0%	3	1.0%
L							5	1.6%	5	1.6%
TEC	1	.3%	2	.6%	4	1.3%	54	17.2%	61	19.4%
S+M							3	1.0%	3	1.0%
M+L							6	1.9%	6	1.9%
L+CUL							1	.3%	1	.3%
CUL+TEC					1	.3%			1	.3%
M+TEC							2	.6%	2	.6%
L+TEC	2	.6%	7	2.2%	6	1.9%	78	24.8%	93	29.6%
S+TEC							1	.3%	1	.3%
S+M+TEC							3	1.0%	3	1.0%
M+L+TEC			1	.3%	6	1.9%	23	7.3%	30	9.6%
L+CUL+TEC	1	.3%	1	.3%	2	.6%	7	2.2%	11	3.5%
S+L+TEC							1	.3%	1	.3%
S+M+L+CUL							1	.3%	1	.3%
S+M+L+TEC	3	1.0%	4	1.3%	7	2.2%	21	6.7%	35	11.1%
S+M+CUL+TEC							1	.3%	1	.3%
M+L+CUL+TEC			1	.3%	1	.3%	5	1.6%	7	2.2%
S+M+L+CUL+TEC	3	1.0%	2	.6%	9	2.9%	32	10.2%	46	14.6%
Group Total	10	3.2%	18	5.7%	36	11.5%	250	79.6%	314	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 314 คน งดลงความเห็น ในหัวข้อ จำนวน 10 คน

S=อาคารที่มีขนาดเล็กน้อย 1,000 ตร.ม. M=อาคารที่มีขนาดมาก 1,000 ตร.ม. แต่ไม่เกิน 10,000 ตร.ม. L=

อาคารที่มีขนาดเกิน 10,000 ตร.ม. CUL = อาคารที่เกี่ยวข้องวัฒนธรรมไทย TEC= อาคารที่มีเทคโนโลยีพิเศษ

■ = อันดับที่ 1 ■ = อันดับที่ 2 ■ = อันดับที่ 3

โดยเรียงลำดับจาก ความดีที่มากที่สุด นับเป็นอันดับที่ 1

ความดีรองลงมา นับเป็นอันดับที่ 2

จากผลการการศึกษา พบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ 29.6% เห็นว่า ควรให้สถาปนิกต่างชาติ ร่วมกันออกแบบกับสถาปนิกท้องถิ่น เฉพาะโครงการที่มีขนาดตั้งแต่ 10,000 ตร.ม เป็นต้นไป และ อาคารที่ต้องการเทคโนโลยีขั้นสูง นอกเหนือจากความสงวนไว้กับสถาปนิกไทยให้เป็นผู้ออกแบบเท่านั้น

ตารางที่ 5.14 แสดงการได้รับข่าวสารโครงการสถาปนิกเอเปค

การได้รับข่าวสารโครงการสถาปนิกเอเปค	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
ไม่เคย					10	3.1%	121	37.5%	131	40.6%
เคย	10	3.1%	18	5.6%	27	8.4%	137	42.4%	192	59.4%
Group Total	10	3.1%	18	5.6%	37	11.5%	258	79.9%	323	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 323 คน งดลงความเห็น ในหัวข้อ จำนวน 1 คน

■ = อันดับที่ 1

จากผลการการศึกษา พบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ 59.4% เคยได้ยินแต่ชื่อ แต่ยังไม่ทราบข้อมูลและหลักการเจรจาทางการค้าบริการและการเปิดเสรี ในโครงสร้างสถาปนิกเอเปคอย่างเพียงพอ โดยประเมินผลจากข้อมูลการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งแสดงถึงความเข้าใจของผู้ตอบที่ยังไม่เพียงพอและไม่ถูกต้องเท่าที่ควร

ตารางที่ 5.15 แสดงระบบใบอนุญาตปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกเอเปคภายในประเทศที่ออกโดยสภาสถาปนิกไทย

ระบบใบอนุญาตปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกเอเปคภายในประเทศที่ออกโดยสภาสถาปนิกไทย	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
1	2	.6%	4	1.3%	7	2.2%	51	16.1%	64	20.2%
2	5	1.6%	8	2.5%	12	3.8%	73	23.0%	98	30.9%
3	3	.9%	6	1.9%	18	5.7%	128	40.4%	155	48.9%
Group Total	10	3.2%	18	5.7%	37	11.7%	252	79.5%	317	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 317 คน งดลงความเห็น ในหัวข้อ จำนวน 7 คน

■ = อันดับที่ 1

หมายเหตุ

ไม่ควรรอกใบอนุญาตของสภาสถาปนิกไทย =1

ควรรอกใบอนุญาตของสภาสถาปนิกไทยชั่วคราวโดยใช้เกณฑ์เดียวกับระบบไทย =2

ควรรอกใบอนุญาตของสภาสถาปนิกไทยชั่วคราวโดยใช้เกณฑ์ที่จําแนกเฉพาะโครงการ =3

จากผลการการศึกษา พบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ 48.9% เห็นว่าในช่วงแรกควรให้สถาปนิกต่างชาติมีใบอนุญาตวิชาชีพที่ออกโดยสภาสถาปนิกเฉพาะโครงการเท่านั้น โดยมีการทดสอบ เช่น การสอบสัมภาษณ์หรือสอบข้อเขียน

ตารางที่ 5.16 แสดงกลยุทธ์ควบคุมสถาปนิกต่างชาติ

กลยุทธ์ควบคุมสถาปนิกต่างชาติ	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
1							4	1.3%	4	1.3%
2							3	1.0%	3	1.0%
3	2	.6%	1	.3%	4	1.3%	31	9.9%	38	12.1%
1+2					2	.6%	8	2.6%	10	3.2%
1+3			1	.3%	4	1.3%	16	5.1%	21	6.7%
2+3			4	1.3%	5	1.6%	30	9.6%	39	12.5%
1+2+3	5	1.6%	10	3.2%	15	4.8%	126	40.3%	156	49.8%
none	1	.3%			4	1.3%	11	3.5%	16	5.1%
ไม่มี ความเห็น	2	.6%	2	.6%	3	1.0%	19	6.1%	26	8.3%
Group Total	10	3.2%	18	5.8%	37	11.8%	248	79.2%	313	100.0%

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 313 คน งดลงความเห็น จำนวน 11 คน

■ = อันดับที่ 1 ■ = อันดับที่ 2 ■ = อันดับที่ 3

โดยเรียงลำดับจาก ความดีที่มากที่สุด นับเป็นอันดับที่ 1
ความดีรองลงมา นับเป็นอันดับที่ 2

หมายเหตุ

การกำหนดสัดส่วนจำนวนสถาปนิกเอเปคต่อปี =1
การกำหนดสัดส่วนจำนวนสถาปนิกเอเปคต่อสำนักงาน =2
การกำหนดสัดส่วนหุ้นของสถาปนิกไทยและสถาปนิกเอเปค =3
ไม่ควรกำหนด =none

จากผลการการศึกษา พบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ 49.8% เห็นว่า ควรกำหนดกลยุทธ์ในการเจรจาโครงการสถาปนิกเอเปคทั้ง 3 ส่วน ได้แก่ การกำหนดสัดส่วนจำนวนสถาปนิกเอเปคต่อปี การกำหนดสัดส่วนจำนวนสถาปนิกเอเปคต่อสำนักงาน การกำหนดสัดส่วนหุ้นของสถาปนิกไทยและสถาปนิกเอเปคเพื่อเป็นทั้งการตรวจสอบและการขึ้นทะเบียนซึ่งจะเป็นการให้ข้อมูลต่อสภาสถาปนิกได้ทราบรายละเอียดของสถาปนิกเอเปคที่ปฏิบัติวิชาชีพในประเทศไทย และสามารถดูแลและควบคุมให้เหมาะสมตามความต้องการของตลาดในประเทศ และสภาพของตลาดให้เกิดความสมดุลย์ของวิชาชีพในประเทศไทย และเกิดการพัฒนาระดับได้อย่างเหมาะสม แล้วจึงค่อยทำการลดข้อกำหนดลง เมื่อมีความพร้อมของกฎหมาย กฎเกณฑ์ และข้อกำหนด ตลอดจนความพร้อมของสถาปนิกไทย

ตารางที่ 5.17 แสดงประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมงาน

ระดับประโยชน์ที่ได้รับ จากการร่วมงาน	องค์กร								Group Total	
	ACT		ASA		ACADEMIC		ARCHITECT		Count	Table %
	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %	Count	Table %		
1							8	2.6%	8	2.6%
2	1	.3%	2	.7%	2	.7%	34	11.1%	39	12.7%
3							5	1.6%	5	1.6%
1+2					2	.7%	19	6.2%	21	6.8%
2+3							2	.7%	2	.7%
1+3	1	.3%	2	.7%	5	1.6%	25	8.1%	33	10.7%
1+2+3	8	2.6%	14	4.6%	26	8.5%	151	49.2%	199	64.8%
Group Total	10	3.3%	18	5.9%	35	11.4%	244	79.5%	307	100.0%

ผู้ตอบแบบทั้งหมด จำนวน 307 คน งดลงความเห็น จำนวน 7 คน

■ = อันดับที่ 1 ■ = อันดับที่ 2 ■ = อันดับที่ 3

โดยเรียงลำดับจาก ความดีที่มากที่สุด นับเป็นอันดับที่ 1

ความดีรองลงมา นับเป็นอันดับที่ 2

หมายเหตุ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมงานระดับบุคคล = 1

ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมงานระดับวงการศึกษาที่สถาปัตยกรรม = 2

ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมงานระดับประเทศ = 3

จากผลการการศึกษา พบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ 64.8% เห็นว่า ควรกำหนดกลยุทธ์ในการเจรจาโครงการสถาปนิก
เอเปคทั้ง 3 ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมงานระดับบุคคล ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมงานระดับวงการศึกษา
สถาปัตยกรรมประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมงานระดับประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกด้านและ
ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้อย่างสูงสุดและไม่เกิดความเสียหายในภายหลัง ซึ่งเป็น
เรื่องที่น่ายินดีที่สถาปนิกไทยส่วนใหญ่มีจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนร่วมและประเทศชาติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.2 ผลการวิเคราะห์ทางด้านความเข้าใจต่อการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมของโครงสร้างสถาปนิกเอเปค ที่ยังไม่พอเพียงของสถาปนิกไทย

- สถาปนิกส่วนใหญ่ยังได้รับข้อมูลไม่มากพอที่จะเข้าใจภาพรวม และยังได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนและถูกต้องตามหลักการเพียงบางส่วนเท่านั้น

จากการผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด พบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลมาเพียงบางส่วนแล้วนำมาออกมามีความเห็น โดยมีได้มีเวลาศึกษาข้อมูลทั้งหมด หรือ ส่วนใหญ่ได้อย่างเพียงพอและมองในภาพองค์รวมหรือบริบทการในทุกมิติของสถาปนิก เช่น มิติทางด้านวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและมิติแรงงาน อุตสาหกรรม เป็นต้น มีสถาปนิกจำนวนไม่น้อยที่ไม่ทราบข่าวโครงสร้างสถาปนิกเลย และการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อโครงการที่เป็นคำถามปลายเปิดของสถาปนิกส่วนใหญ่ แสดงถึงความไม่เข้าใจในหลักการเจรจาและกลยุทธ์ในการควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่แสดงว่ายังมีสถาปนิกจำนวนมากที่เข้าใจหลักการไม่ถูกต้องเช่นกัน แต่ขณะเดียวสถาปนิกส่วนใหญ่ก็ให้ความสนใจอย่างมากต่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในระดับตนเอง วงการวิชาชีพประเทศชาติไปพร้อม ๆ กัน เพราะฉะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะต้องพิจารณาอย่างรอบครอบและละเอียดถี่ถ้วน และมีการปรึกษาหารือจากสถาปนิกในกลุ่มต่าง ๆ และผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในรายละเอียดและผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งในระยะสั้น กลาง และระยะยาว

- สถาปนิกส่วนใหญ่ขาดการมุมมองแบบบูรณาการทางการออกแบบและผลกระทบที่เกิดจากร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติในมิติที่สำคัญ

จากการผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด พบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่มองผลกระทบจากการร่วมงานกับสถาปนิกเอเปคในมิติทางด้านการออกแบบและทางด้านการประกอบธุรกิจทางด้านสถาปัตยกรรมเป็นส่วนใหญ่และขาดการมุมมองแบบเป็นองค์รวมในทุกด้านที่เกี่ยวข้องในด้านอื่น ๆ เช่น สังคม สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ เป็นต้น เนื่องจากยังไม่ได้รับทราบข้อมูลในเชิงกว้างในด้านต่าง ๆ ข้างต้น และกรณีศึกษาจากประเทศต่าง ๆ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับความตกลงว่าด้วยการค้าบริการและการเปิดเสรีทางด้านสถาปัตยกรรมอย่างเพียงพอ ซึ่งประเมินจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการตอบแบบสอบถาม

เพราะฉะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาสถาปนิก สมาคมสถาปนิก สถาบันการศึกษา ควรเพิ่มการนำเสนอข้อมูลในส่วนขององค์รวมในทุกด้านที่เกี่ยวข้องข้างต้น และกรณีศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้าน มากให้ขึ้น ซึ่งในส่วนนี้จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการสภาสถาปนิกพบว่า การอยู่ในขั้นดำเนินการ และพยายามผลักดันอย่างเต็มที่ ให้เป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ สถาบันส่วนใหญ่ ยังต้องการการเตรียมการและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้าน ความพร้อมในการแข่งขันของสถาบันจบใหม่ ความอยู่รอดบริษัทสถาบันขนาดเล็ก ตลอดจนความอยู่รอดของวงการวิชาชีพสถาบันไทยอย่างยั่งยืน และผลกระทบทางด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อุตสาหกรรมก่อสร้าง เทคโนโลยีในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นกำลังแรงงานไทย การใช้วัสดุในท้องถิ่น เทคโนโลยีในประเทศไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นในประเทศไทย ผลกระทบระดับชุมชน เมือง มาตรฐานในที่ใช้ในการออกแบบของประเทศ เป็นต้น

ซึ่งมีหลายประเด็นที่ต้องการพัฒนาควบคู่กันไปอย่างเร่งด่วนในการรองรับการแข่งขันจากต่างชาติที่จะเข้ามาในทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญพิเศษ สถาบัน ผู้รับเหมา ผู้บริหาร ทรัพยากรกายภาพที่ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติวิชาชีพของสถาบันไทยในอนาคตทั้งสิ้น

- **สถาบันส่วนใหญ่ไม่ชอบการอ่านในรายละเอียดที่ซับซ้อน**

จากการผลกรวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด พบว่า สถาบันส่วนใหญ่ ไม่ชอบการอ่าน ข้อมูลข่าวสารที่มีความละเอียดซับซ้อน และต้องใช้เวลามากในการอ่าน ซึ่งส่วนใหญ่ทราบว่ามีเปิดเสรี แต่ไม่ทราบว่ามีผลกระทบต่อตนเองหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมอย่างไร โดยสามารถสรุปได้จากการตอบแบบสอบถามของสถาบันส่วนใหญ่ซึ่งอยู่กลุ่มที่ 4 ซึ่งแสดงถึงความเข้าใจ การรับรู้ข่าวสาร ในรายละเอียดจากโครงการนี้มาก่อนที่จะทำแบบสอบถาม

- **การใช้รูปแบบของกิจกรรมและสื่อที่ใช้ติดต่อกับสถาบันมีผลอย่างมากต่อความสนใจในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล**

จากการผลกรวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด พบว่า สถาบันส่วนใหญ่ ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วม และอยากให้มีกรใช้รูปแบบกิจกรรมที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การอภิปราย การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และเชิงปฏิบัติการ การส่งจดหมายเหตุเฉพาะที่เน้นเรื่อง การส่งไฟล์ทาง e-mail หรือการเปิด webboard เฉพาะโครงการ

นอกจากนี้ ผลจากการสัมภาษณ์สถาบันในส่วนผู้บริหาร ได้นำเสนอแนวคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในรูปแบบกราฟฟิค โดยใช้กราฟ และแผนผังความสัมพันธ์ เพื่อสร้างความสนใจในการอ่าน และเพิ่มมิติของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น เป็นต้น เนื่องจากสถาบันส่วนใหญ่มีพื้นฐานและทักษะในการอ่านภาษาภาพอยู่ในตัวอยู่แล้ว

เพราะฉะนั้น ถ้าสถาบันส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เพียงพอและซ้ำเกินไปอาจจะไม่สามารถเตรียมการในการแก้ปัญหา ความพร้อมทางด้านต่าง ๆ ได้ทันดั่งที่ และทำให้เกิดผลกระทบแก่วิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและต่อสถาบันไทยในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในอนาคตได้อย่างยากลำบากและอาจจะถูกกลืนหายไม่สามารถเป็นผู้ประกอบการหรือแข่งขันในระดับสากลเทียบเท่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ฮองกง เวียดนาม เป็นต้น

5.3 ผลการวิเคราะห์ทางด้านผลกระทบของความร่วมมือว่าด้วยการค้าบริการ การเปิดเสรี โครงการสถาปนิกเอเปคต่อ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

1. **ผลกระทบต่อข้อกำหนดหรือข้อกำหนดที่มีผลบังคับใช้ สถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ**
เช่น กระทรวงพาณิชย์ กรมเจรจาธุรกิจการค้า สถาปนิก สถาปนิกสภาวิศวกร สมาคมวิชาชีพต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
2. **ผลกระทบต่อข้อบังคับในธุรกิจการลงทุนทางด้านวิชาชีพสถาปัตยกรรม**
เช่น โครงการงานออกแบบที่ได้เงินทุนสนับสนุนจากต่างชาติในกลุ่มประเทศสถาปนิกเอเปค รูปแบบ
ของการลงทุนในธุรกิจด้านสถาปัตยกรรมในระดับบริษัทที่เกี่ยวข้องกับ พรบ.ประกอบธุรกิจของคนต่าง
ด้าว และเกี่ยวข้องกับพรบ.วิชาชีพสถาปนิก ทั้งด้านบุคคล และนิติบุคคล เป็นต้น
3. **ผลกระทบต่อข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและ การ
ป้องกันสิ่งแวดล้อม**
เช่น เกณฑ์การออกแบบโครงการที่มีขนาดใหญ่ ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน หรือ โครงการที่ส่งผลกระทบ
ต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โรงงานอุตสาหกรรม กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายทางการอนุรักษ์พลังงาน
ข้อกำหนด (EIA) มาตรฐานการออกแบบอาคารสีเขียว (LEED) การออกแบบโดยใช้วัสดุที่รักษา
สภาพแวดล้อม การออกแบบเชิงยั่งยืน ที่เหมาะสมกับภูมิภาค ท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นต้น
4. **ส่งผลกระทบต่อด้านแรงงาน**
เช่น การว่าจ้างและอัตราการว่าง สถาปนิกไทยและสถาปนิกต่างชาติ สิทธิสวัสดิการ ความปลอดภัย
และ สุขอนามัย ปัญหาสมองไหลของสถาปนิกไทย การแข่งขันทางวิชาชีพ อัตราค่าจ้าง ค่าบริการ
วิชาชีพ ซึ่งควรมีการปรับให้สูงขึ้น เมื่อสถาปนิกไทยปฏิบัติวิชาชีพได้มาตรฐานไม่แพ้ประเทศเพื่อนบ้าน
ก็ควรจะได้รับค่าบริการออกแบบในระดับเดียวกัน เป็นต้น
5. **ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมวัสดุและการก่อสร้างในประเทศ**
เช่น ปริมาณการใช้วัสดุการก่อสร้าง คุณภาพของวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง
และอุตสาหกรรมการก่อสร้าง มาตรฐานของวัสดุก่อสร้าง คุณภาพของแรงงานช่างฝีมือทางการก่อสร้าง
ในประเทศ การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาการ
6. **ส่งผลกระทบต่อรายได้ของประเทศและการเก็บภาษี**
เช่น ช่องทางของสถาปนิกต่างชาติ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โครงการลงทุนร่วมกันระหว่างภาครัฐ
(BOI) ผู้ประกอบชาวต่างชาติไม่ต้องเสียภาษี ซึ่งรวมทั้ง บริษัทข้ามชาติ บริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้อง
ทางด้านสถาปัตยกรรม แรงงานต่างชาติ สถาปนิกต่างชาติ แต่ในขณะเดียวกันถ้าเป็นธุรกิจที่คนไทย
เป็นเจ้าของจะต้องเสียภาษี ไม่มีนโยบายช่วยเหลือ เป็นต้น ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักการค้าเสรี เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีประเด็น การเก็บภาษีในการนำเงิน ซึ่งควรจะมีการวางแนวทางในโครงสร้างนิคมเอเปคด้วยให้เหมาะสม ด้วย ซึ่งสถาปนิกไทยก็ต้องเสียภาษีตัวนี้เช่นกัน เมื่อทำงานในกลุ่มเอเปค เป็นต้น

7. **ข้อกำหนดทางด้านสถาปัตยกรรมและการลงทุน**
 เช่น ควรที่จะกำหนดส่วนที่ควรจะสงวน ในส่วนที่อยู่ระหว่างการจัดดำเนินงานเมื่อเตรียมความพร้อม และส่วนที่จะทำร่วมกันในส่วนที่มีความพร้อมหรือจำเป็นต้องมีการผ่อนผันให้เพื่อเปิดเสรีในระดับแรกก่อน
8. **ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงิน**
 เช่น นโยบายการเงินระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนทางภาคอุตสาหกรรม ที่จะต้องสร้างโรงงานที่เป็นฐานผลิต ในประเทศไทย หรือ โครงการลงทุนร่วมกันระหว่างชาวต่างชาติและชาวไทยซึ่งลงทุนทางด้านอสังหาริมทรัพย์ ขนาดใหญ่มีผลต่อชุมชน หรือระดับประเทศ เป็นต้น
9. **ส่งผลกระทบต่อนโยบายต่อสาธารณะชนและการบริหารความเสี่ยง**
 เช่น ผลกระทบต่อสังคม ชุมชน คุณภาพชีวิต วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อกำหนดและมาตรฐานที่มีผลบังคับใช้ในการออกแบบโครงการและที่สถาปนิกต่างชาติและสถาปนิกท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติร่วมกัน
10. **ส่งผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมาย และการบริหาร และอำนาจของหน่วยงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง**
 เช่น พรบ.คนต่างด้าว พรบ.ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กรมเจรจาธุรกิจการค้า เป็นต้น) พรบ.วิชาชีพสถาปนิก ข้อกำหนดและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับด้านสถาปัตยกรรม (สถาปนิก สภาสมาคมสถาปนิก) เป็นต้น
11. **ส่งผลกระทบต่อ การเจรจาเปิดการค้าเสรี**
 เช่น การเปิดเสรีด้านสถาปัตยกรรมในระดับต่าง ๆ เช่น โครงการสถาปนิกอาเซียน ASEAN FRAMEWORK หรือโครงการเปิดเสรีทางด้านสถาปัตยกรรมแบบทวิภาคี เป็นต้น

เนื่องจากผลกระทบของการเปิดเสรีทางด้านวิชาชีพสถาปัตยกรรมส่งผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพราะฉะนั้นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการเปิดเสรีทางด้านวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย จำเป็นต้องเกิดขึ้นจากการร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการเข้ามาช่วยหารือและช่วยกำหนดแนวทางร่วมกันโดยใช้การประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อในรูปแบบหลากหลายมากขึ้น และเผยแพร่นโยบายโดยใช้กลยุทธ์ทั้งเชิงรุกและเชิงรับต่อทุกกลุ่มวิชาชีพให้เกิดความเข้าใจและตระหนักต่อผลที่เกิดขึ้นกับการเปิดเสรีทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยผ่านรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในประเทศไทย ในแง่ของการที่ กำหนดเงื่อนไขของการทำงานร่วมกันให้เกิดผลดีและการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกไทยและผลประโยชน์ที่เกิดกับประเทศชาติได้คุ้มค่าที่สุด

สรุป ผลจากการวิเคราะห์ทั้งหมด พบว่า ในสถานการณ์ปัจจุบัน มีการตื่นตัวจากกลุ่มประชากรทั้ง 5 กลุ่ม ซึ่งเป็นแนวโน้มและสัญญาณที่ดีที่จะทำให้เกิดการร่วมมือในการพัฒนาแบบบูรณาการอย่างครอบคลุมและต่อเนื่องไปอย่างยั่งยืน โดยจะต้องมีการกำหนดแผน เป้าหมาย กลยุทธ์ รูปแบบต่าง ๆ ในระดับมหภาคและจุลภาค ที่เหมาะสมและสามารถยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสามารถดูรายละเอียดได้ในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิเคราะห์จากข้อมูลปฐมภูมิ เช่น การสัมภาษณ์เชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์เชิงลึก การใช้แบบสอบถาม และข้อมูลทุติภูมิ เช่น เอกสารโครงการวิจัย ข้อมูลการประชุมในการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมในโครงสถาปนิกเอเปค ที่ได้จากกลุ่มประชากร ทั้ง 5 กลุ่ม พบว่า ปัญหาจากการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่ระดับมหภาคและระดับจุลภาค มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1 แนวทางการแก้ปัญหา การเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี เกี่ยวกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมของโครงสถาปนิกเอเปค ในประเทศไทย ในระดับมหภาค

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและหน่วยทางวิชาชีพจะต้องกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจที่ชัดเจนก่อนการเคลื่อนไหวไปสู่ทิศทางใดทางเศรษฐกิจ ระหว่างการเปิดเสรีสุดโต่ง กับการเปิดเสรีอย่างระมัดระวัง ไทยเลือกรูปแบบการเปิดเสรีที่เหมาะสมได้ หากเราไม่อาจต้านทานกระบวนกรโลกาภิวัตน์ตามยุคสมัยได้ การศึกษาที่ดี การสร้างบุคลากรคนไทย สถาปนิกไทยที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และมีสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก เป็นสิ่งสำคัญที่สุด มากกว่าผลตอบแทนต่อตนเอง หรือเฉพาะหน่วยงาน
2. การเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี ต้องเท่าทันกับประเทศสมาชิก และปรับโครงสร้างทั้งทางกฎหมาย และ สถาบันพื้นฐาน(Legal and Institutional Framework) มารองรับ มี หน่วยงานที่กำกับดูแล(Regulator) ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพราะ การเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี ก็เหมือนคลื่นที่ถาโถมเข้ามาอย่างไม่ทันตั้งตัว ปัญหาเฉพาะหน้าคือ การแข่งขันไม่ได้ของสถาปนิก และบริษัทสถาปนิกไทย (ผู้ประกอบการไทย) เพราะในระบบลัทธิทุนนิยมเสรีใหม่ (Neo Liberalism) ทุน และเทคโนโลยี เป็นข้อได้เปรียบ ซึ่งประเทศไทยเสียเปรียบ การเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี จึงต้องมีพิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียด เพราะแนวคิดแบบ Neo Liberalism เป็นการสร้างตลาดเศรษฐกิจโลกแบบไม่มีพรมแดน ลดอุปสรรคทุกชนิด ลดบทบาทอำนาจรัฐ และลดอุปสรรคจากกฎหมายภายใน ยกเลิกมาตรการและนโยบายทางเศรษฐกิจภายในที่ถูกพิจารณาว่าเป็นอุปสรรคของการค้า การลงทุน โดยสิ้นเชิง สถาปนิก และบริษัทข้ามชาติสามารถ

เข้าถึงพื้นที่ต่าง เช่น แหล่งทรัพยากรธรรมชาติทุกชนิดโดยไม่มีอุปสรรคเยี่ยงคนชาติ ทั้ง Natural Endowment และ Created Endowment ในอนาคต เศรษฐกิจทั่วโลกจะ อยู่ในมือบรรษัทข้ามชาติ และนายทุนใหญ่ ดังนั้นการเปิดเสรีครั้งนี้มี นัยอันสำคัญ กล่าวคือโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ปัจจุบันของไทยเรานั้นไม่อาจรองรับการ ประกอบธุรกิจของทุนขนาดมหึมา หรือแสนล้านได้ จึงต้องสร้างโครงสร้างทาง เศรษฐกิจใหม่ที่รองรับได้ และการ ลงทุนขนาดนั้นจึงต้องได้รับการคุ้มครองอย่าง เต็มที่และสมบูรณ์ที่สุด เช่น การที่นักลงทุนสามารถฟ้องร้องรัฐได้(ดูกรณีศึกษา 3.7.2 ในบทที่ 3)

3. การเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี ถ้าทำในขณะที่ประเทศไทยไม่มี ระบบ กฎหมาย และ นโยบายการแข่งขันที่เป็นธรรมที่มีประสิทธิภาพ(Competition Law and Policy) ในประเทศอย่างเพียงพอ จะทำให้ไทยจะสูญเสียอำนาจ และ อธิปไตยทางเศรษฐกิจเพราะการแข่งขันไม่ได้ เศรษฐกิจของประเทศจะอยู่ในมือคน ต่างชาติ และอาจจะเกิด การใช้อำนาจเหนือตลาดไปในทางไม่ชอบ(Abuse of Market dominance) ของบริษัทต่างชาติ และปัญหาข้อจำกัดด้านการทำธุรกิจ (Restrictive Business Practice) ในรูปแบบต่างๆ การแข่งขันจึงไม่เสรีอย่างแท้จริง แต่เป็นการแทนที่อำนาจการดูแลจากภาครัฐโดย อำนาจนายทุนใหญ่และวิทยาการที่ นำสมัยใหม่ที่ราคาสูงเป็นหลัก
4. ปัญหาสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย ฐานทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย(Over Exploitation) หรือถูกแสวงหาประโยชน์จากโครงการออกแบบเชิงพาณิชย์กรรม เช่น โครงการ โรงแรมหรือโรงงาน โดยที่ยังไม่มีมาตรการในการควบคุมที่เห็นผลเป็นรูปธรรมอย่าง เท่าที่ควร และขาดการวางแผนในระยะยาว ประเทศชาติเสียหาย และทั้งความสัมพันธ์ ไทรมเอาไว้เบื้องหลัง เช่น โครงการนิคมอุตสาหกรรมในมาตุภูมิถูกประกาศเป็นเขต มลพิษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อชุมชน สิ่งมีชีวิตในบริเวณนั้น ซึ่งปกติโครงการโรงงานที่ ออกแบบอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม สถาปนิกยังไม่สามารถดูแลได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากเป็นโครงการ BOIได้รับอภิสิทธิ์จากรัฐ เพราะว่าเป็นโครงการที่ได้รับเงิน สนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งเกิดจากการเจรจาระดับทวิภาคีหรือพหุภาคี ด้วยเหตุที่กล่าวมานี้ จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน และหน่วยงานวิชาชีพสถาปัตยกรรม เช่น สถาปนิก และ สมาคมสถาปนิก สถาบันการศึกษา สถาปนิก ต้องร่วมมือช่วยกันผลักดันให้เกิด มาตรฐาน. ในการออกแบบอาคารอุตสาหกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม ให้ได้ผลเกิดขึ้น เป็นรูปธรรมที่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง และบังคับใช้ใน พ.ร.บ.ควบคุมอาคารเพื่อ เกิดผลในทางปฏิบัติมากกว่ากฎหมายสิ่งแวดล้อม EIA ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นต้น

หากไม่มีการพัฒนาข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบควบคุมกัน
ไป เช่น การวางผังเมืองที่ชัดเจน และการกำหนดเขตอุตสาหกรรมอย่างเหมาะสม

แผ่นดินไทยจะเป็นเขตอุตสาหกรรม หรือเขตโรงงานของอเมริกา คนไทยคือ
แรงงานราคาถูกของนายทุน บ้านเรือนของเราก็ตั้งปะปนอยู่กับโรงงานสกปรก
เหล่านั้น มีการจัดตั้งเขตคนรวยที่เฉพาะคนรวยอยู่อาศัยที่มีสถาปัตยกรรมที่มี
คุณภาพ ส่วนคนไทยผู้ยากไร้อยู่ในเขตคนจนอยู่ในสถาปัตยกรรมที่ด้อยคุณภาพ และ
คุณภาพชีวิตต่ำ ตัวอย่างเห็นได้ในประเทศฟิลิปปินส์ และ บราซิล แม็กซิโก
อาร์เจนตินา

ซึ่งถ้าสถาปนิกไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมใส่ใจอย่างจริงจังก็สามารถ
เกิดผลในรูปธรรมเช่น กฎหมายผังเมืองกฎหมายอาคาร ข้อกำหนดและมาตรฐานที่
เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และผลักดันให้เกิดเป็นรูปธรรม ตัวอย่างเช่น
นโยบายของประเทศออสเตรเลียซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มสมาชิกเอเปค ให้ออกกฎหมายให้
คะแนนต่อการออกแบบโครงการจัดสรรที่ดิน บ้านจัดสรรที่มีเกณฑ์ในการออกแบบ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก็ได้คะแนน มากซึ่งก็เป็นจุดขายในโครงการ หรือในกรณี
สมาคมวิชาชีพ พยายามผลักดัน สร้างมาตรฐานในแนวทาง ซึ่งถ้ากำหนดเป็น
มาตรฐานบังคับใช้ในกฎหมายควบคุมอาคาร ก็จะเป็นประโยชน์ ต่อสภาพแวดล้อม
ชุมชน และประเทศอย่างยิ่ง เป็นต้น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.1.1 แนวทางการเตรียมความพร้อมในการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมของโครงสร้างนิคมเอเปค ในประเทศไทย ในระดับมหภาค

จากผลการวิเคราะห์การเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร พบว่ามีปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกต่างชาติดังต่อไปนี้

- **แนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรีทางด้านสถาปัตยกรรมของโครงสร้างนิคมเอเปค ในประเทศไทย**

1. ปฏิรูปกรอบของกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนและมาตรการ การลงทุน
2. เปิดตลาดบริการในบางภาคส่วนที่ให้การแข่งขันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ
3. ปฏิรูปกฎหมายภายในที่เกี่ยวกับการค้า เช่น ระบบภาษีศุลกากร ภาษีเงินได้ การบริหารจัดการ
4. ระบบการจัดซื้อ จัดจ้าง ระบบเทคโนโลยี ระบบมาตรฐานของการออกแบบทางด้านสถาปัตยกรรม
5. ระบบกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
6. ระบบการคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายและ นโยบายการแข่งขันที่เป็นธรรม จัดการกับระบบคอร์รัปชัน
7. กรอบของกฎหมายและสถาบันเกี่ยวกับการค้า การลงทุน ที่โปร่งใส และคาดเห็นได้
8. ตั้งข้อสงวนในส่วนที่กระทบต่อภาคสาธารณะ และบริการสาธารณะ ไม่ให้ตกอยู่ภายใต้ เงื่อนไขการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ NT, เงื่อนไขเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ MFN หรือพันธกรณีในการเปิดเสรี
9. มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงฐานทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติทางชีวภาพ
10. พัฒนาศักยภาพคนไทยอย่างยั่งยืน การศึกษาที่มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ
11. พัฒนาตามรูปแบบ การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.1.2 แนวทางการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ สถาปัตยกรรมใน โครงสถาปนิกเอเปคของประเทศไทย ในระดับมหภาค

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลจากการวิจัย พบว่า ประเทศไทยเหมาะสมกับรูปแบบการเจรจาใน แบบ Positive List เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังอยู่ในการจัดเตรียมความพร้อมในหลายด้าน ๆ จึง จำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ในการเจรจาแบบก้าวหน้าเป็นลำดับขั้น และมีการออกข้อกำหนดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับโครงสถาปนิกเอเปคในมิติที่สำคัญ เช่น มิติของข้อกำหนดและออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ วิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกต่างชาติในการร่วมงานกับสถาปนิกไทย มิติด้านสิ่งแวดล้อม แรงงาน สถาปนิก ฯลฯ เป็นต้น

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาสถาปนิก สมาคมสถาปนิก ต้องทำการสื่อสารกับรัฐบาลและ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ถึงแนวทาง ข้อกำหนด และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับวิชาชีพสถาปัตยกรรม และ ประชาชนในประเทศ ถึงข้อดี ข้อเสีย โอกาส อุปสรรคที่จะเกิดขึ้น

นอกจากนี้ยังต้องทำการให้ข้อมูลเชิงลึก ในแงต่าง ๆ โดยการจัดสัมมนา การอบรม การเสนอข่าวสาร จัดหมายเหตุ การทำโครงการเชิงปฏิบัติร่วมกัน ให้แก่ สถาปนิก บริษัทในประเทศ ผู้ประกอบการ ผู้ลงทุน บริษัท พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ส่วนภูมิภาค ส่วนจังหวัด ส่วนตำบล

ให้เตรียมความพร้อมด้านนี้อย่างจริงจัง โดยความร่วมมือ สภาสถาปนิก สมาคมสถาปนิก สถาบันการศึกษา กลุ่มสถาปนิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อสามารถรองรับสถาปนิกต่างชาติได้อย่าง ทันสถานการณ์

ในส่วนประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จากการเจรจาของ ภาครัฐบาลนั้น มักเกิดขึ้นจากการเจรจาและตกลงโดยที่ยังไม่มีการปรึกษาประชาชนมากเท่าที่ควร โดยจะ ประกาศรายละเอียดมาต่อเมื่อการลงนามในผลการเจรจานั้นสำเร็จเรียบร้อยแล้วซึ่งแตกต่างกับหลายประเทศ ๆ ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และประเทศในแถบยุโรปที่จะประกาศแจ้งประชาชนให้ ทราบก่อน ขอความคิดเห็นแล้วลงนามตกลงกับประเทศอื่น

เพราะฉะนั้นแนวทางการแก้ไข ควรเริ่มจาก หน่วยงานทางด้านสถาปัตยกรรมที่จะต้องทำการศึกษา วิเคราะห์ผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ครอบคลุม และสร้างความร่วมมือกับองค์กร สมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ เจรจาการเปิดเสรีเพื่อสามารถลดเวลาในการศึกษา และทราบข้อมูลเปรียบเทียบในเชิงลึกและนโยบาย ของกลุ่ม ประเทศต่าง ๆ ในมิติทางด้าน กฎหมายและข้อกำหนดทางวิชาชีพ สิ่งแวดล้อม แรงงานและอุตสาหกรรม ทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

ซึ่งในกรณีที่ภาครัฐออกนโยบายโดยมิได้ทำการพิจารณาในส่วนที่สำคัญและผลกระทบที่เกิดขึ้น หน่วยงานทางด้านวิชาชีพทั้งหลาย เช่น สภาสถาปนิก สมาคมสถาปนิก สถาบันการศึกษา และ สถาปนิก

จะต้องมีการแสดงจุดยืนที่ชัดเจนเพื่อเจรจาต่อรอง และใช้กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างประเทศและสมาคมต่าง ๆ ในประเทศที่เกี่ยวข้องร่วมผลักดัน และเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ กระจายออกไปในแวดวงวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง และได้ผลกระทบด้วย เช่น วิศวกร หน่วยงาน และภาคประชาชน เพื่อช่วยเป็นแรงผลักดันจากหลาย ๆ ภาค ซึ่งจะทำให้มีน้ำหนักและความน่าเชื่อถือมากขึ้นในการเจรจาทันทีกับภาครัฐ ทั้งในด้านของระยะเวลา และลำดับขั้นตอนของการเปิดเสรี

จากผลการวิเคราะห์ในระดับมหภาคและจุลภาค สรุปได้ว่า การเจรจาในทุกระดับมีความสัมพันธ์และผลต่อเนื่องกัน ในเบื้องต้นควรเริ่มจากการเจรจาความสัมพันธ์ในระดับเล็กที่เราเริ่มมีความพร้อมก่อน และทำการเตรียมความพร้อมและศึกษาเปรียบเทียบกรณีศึกษาการเจรจาเปิดการค้าเสรีจากประเทศข้างเคียงก่อน แล้วนำมาวิเคราะห์ผลดีผลเสียแล้วนำมาเป็นข้อมูล เพื่อใช้ในการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายในการเจรจาโดยมองภาพของครุฑรวมให้ครบประเด็นสำคัญซึ่งเป็นกลยุทธ์ของการเจรจาการค้าเสรีในด้านการค้าและการให้บริการในทุกด้านโดยพิจารณาปัจจัยเกี่ยวข้องต่อไปนี้ ได้แก่

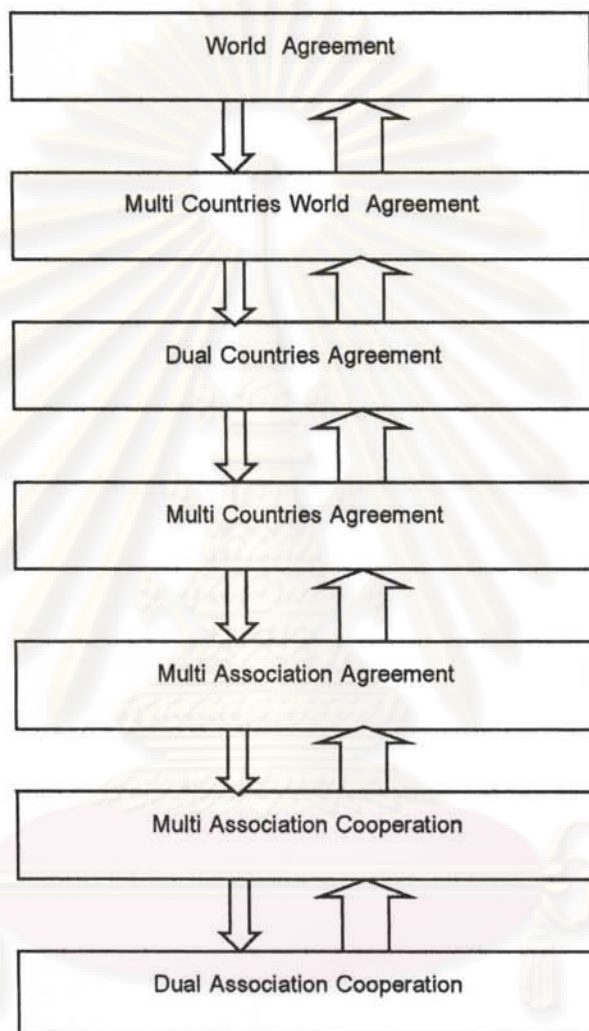
1. กรอบของกฎหมายและข้อกำหนด
2. กรอบของสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. กรอบของเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
4. สภาพเศรษฐกิจและสังคมในอุดมคติ

จากการประมวลผลของการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการสัมภาษณ์เชิงลึก การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและข้อมูลทางเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค จึงสรุปได้ว่า

รูปแบบการเจรจาแบบระบุกิจกรรมหรือสาขาที่ต้องการเปิดตลาด (Positive List หรือ Bottom Up Approach) เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมใน โครงสถาปนิกเอเปคของประเทศไทยมากที่สุด

ซึ่งสามารถกำหนดกลยุทธ์ในการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมใน โครงสถาปนิกเอเปคของประเทศไทย ได้ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 6.1 แสดงกลยุทธ์การใช้ความสัมพันธ์ในระดับการเจรจาที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน

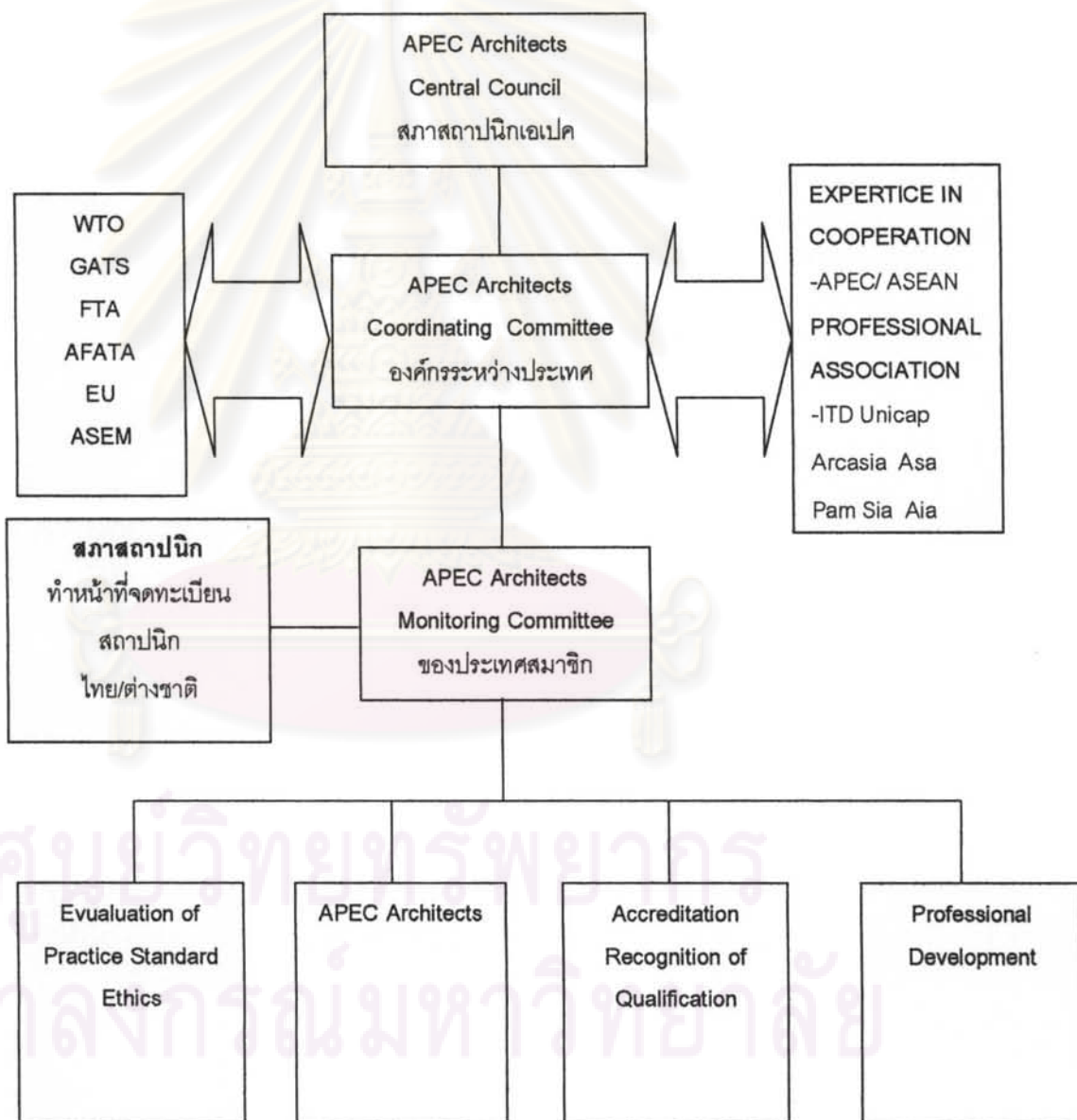

แผนการแสดงกลยุทธ์การใช้ความสัมพันธ์ในระดับการเจรจาที่มีความเกี่ยวเนื่องกันโดยเริ่มจากระดับ
จุลภาคขึ้นไปหาระดับมหภาค

ซึ่งเป็นการค่อย ๆ เตรียมความพร้อมไปตามลำดับ แล้วหลังจากที่เริ่มมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากขึ้น
แล้วค่อยคลายมาตรการจำกัดให้ลดลง

6.1.3 กลยุทธ์ในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสถาปัตยกรรมในระดับมหภาค(FRAMEWORK OF APEC ARCHITECT)

การสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของระดับสมาคมวิชาชีพ ทั้งในรูปแบบของทวิภาค และพหุภาคี ช่วยในการผลักดันขึ้นจากระดับล่าง(*Positive List* หรือ*Bottom Up Approach*) และกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติวิชาชีพพร้อมกัน เนื่องจากมีจุดเด่นทางด้านความร่วมมือและข้อมูลต่าง ๆ และมีความรวดเร็วในการลงมติเห็นชอบร่วมกัน

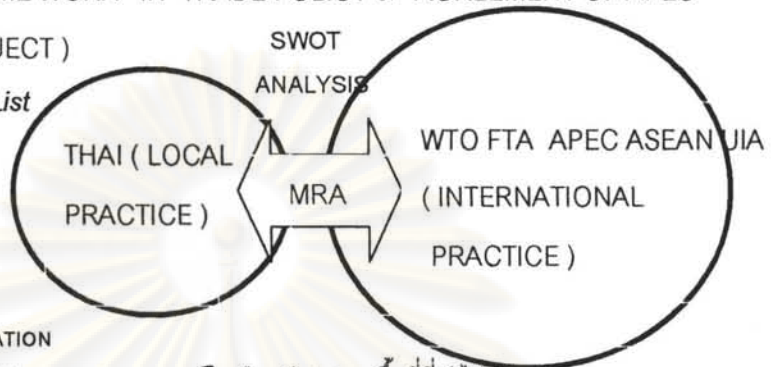

ภาพที่ 6.2 แสดงกรอบการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสถาปัตยกรรม

6.2 กลยุทธ์แบบการเจรจาตกลงด้านสินค้าบริการและการเปิดเสรี เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ สถาปัตยกรรมของโครงสร้างนิคมเอเปค ในประเทศไทย ในระดับจุลภาค

(STRATEGIC FRAME WORK IN TRADE POLICY & AGREEMENT OF APEC ARCHITECT PROJECT)

Model :Positive List

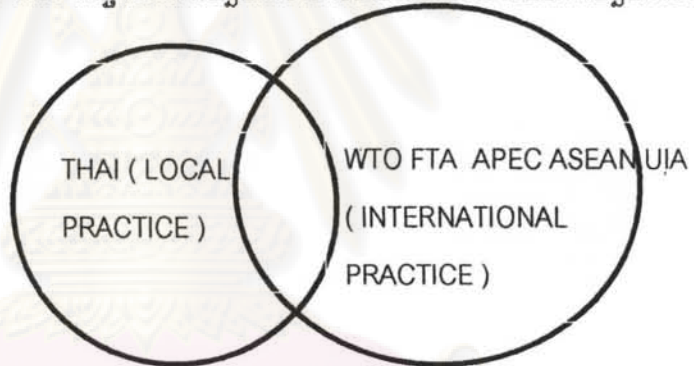

CRITERIA FOR DOMESTIC REGULATION

SHOT TERM การวางแผนกลยุทธ์ในปัจจุบัน (ส่วนพื้นที่ที่ยังไม่พร้อม)

การเตรียมความพร้อมทางด้าน กฎหมาย (สถาปัตยกรรม สิ่งแวดล้อม แรงงาน ทรัพย์สินทางปัญญา) ,ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางภาครัฐ และสถาบัน สมาคมที่เกี่ยวกับการเจรจาในประเทศ/ต่างประเทศ และมาตรฐานในการปฏิบัติวิชาชีพของประเทศไทย ระบบการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิก

PROGRESSIVE LIBERALIZATION

MIDDLE-TERM การวางแผนกลยุทธ์ในอนาคตอันใกล้ (พัฒนาความพร้อมในส่วนที่กำลังเตรียมการ)

การเจรจาในระดับทวิภาคี เช่น FTA และการเจรจาความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น APEC ASEAN ARCHITECT, ความร่วมมือระหว่าง องค์การ สมาคมวิชาชีพต่างประเทศ ช่วยผลักดันร่วมกัน ASEAN ITD ARCASIA ASA

LIBERALIZED MARKET FOR GOOD&SERVICE

LONG-TERM การวางแผนกลยุทธ์ในระยะยาว ตามหลักการเสรีทางการค้า

LIBERALIZED MARKET&SERVICE การป้องกันการเอาเปรียบและสร้างความเท่าเทียม

ภาพ 6.2 แสดงกลยุทธ์ในวงกรอบการเจรจาแบบPositive List

รักษาความรู้ทางเทคนิคเฉพาะที่สำคัญของท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นมิให้ถูกครอบงำหรือ
ดำเนินงานจากชาวต่างชาติที่ เป็นผู้ประกอบการในสวนความคิดหรือแก่นที่สำคัญและเรียนรู้ หลักในการ
จัดการและเทคโนโลยีต่างจากชาวต่างชาติเพื่อสามารถมีประยุกต์ในการที่จะเป็นผู้ประกอบการ หรือผู้นำใน
องค์ความรู้ด้านนั้นโดยใช้ต่อยอดจากชาวต่างชาติและสามารถสร้างเอกลักษณ์ในการแข่งขันที่แตกต่างได้

• การวิเคราะห์แผนกลยุทธ์

จุดแข็ง

-ข้อกำหนดและแนวทางที่เกิดจากการศึกษาและบูรณาการจากหลายมิติ เป็นการรักษาสีทิวทัศน์ความเท่าเทียมกัน
ระหว่างชาติ และเป็นการสร้างระบบรองรับการเปิดเสรีและพัฒนามาตรฐานของบุคลากรอย่างจริงจัง จะช่วยทำ
ให้สถาปนิกไทยมีโอกาสสร้างจุดยืนและมีความเข้มแข็งสามารถยืนหยัดได้อย่างยั่งยืน และมีโอกาสก้าวสู่ระดับแนว
หน้าในระดับโลกได้ในอนาคต

จุดอ่อน

-ต้องใช้ระยะเวลาศึกษาพัฒนาในหลายด้านควบคู่กันไปหลายองค์กร ซึ่งต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ และ
ความร่วมมือหน่วยงานของสถาปนิกในทุกหน่วยงาน ซึ่งอาจพบข้อจำกัดทางทิศทาง เป้าหมายขององค์กรที่
แตกต่างกันทำให้ไม่สามารถร่วมมือกันได้อย่างเต็มที่

โอกาส

-ปัจจุบันเนื่องจากยังไม่ได้มีการเปิดเสรีแบบเต็มที่ และมีประเทศเพื่อนบ้านที่การเจรจาตกลงในระดับการค้าโลก
ไปแล้ว เราสามารถมีโอกาสวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งข้อดี ข้อเสีย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูล
พิจารณาประกอบการตัดสินใจ

อุปสรรค

-การเห็นความสำคัญและการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างชัดเจนและบูรณาการ ประเทศอื่นที่ทำสัญญาด้วยอาจมี
การอ้างว่ามีข้อกำหนดที่เป็นข้อกีดกันหรือมาตรการทางการค้าซึ่ง หน่วยที่เกี่ยวข้องในการเจรจาต้องเตรียม
ข้อมูลและกรณีศึกษาในการอธิบายและให้เหตุผลในอย่างชัดเจน ซึ่งคาดว่าจะช่วยลดอุปสรรคนี้อลงได้
-กรอบเวลาในการตกลงเจรจาเริ่มใกล้เข้ามาจน อาจจะไม่สามารถกำหนดแนวทางที่ครอบคลุมได้ทันทั้งวงที่
และประเทศที่พัฒนาในปัจจุบันเริ่มมีแนวโน้มในรายละเอียดในมาตรการและข้อกำหนดในประเทศผู้รับบริการมากขึ้น

6.2.1 สรุปรายละเอียดและปัจจัยเกี่ยวข้องของการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทยในรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปค

จากผลการวิเคราะห์การเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรสถาปนิกทั้งหมด พบว่ามีปัจจัยและรายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทยในรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคดังต่อไปนี้

• ความต้องการของสถาปนิกไทย

ลักษณะการร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ

กลุ่มสถาปนิกได้ให้ความเห็นว่า สร้างโอกาสในการปฏิบัติวิชาชีพให้กับสถาปนิกไทยได้มากขึ้นไม่ว่าจะร่วมงานในรูปแบบบุคคลหรือนิติบุคคล ได้หลายลักษณะ

- การร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ (TECT) เช่น ในโครงการเล็ก หรือการประกวดแบบในประเทศไทยที่มีการจัดขึ้นเป็นพิเศษทั้งในภาครัฐ เช่น โครงการประกวดแบบ TSUNAMI ตลอดจนโครงการที่ต้องการประกวดแนวความคิดที่สร้างสรรค์เป็นพิเศษ เช่น โครงการพาณิชย์กรรม โครงการอาคารพิเศษหรืออาคารที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง
- การใช้บุคลากรที่เป็นสถาปนิกต่างชาติ (STAFF) เช่น ใช้สถาปนิกต่างชาติในการติดต่อประสานงานในงานโครงการที่ต่างประเทศ หรือเป็นที่ปรึกษาในโครงการพิเศษ
- การร่วมงานกับบริษัทสถาปนิกต่างชาติ (FIRM) สถาปนิกส่วนใหญ่ ต้องการร่วมงานในโครงการขนาดใหญ่ หรือโครงการที่มีงบประมาณในการลงทุน หรือ โครงการที่มีเทคโนโลยีพิเศษ เพื่อเรียนรู้วิทยาการและเทคโนโลยี ในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง ด้านการออกแบบ เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีศักยภาพสูงช่วยในการออกแบบ แต่อย่างไรก็ตามก็อาจจะต้องมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มในการรับระบบและเทคโนโลยีใหม่ ทั้งอุปกรณ์และค่าลิขสิทธิ์ของโปรแกรมเช่นกัน นอกจากนี้สถาปนิกยังสนใจสถาปนิกเอเปคที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาช่วยเป็นที่ปรึกษาในการออกแบบอาคารที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน หรือโครงการออกแบบอาคารที่มีขนาดใหญ่มาก ๆ ที่ต้องใช้หลักการทางเทคนิคต่าง ๆ และการบริหารจัดการในด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ซึ่งมีสถาปนิกส่วนใหญ่ประมาณ 23.7 % ที่สนใจในรูปแบบนี้และรองลงมาเป็น TECT + FIRM ประมาณ 20.4 %

ลักษณะการร่วมทุนกับสถาปนิกต่างชาติ

กลุ่มสถาปนิกผู้บริหารได้ให้ความเห็นว่า

-สถาปนิกจบใหม่ สถาปนิกระดับกลาง สถาปนิกระดับผู้บริหาร มีโอกาสเพิ่มรูปแบบในการทำธุรกิจได้มากขึ้น เช่น สถาปนิกจบใหม่มีจำนวนบริษัทให้เลือกมากขึ้น และมีโอกาสได้อัตราค่าจ้างสูงกว่าบริษัทสถาปนิกในท้องถิ่น

-สถาปนิกระดับกลาง มีโอกาสได้หุ้นส่วนในผู้ประกอบการ หรือเป็นผู้บริหารร่วมในสำนักงานสถาปนิกต่างชาติ ด้วยคุณสมบัติทางประสบการณ์และทางกฎหมายวิชาชีพ สถาปนิกผู้บริหารมีโอกาสแตกขยายธุรกิจของตนเอง โดยมีหุ้นส่วนจากต่างชาติเข้าร่วมทุน เพื่อลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสขยายตลาดงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ การประกอบธุรกิจทางด้านสถาปัตยกรรมจะมีรูปแบบทางเลือกมากขึ้นได้แก่

-Joint venture (การทำกิจการร่วมค้า)

กลุ่มสถาปนิกผู้บริหารส่วนใหญ่ประมาณ 38 % จะสนใจในรูปแบบนี้ เนื่องจากไม่ผูกพันหรือมีอิทธิพลในการตัดสินใจจากกลุ่มสถาปนิกต่างชาติมากเกินไป และไม่ต้องแบกรับความเสี่ยงร่วมกันในระยะยาว

-Partnership (การทำธุรกิจร่วมกัน)

มีสถาปนิกส่วนน้อยประมาณ 11.7 % ที่สนใจในรูปแบบนี้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า สถาปนิกที่สนใจนั้นมีบริษัทที่มีชื่อเสียงในการออกแบบแล้วต้องการจะเพิ่มโอกาสในการหางานทั้งในประเทศและนอกประเทศ โดยการสร้างแบรนด์ให้มีความเป็นสากลมากขึ้นเพื่อนำไปใช้เป็นจุดขายกับลูกค้า และยังคงการรักษาสัมพันธ์ในระดับแน่นแฟ้นกับหุ้นส่วนทางธุรกิจ ซึ่งต้องเป็นที่รู้จักกันและไว้วางใจกันมากพอสมควร

-Branch office (การเปิดสำนักสาขาย่อยแยกจากสาขาใหญ่ในต่างประเทศ)

มีสถาปนิกส่วนน้อยประมาณ 1.6 % สถาปนิกระดับผู้บริหารได้ให้ความเห็นว่า สถาปนิกเอเปคที่มาตั้งสำนักงานสถาปนิกในประเทศไทยมีโอกาสมากที่จะได้พนักงานที่มีฝีมือจากสำนักงานสถาปนิกไทย เนื่องจากสามารถจ่ายอัตราเงินเดือนได้สูง ซึ่งเป็นโอกาสของสถาปนิกไทยที่จบใหม่ และสถาปนิกระดับที่มีฝีมือดี จะมีโอกาสในการเลือกงานได้มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน บริษัทสถาปนิกไทยก็จะต้องเพิ่มนโยบายหรือกลยุทธ์ในการที่จะรักษาสถาปนิกไทยให้พอใจที่จะอยู่กับองค์กร ได้มากขึ้น โดยใช้วิธีเพิ่มเงินเดือนหรือโบนัส และการให้โอกาสในด้านต่าง ๆ เพื่อรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพในสำนักงาน

ซึ่งมองภาพรวมแล้วเห็นว่า บริษัทที่มีขนาดกลาง 15-30 คนขึ้นไป และบริษัทที่มีขนาดใหญ่ตั้งแต่ 30 คนขึ้นไปจะต้องรับภาระหนักในการรักษาบุคลากร

- **ทัศนคติต่อการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทย**

จุดแข็งของสถาปนิกไทยในการแข่งขันกับสถาปนิกต่างชาติในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

- สถาปนิกไทยที่รับงานในต่างประเทศส่วนใหญ่มีทัศนคติว่า คิดค่าบริการไม่สูง (INEXPENSIVE FEE) เมื่อเทียบกับ คุณภาพ ปริมาณงานและเวลาที่ให้กับผู้ว่าจ้าง เช่น ในคุณภาพที่เท่ากันเราสามารถคิดค่าราคาแบบต่ำกว่าราคาของสถาปนิกเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศสิงคโปร์ ในเชิงคุณภาพที่เท่ากัน เป็นต้น
- สถาปนิกไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติว่า สถาปนิกไทยให้บริการ (SERVICE MIND) ได้ดี มีความยืดหยุ่นสูงในการทำงาน

จุดแข็งของสถาปนิกไทยในการร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย

- กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า สถาปนิกไทยมีสายสัมพันธ์ภายในประเทศในการติดต่อสื่อสาร และการ ประสานงานได้ดี
- กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความเข้าใจกฎหมายวิชาชีพและข้อบังคับต่าง ๆ ในประเทศไทย LAW & DOMESTIC REGULATION และมีความรับผิดชอบต่อชุมชนและประเทศมากกว่าสถาปนิกต่างชาติ

การเตรียมความพร้อมในรองรับการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ

- กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า เห็นว่าควรเร่งผลักดัน กฎหมายวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสถาปนิกต่างชาติในทุกด้าน เช่น การขึ้นทะเบียน และข้อกำหนดในการร่วมงานกับสถาปนิกเอเปค และในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
- การเตรียมความพร้อมสถาปนิกต่างชาติ เป็นต้น
- กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า ควรจะมีการกำหนดข้อกำหนดให้รับกัน สถานการณ์ปัจจุบันและคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เราได้จากการเปิดครั้งนี้ในแง่ของวิชาชีพและผลประโยชน์ของประเทศชาติ เป็นหลักใหญ่ และมีการปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์อย่ายึดติดกับรูปแบบของการทำงานที่ตายตัวมากเกินไป
- กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า ควรมีการเร่งรัดข้อสรุปของระบบวิชาชีพใหม่ และการจัดสัมมนาในรูปแบบการพัฒนาปรับปรุงระบบโดยมีคณะทำงานด้านโครงการเอเปคเฉพาะในส่วนของกฎหมายวิชาชีพ โดยมีหลักว่าความผิดที่ในกรณีที่มีความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน สถาปนิกเอเปคจะต้องเป็นผู้ร่วมรับผิดชอบ และต้องขึ้น

ศาลที่ประเทศไทย ส่วนขอบเขตของการพิจารณาโทษขึ้นอยู่กับระดับความผิดและต้องเหมาะสม เป็นต้น

พิจารณารูปแบบของการร่วมงานกับสถาปนิกไทย

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า การร่วมงานกับบริษัทสถาปนิกไทยจะมีความน่าเชื่อถือและความมั่นคงในการรับผิดชอบต่องานและความเสียหายที่เกิดขึ้นกับโครงการได้มากกว่าการร่วมกับสถาปนิกในระดับบุคคล สำหรับโครงการขนาดใหญ่เกิน 10,000 ตร.มขึ้นไป ซึ่งการร่วมงานกับบริษัทสถาปนิกไทยจะถูกบังคับโดยกลไกของตลาดด้วยในอีกทางหนึ่ง

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า เห็นว่า การร่วมงานกับสถาปนิกไทยในระดับบุคคลจะมีโอกาสในอาคารที่ไม่ใช่ขนาดใหญ่ หรือมีพื้นที่เล็กกว่า 10,000 ตร.ม. ลงไป เนื่องจากกลไกตลาดของภาคเอกชนจะเป็นตัวผลักดัน

การพัฒนามาตรฐานและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกไทย

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า ควรจะมีผลักดันให้เป็นรูปธรรมในทุกด้านที่ชัดเจนอย่างเร่งด่วนโดยเฉพาะทางด้านข้อกำหนดในการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น ขนาดและลักษณะอาคารที่สถาปนิกเอเปคสามารถออกแบบร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่น (สถาปนิกไทย) ข้อกำหนดทางด้านการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เช่น แนวทางข้อกำหนดอาคารเขียว (LEED) ที่สถาปนิกเอเปคต้องปฏิบัติตาม นอกจากนี้ยังต้องมีการกำหนดมาตรฐานการออกแบบของประเทศไทย ให้เป็นระบบเดียวกันทั้งหมด เช่น มาตรฐานวัสดุและการก่อสร้างของไทย Building Code ของประเทศไทย ระบบหน่วยวัดของประเทศไทย มาตรฐานการเขียนแบบของประเทศไทย เป็นต้น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้ในโครงการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างประเทศ เช่น โครงการสถาปนิกเอเปค โครงการอื่น ๆ ทั้งในแง่มุมมองต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อวิชาชีพ สถาปัตยกรรมในประเทศไทยและผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประเทศชาติ

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า มีการส่งข่าวสารความคืบหน้าให้กับสมาชิกทุกระยะ เพิ่มรูปแบบการส่งข่าวสาร เช่น ทาง E-MAIL หรือรูปแบบของจดหมายเฉพาะ และควรจัดสัมมนา อบรมความเป็นมาของโครงการ และวิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย โอกาส อุปสรรค ตลอดจนผลกระทบเมื่อเปิดโครงการสถาปนิกเอเปค ในระดับต่อไปควรมี การสัมมนาเชิงปฏิบัติหรือทำwork shop ร่วมกันในการรับฟังความคิดเห็น และ รายละเอียดต่างจากกลุ่มสถาปนิกทุกกลุ่ม ในการวางข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นใน โครงการสถาปนิกเอเปค โดยความร่วมมือ จาก หน่วยงานจากภาครัฐ สถาปนิก สมาคมสถาปนิก สถาบันการศึกษา สำนักงานสถาปนิกและ สถาปนิกเอง

มาตรการป้องกันทางการค้าและบริการภายในประเทศ เช่น การจำกัดจำนวน สถาปนิก ต่างชาติ

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า ควรศึกษาหาแนวทาง โดยคำนึงถึงการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและสถาปนิกไทยเป็นหลัก เช่น การมองถึงสัดส่วนของงานในตลาดที่สถาปนิกไทยทำอยู่ ว่าส่วนในควรสงวนไว้ในช่วงแรกให้สถาปนิกไทย เช่น สถาปนิกจบใหม่ สถาปนิกอิสระ บริษัทสถาปนิกขนาดเล็ก มีโอกาสในการปฏิบัติวิชาชีพ และเกิดการพัฒนาด้านได้ในระยะยาว เป็นต้น

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า สร้างโอกาสให้สถาปนิกไทยมีทางเลือกในการทำงานมากขึ้นทั้งในบริษัทสถาปนิกไทยและสถาปนิกฝรั่ง ตลอดจนพนักงานสถาปนิกไทยไม่ควรถูกแย่งงานโดยจ้างบุคคลากร (สถาปนิกเอเปค) ที่มีอัตราค่าจ้างต่ำกว่าสถาปนิกไทย

- **ขอบเขตการทำงานร่วมกันระหว่างสถาปนิกต่างชาติดกับสถาปนิกไทยในด้านการ ออกแบบในโครงการสถาปนิกเอเปค**

ขั้นตอนก่อนการออกแบบ (PRE-DESIGN STAGE)

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรมีการพัฒนาแบบร่วมกันโดยใช้หลักความเสมอภาค ตั้งแต่ ขั้นตอนก่อนการออกแบบ (PRE-DESIGN STAGE) ขั้นตอนหลังการก่อสร้าง (POST -CONSTRUCTION STAGE) โดยใช้หลักความเท่าเทียมกัน (EQUAL BASICS) และอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม เช่น ในช่วงขั้นตอนก่อนการออกแบบ(PRE-DESIGN

STAGE) มีแบ่งสัดส่วนการทำงาน เช่น สถาปนิกเอเปค 70% : สถาปนิกไทย 30% เพื่อความเหมาะสมแต่ก็มีสิทธิในการออกความเห็น ในด้านต่าง ๆ เช่น แนวความคิดทางการออกแบบ ความเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้น ความไปได้ในด้านการก่อสร้างด้วยเทคโนโลยีในท้องถิ่น เป็นต้น

ขั้นตอนการออกแบบ (DESIGN STAGE) /ขั้นตอนก่อนการก่อสร้าง (PRE-CONSTRUCTION STAGE)

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรมีส่วนร่วมมากกว่าขั้นตอนแรกสถาปนิกเอเปค 40% : สถาปนิกไทย 60% เช่น เนื่องจากเกี่ยวข้องกับบริษัทสถาปนิกไทยมากกว่า เพราะสามารถตัดสินใจได้ว่า ควรพัฒนาแบบไปในทิศทางอย่างไร กำหนดเลือกวัสดุที่เหมาะสมกับการใช้งานในภูมิอากาศของประเทศเราและอยู่ในงบประมาณที่เหมาะสม เป็นต้น

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ช่วงการจัดการประกวดราคา (Bidding) การจัดทำสัญญาจ้าง (Contracting)ควรจะเป็นสถาปนิกท้องถิ่นที่ให้คำปรึกษาทางด้านารออกแบบ เช่น ราคาค่าก่อสร้าง และวัสดุการก่อสร้าง และเทคโนโลยี การคัดเลือกและให้คำแนะนำทีมงานก่อสร้างแก่ผู้ว่าจ้างได้อย่างเหมาะสมมากกว่าสถาปนิกต่างชาติ

นอกจากนี้ มีสถาปนิกจำนวน 23.8%-26.1% ให้ความเห็นว่าในระยะแรกควรมีการกำหนดให้สถาปนิกเอเปคทำงานได้ในเฉพาะขั้นตอนก่อนการออกแบบและขั้นตอนการออกแบบเท่านั้น

ขั้นตอนการก่อสร้าง (CONSTRUCTION STAGE)

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ในโครงการทั่วไปสถาปนิกไทยควรจะเป็นผู้นำเนื่องจากสถาปนิกไทย มีความเข้าใจบริบทที่เหมาะสมของสังคมไทย ระบบการก่อสร้าง วัสดุและเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร ระบบการทำงานของสถาปนิกไทยมากกว่าสถาปนิกต่างชาติ แต่ก็สามารถที่ร่วมกันออกแบบวิธีการก่อสร้างและวางแผนร่วมกัน รวมทั้งสามารถที่จะเรียนรู้ระบบวิธีบริหารจัดการที่แตกต่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์ และศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อพัฒนาระบบวิธีบริหารจัดการที่ใช้อยู่ปัจจุบัน ยกเว้นแต่โครงการที่เป็นอาคารพิเศษเฉพาะด้านที่สถาปนิกไทยจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามเป็นส่วนใหญ่

ขั้นตอนหลังการก่อสร้าง (POST-CONSTRUCTION STAGE)

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรจะทำงานในขั้นตอนนี้ร่วมสถาปนิกต่างชาติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เช่น การประเมินผลอาคารหลังการเข้าใช้งาน ว่าตอบสนองวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และสามารถใช้งานได้สอดคล้องกับความต้องการหรือไม่ เป็นต้น

เนื่องจากสถาปนิกไทยส่วนใหญ่ ยังไม่มีประสบการณ์ด้านนี้และส่วนใหญ่ไม่ได้มีการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม ในส่วนนี้

นอกจากนี้ มีสถาปนิกจำนวน 46.9 % ให้ความเห็นว่าในระยะแรกควรมีการกำหนดให้สถาปนิกเอเปคทำงานได้ในเฉพาะขั้นตอนก่อนการออกแบบและขั้นตอนการออกแบบเท่านั้น

● **สถาปนิกต่างชาติควรทำงานร่วมกับสถาปนิกไทยในอาคารที่ขนาด/ลักษณะดังต่อไปนี้**

อาคารขนาดเล็กกว่า 1,000 ตร.ม.

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ควรสงวนไว้ให้กับสถาปนิกไทยก่อนซึ่งมีจำนวนจำกัดและถูกแข่งขันกับธุรกิจการบริการเกี่ยวข้องกับการออกแบบด้วยกันอยู่แล้ว เช่น บริษัทรับสร้างบ้าน บริษัทก่อสร้างหิรัญทรัพย์ และคงไว้ให้สถาปนิกที่จบใหม่และสถาปนิกอิสระ บริษัทขนาดเล็กให้สามารถปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมได้อยู่บ้าง มิฉะนั้นอาจถูกแย่งงานจากสถาปนิกต่างชาติจากประเทศใกล้เคียงที่มีค่าออกแบบต่ำกว่าสถาปนิกไทย

อาคารขนาดใหญ่กว่า 1,000 ตร.ม. แต่ไม่เกิน 10,000 ตร.ม และ อาคารขนาดใหญ่ตั้งแต่ 10,000 ตร.ม.ขึ้นไป

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า ได้ให้ความเห็นว่า ในอาคารขนาดใหญ่ตั้งแต่ 10,000 ตร.ม.ขึ้นไป จะมีการแข่งขันสูงชันอย่างมาก และสถาปนิกต่างชาติมีความได้เปรียบเรื่องความน่าเชื่อถือ ภาพลักษณ์ของมืออาชีพ ระบบการทำงาน ปริมาณผลงานการออกแบบมากกว่าสถาปนิกไทย ทำให้ได้ค่าบริการวิชาชีพสูงกว่าสถาปนิกไทย ซึ่งสถาปนิกไทยจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานเกี่ยวกับการออกแบบ เช่น การนำเสนอ การพรีเซนต์เทชั่น ระบบการทำงาน ความเป็นมืออาชีพ สัญญา ระบบเอกสาร ความรู้ทางด้านวัสดุและเทคโนโลยี การวิจัยและการพัฒนารายละเอียดทางการออกแบบ

ส่วนใหญ่ลูกค้าในระดับสูงต้องการทั้งแนวความคิดสร้างสรรค์ และการบริหารจัดการที่เป็นมืออาชีพซึ่งถ้าสถาปนิกไทยมีการพัฒนาไปจนถึงระดับที่มีความสามารถเทียบเท่าหรือมากกว่าสถาปนิกต่างชาติสถาปนิกไทยก็มีโอกาสจะได้รับค่าบริการวิชาชีพสูงขึ้น ภาพลักษณ์ของสถาปนิกไทยก็ถูกยกระดับขึ้นไปสู่มาตรฐานสากล ถึงแม้ว่าอาจจะต้องใช้เวลาและต้องยอมรับในความเสียหายเปรียบในช่วงแรกของการเปิดโครงการสถาปนิกเอเปค

อาคารที่มีลักษณะเฉพาะหรือเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น สนามบิน หอประชุม อาคารเทคโนโลยีพิเศษที่สถาปนิกไทยไม่มีประสบการณ์มาก่อน

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความจำเป็นต้องร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ เพราะถูกบังคับด้วยเงื่อนไขประสบการณ์ ปัญหาทางด้านเทคนิค การจัดการต่าง ๆ ตลอดจนเทคโนโลยีวัสดุก่อสร้างที่เกี่ยวข้อง แต่ในขณะเดียวกันก็ควรมีการร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมในการพัฒนาคุณภาพและรูปแบบของวัสดุในประเทศควบคู่กันไป โดยอาจมีการกำหนดระดับมาตรฐานของวัสดุก่อสร้าง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันและการพัฒนาเทคโนโลยีของผู้ผลิตวัสดุ

สรุป ได้ว่าสถาปนิกส่วนใหญ่จำนวน 29.6% มีความเห็นว่าในระยะแรกของการเปิดโครงการสถาปนิกเอเปค ควรอนุญาตให้สถาปนิกเอเปคทำงาน ได้แต่ในอาคารขนาดใหญ่เกิน 10,000 ตร.ม.ขึ้นไป และอาคารที่มีลักษณะเฉพาะหรือเทคโนโลยีขั้นสูงหรืออาคารเทคโนโลยีพิเศษที่สถาปนิกไทยไม่มีประสบการณ์มาก่อนเท่านั้น เพื่อรักษาตลาดงานบางส่วนให้กับสถาปนิกไทย เนื่องจากตลาดงานภายในประเทศก็มีการแข่งขันสูงจากสถาปนิกไทยด้วยกันเองอยู่แล้ว

- กฎหมายวิชาชีพ

ระบบการออกใบอนุญาตแก่สถาปนิกต่างชาติ

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ในอนาคตระบบให้ใบอนุญาตที่เป็นสากลตามความตกลงในกรอบการเจรจาของ WTO และ APEC ASEAN ซึ่งจำเป็นต้องรอข้อสรุป และการลงมติร่วมกันในปัจจุบันว่า ควรเปิดให้มีขอบเขตในระดับใด ซึ่งในระยะแรก ควรมุ่งเน้นช่องทางในการทำงานร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่นก่อน เมื่อมีความพร้อมจึงจะทำการเปิดระบบการทดสอบเพื่อให้สถาปนิกต่างชาติสามารถมีโอกาสได้ใบอนุญาตในประเทศได้

- กลยุทธ์ในการดำเนินการควบคุมจำนวนสถาปนิกต่างชาติ

การกำหนดจำนวนสถาปนิกต่างชาติ/บริษัทในโครงการสถาปนิกเอเปคในแต่ละปี

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า ยังไม่ได้รับข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจ หรือยังไม่ได้เข้าใจหลักการของWTOว่ากระบวนการเปิดเสรีสามารถใช่วิธีการเปิดก้าวนำตามลำดับ(แบบค่อยเป็นค่อยไป) ว่าสามารถกำหนดกรอบระยะเวลาตามที่มีการเจรจาตกลงร่วมกันว่าจะทำให้ครบสมบูรณ์ในระยะเวลาช่วงไหน และข้อกำหนดดังกล่าวสามารถเจาะจงระบุรายละเอียดในการเจรจาการเปิดเสรีทางด้านสถาปัตยกรรมใน

รูปแบบการทำงานกับสถาปนิกต่างชาติโดยคำนึงแง่มุมต่าง ๆ ที่อยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมที่จะทำการเปิดเสรีอย่างสมบูรณ์ เช่น

- Type of Building
- Scale of Building
- Scope of Collaboration work
- Thai architectural standard
- ระบบการเขียนแบบ ระบบการวัด มาตรฐานของวัสดุ
- ความเข้าใจวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมภายในประเทศ
- LAW & DOMESTIC REGULATION
 - พรบสิ่งแวดล้อม
 - พรบอนุรักษ์พลังงาน
 - กม.แรงงาน สวัสดิการ
 - ลิขสิทธิ์ทางปัญญา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ด้านเทคนิคของพื้นถิ่น
- ตลาดของงานในประเทศ
- ฯลฯ

ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ความพร้อมภายในประเทศทางด้านที่เกี่ยวข้อง **การกำหนดสัดส่วน จำนวนสถาปนิกต่างชาติในสำนักงานสถาปนิกไทย**

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า ควรกำหนดสัดส่วน เพื่อรักษาอัตราค่าจ้างของสถาปนิกไทยและตลาดงานของสถาปนิกไทยเพื่อให้สถาปนิกที่จบใหม่และบริษัทสถาปนิกขนาดเล็กและ สถาปนิกอิสระยังมีโอกาสที่จะได้งานและสามารถประกอบวิชาชีพในตลาดอยู่ได้โดยไม่ถูกภาวะการแข่งขันในเรื่องอัตราค่าจ้างของตัวสถาปนิก ซึ่งประเทศที่มีอัตราค่าจ้างต่ำกว่าประเทศไทยมีโอกาสได้งานมากกว่าสถาปนิกไทย เนื่องจากสามารถลดค่าใช้จ่ายของสำนักงานลงได้ ในขณะที่เดียวกันควรเปิดโอกาสให้สถาปนิกไทยได้มีโอกาสเข้าทำงานในบริษัทสถาปนิกต่างชาติได้ในระดับเดียวกัน เช่น สถาปนิกที่จบใหม่สามารถร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติได้ เพื่อให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนถ่ายทอดความรู้ในการออกแบบซึ่งกันและกัน

การกำหนดสัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาปนิกไทยและสถาปนิกชาติ

-กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า ต้องการให้คงไว้ในสัดส่วนเดิมคือ สัดส่วน 51%: 49% เพื่อรักษาสิทธิอำนาจในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบต่อโครงการ ผลกระทบต่าง ๆ โครงการของผู้ออกแบบ เนื่องจากสถาปนิกไทยมีความรู้ความเข้าใจทางด้านบริบทสภาพแวดล้อมในประเทศ ในแต่ละด้านได้อย่างเหมาะสมมากกว่าสถาปนิกต่างชาติ

เช่น การติดต่อ การแก้ปัญหา ระบบการทำงาน กฎหมายและข้อกำหนดที่จะมีผลดี ผลเสียต่อทางด้าน วัฒนธรรม สังคม และประเทศได้มากกว่าสถาปนิกต่างชาติ

- **ความร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทางวิชาชีพ สถาปัตยกรรม**

หน่วยงานโดยเฉพาะ เพื่อดูแลการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกต่างชาติ โดยขึ้นตรงต่อสภาสถาปนิก

-รัฐบาล/ สภาสถาปนิก ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรประจำที่ทำงาน ดูแลในโครงการการ เปิดเสรีวิชาชีพ ซึ่งครอบคลุมไปถึงงานศึกษาติดตามให้ข้อมูลแก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานเกี่ยวข้องดังกล่าวยังขาดแคลนบุคลากรที่จะทำงานเฉพาะด้าน โดยต้องให้ความสำคัญกับการจ้างบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เฉพาะด้านมาช่วยทำงานประจำในภาคการศึกษา ติดตาม และควบคุมภาคปฏิบัติ ซึ่งมีงานอยู่เป็นจำนวนมาก

การจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้ในโครงการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประเทศไทย

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า อยากให้มีการจัดอบรมหรือสัมมนาทางวิชาชีพในด้านนี้มากขึ้น เพื่อให้มีโอกาสการพบปะหรือพูดคุยกันจากหลายฝ่ายให้ได้ทราบสถานการณ์และมีเวลาในการเตรียมความพร้อมได้มากขึ้น เช่น โครงการสถาปนิกเอเปค และโครงการอื่น ๆ ทั้งในแง่มุมมองต่าง ๆ ให้มากขึ้น

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/กฎหมาย/ กิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพจากกลุ่มสถาปนิกทุกกลุ่มให้มากขึ้น เช่น สภาสถาปนิก/ สมาคม/ มหาวิทยาลัย / บริษัท / สถาปนิก

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า ควรจะมีการเพิ่มรูปแบบในการมีส่วนร่วม คือ มี การทำการสำรวจความคิดเห็นในด้านนี้อาจจะเป็นการจัดประชุมหรือสัมมนาแบบเปิดร่วมกันจากหลายฝ่าย หรือมีการทำแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นของสมาชิกจากกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้ทราบความคิดเห็นในแต่ละด้าน และนำไปวิเคราะห์เป็นแนวทางในการ กำหนดนโยบาย ซึ่งในระยะแรกอาจใช้การส่งข่าวในมุมลึกเจาะจงถึงกลุ่มต่าง ๆ ให้ ตระหนักและทราบถึงแนวทางในปัจจุบันจากนั้นการเริ่มทำการสำรวจความคิดเห็นของ

กลุ่มต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายที่ครอบคลุมได้หลายมิติ

ประโยชน์ที่ได้จากการร่วมงานของสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า ประโยชน์ที่ได้จากการร่วมงานของสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย แบ่งเป็น 3 ระดับ

- ระดับบุคคลและองค์กรที่ร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ สามารถมีโอกาสเผยแพร่สถาปนิกไทยให้เป็นที่รู้จักในสากลยิ่งขึ้น
- ระดับวงการวิชาชีพ เช่น ทำให้เกิดการพัฒนามาของสถาปนิกไทยเพื่อการแข่งขันการปฏิบัติวิชาชีพในระดับสากล และทำให้ได้เรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ ในแง่ของวัสดุก่อสร้าง การจัดการ เทคโนโลยีต่างๆ
- ระดับประเทศชาติ เช่น ประชาชนในประเทศไทยมีโอกาสได้ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรมที่ได้คุณภาพ หรือ มีทางเลือกมากขึ้น

• ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

- การติดต่อสื่อสารกับสถาปนิกต่างชาติ
- ระบบการทำงานในประเทศไทย
- มาตรฐานในการออกแบบงานทางด้านสถาปัตยกรรม
- อัตราค่าบริการสถาปนิกและค่าจ้างของสถาปนิกต่างชาติ
- การสนับสนุนจากภาครัฐ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2.2 แนวทางการแก้ไขความเข้าใจต่อข้อกำหนดและแนวทางการเจรจาการค้าเสรีและบริการที่คลาดเคลื่อนของสถาปนิกไทย

- การแก้ปัญหาการใช้ตรรกะ ทศนคติส่วนตัว ของสถาปนิกในการตัดสินใจ และความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน จากการไม่ได้รับข้อมูลที่เพียงพอ ไม่สนใจเปิดรับข้อมูล ทำให้ได้รับข้อมูลที่คลาดเคลื่อน
 1. การให้ข้อมูลที่ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักของการเจรจาทางการค้าบริการ และการเปิดเสรี เพื่อลดการใช้ทศนคติส่วนตัวความเชื่อในตัวเอง ใช้การเปิดใจในการรับฟังให้ครบทุกด้านก่อนการตัดสินใจ เนื่องจากเรื่องเปิดเสรีมีหลายมิติที่ต้องศึกษามลกระทบที่เกิดขึ้นให้เข้าใจเสียก่อน
 2. สถาปนิกต้องยอมรับว่าเรื่องเปิดเสรีเป็นเรื่องที่ละเอียดซับซ้อนมีหลายมิติที่ต้องใช้เวลาทำความเข้าใจ ซึ่งแตกต่างจากงานออกแบบ และควรรับฟังจากคณะทำงานและผู้เชี่ยวชาญจริงๆ
 3. ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญจากหลายหน่วยงานทั้งหน่วยงานของสถาปนิกและหน่วยงานทภาครัฐตลอดจนสมาคมวิชาชีพและสถาบันการวิจัยเพื่อเปิดสัมมนาในองค์กรวมและมีการยกกรณีศึกษาจากต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน ที่ทำการเจรจาไปก่อนมาศึกษาเปรียบเทียบในแง่มุมมิติต่างๆ(สังคม สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์)ที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์สถานการณ์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการเจรจาการเปิดเสรี เพื่อสามารถสร้างแนวทางและหลักการออกข้อกำหนดได้อย่างครอบคลุมในทุกมิติ และเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติและการพัฒนาในระยะยาวเพื่อความเท่าเทียมทางด้านความสามารถและการแข่งขันของสถาปนิกไทยตามหลักของการเปิดเสรี

- การแก้ปัญหาการรับรู้ข่าวสารของสถาปนิกและการปรับปรุงรูปแบบการใช้สื่อ

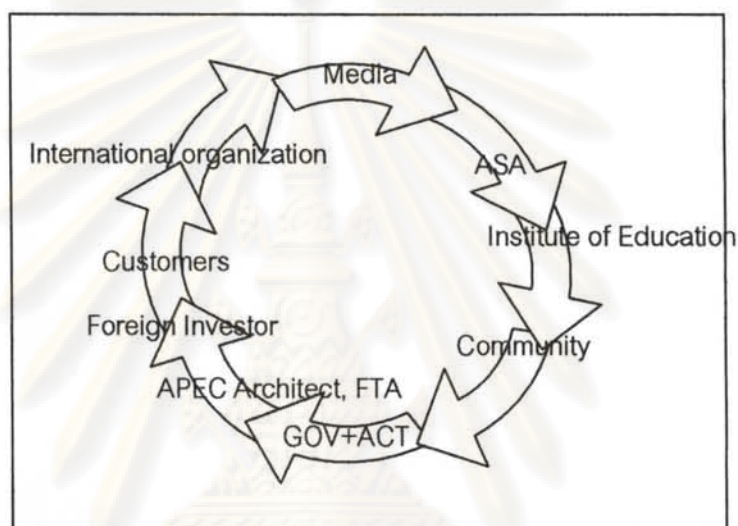
ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ข่าวสารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งเพิ่มช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารแบบเจาะลึกและเพิ่มรูปแบบการใช้สื่อในหลายลักษณะ เช่น จุดหมายเหตุเฉพาะเรื่องการเปิดเสรี, จุดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การจัดสัมมนาแบบเปิดให้สมาชิกที่สนใจเข้าร่วมในประเด็นที่เจาะลึก ข้อมูลสถานการณ์ในทุกช่วงที่มีการจัดประชุม โดยอาจใช้รูปแบบการสื่อสาร แบบไดอะแกรม หรือกราฟ เข้าช่วยเนื่องจากเข้าถึงสถาปนิกได้อย่างรวดเร็ว

จากผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่สถาปนิกให้ความสนใจและอยากมีส่วนร่วมมากขึ้น และยินดีที่จะสละเวลาให้ความร่วมมือกันในงานที่เกี่ยวข้องและเริ่มตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งแสดงถึงแนวโน้มที่ดีทำให้เกิดการพัฒนาและมีส่วนร่วมจากหน่วยงานหลายฝ่าย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิชาชีพสถาปัตยกรรมและประเทศไทยให้ยืนหยัดได้อย่างสง่างามในเวทีการแข่งขันระดับโลก

6.2.3 แนวทางการพัฒนาการแข่งขันระดับภายในประเทศและระดับนานาชาติในรูปแบบของการร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่นในของโครงสร้างนิคมเอเปคในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประชากรสถาปนิกในกลุ่มต่างๆ พบว่าขาดการเชื่อมโยงทางด้านข้อมูลและความเข้าใจในหลักการเจรจา ดังนั้นเพื่อการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการและไปในทิศทางเดียวกัน จึงเสนอรูปแบบแนวทางการพัฒนาการแข่งขันในประเทศ และระหว่างประเทศ ดังแนวทางต่อไปนี้

Country's competitiveness Partnership in Local Collaboration Model

ภาพที่ 6.3 แสดงแนวทางการพัฒนาการแข่งขันในประเทศ และระหว่างประเทศ

หมายเหตุ

- Media การประชาสัมพันธ์
- Professional Association (NGOs) องค์กรที่ไม่แสวงกำไร ASA ISA
- Institute of Education มหาวิทยาลัย คณาจารย์
- Community ชุมชน สถาปนิก ประชาชนทั่วไป
- APEC ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค , FTA การเปิดการค้าเสรี
- GOV (Thai Government) +ACT (Architect Council Thailand)
- Foreign Investor ผู้ลงทุนชาวต่างชาติ
- Customers ลูกค้า
- International organization องค์กรจากต่างชาติ บริษัทต่างชาติ

ข้อกำหนด นโยบายต่าง ๆ ภายในประเทศแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะ ต้องเป็นไปในทิศทางที่สนับสนุนซึ่งกันและกันโดยการพิจารณาไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนแบบก้าวหน้าตามลำดับ โดยใช้ กลไกจากภาครัฐ ประชาสังคมและเอกชน ในการผลักดัน ข้อกำหนด นโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในระยะแรกของการเปิดข้อตกลงว่าด้วยการค้าบริการและการเปิดเสรีทางด้านสถาปัตยกรรม เช่น การเปิดรับโครงการสถาปนิกเอเปค นั้น ควรใช้ กลไกทางภาครัฐ ได้แก่ รัฐบาล กระทรวงพาณิชย์ กรมเจรจาธุรกิจการค้า ฯลฯ ที่ให้การสนับสนุน และวางแนวทาง กฎหมาย ข้อกำหนด และมาตรการที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกไทย-ซึ่ง สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และหน่วยงานที่ควบคุมวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทย ได้แก่ สภาสถาปนิก ซึ่งเป็นผู้กำหนดเป้าหมายของการเจรจาความร่วมมือโครงการสถาปนิกเอเปค และการออกข้อกำหนด กฎหมาย มาตรฐานการออกแบบในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง และ มาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติวิชาชีพร่วมกันระหว่างสถาปนิกไทยกับสถาปนิกเอเปค ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการใช้ กลไกภาคประชาสังคม ได้แก่ สถาบันวิจัยทางการเจรจาการค้า บริการและการเปิดเสรี สมาคมสถาปนิก สถาบันการศึกษา ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยกำหนดหรือสร้างแนวทางหรือมาตรฐานของการปฏิบัติวิชาชีพร่วมกันระหว่างสถาปนิกไทยกับสถาปนิกเอเปค โดยความร่วมมือจากสมาคมวิชาชีพจากทั้งภายใน เช่น สภาวิศวกร และภายนอกประเทศ เช่น สมาพันธ์สถาปนิกเอเชีย ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องช่วยในรองรับการเจรจา

ตลอดจนใช้ กลไกในภาคเอกชน จากภาคสำนักงานบริษัทสถาปนิก และที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมพร้อมในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการรองรับ การปฏิบัติวิชาชีพร่วมกับสถาปนิกเอเปค ในด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น ความพร้อมทางด้านบุคลากร ทักษะการติดต่อสื่อสาร ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง

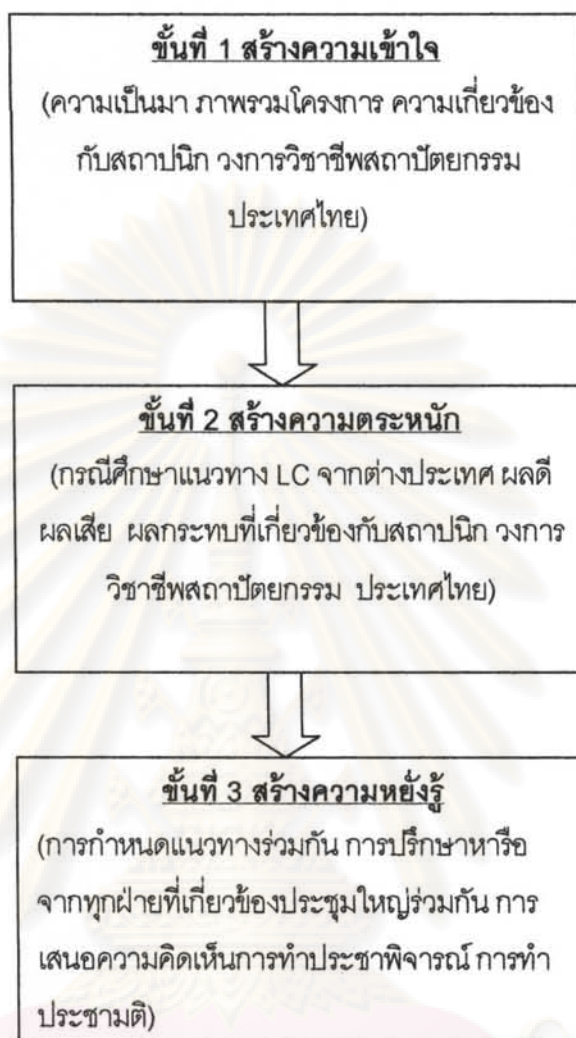

ภาพที่ 6.4 แสดงแนวทางการใช้กลไกผลักดันและควบคุมพัฒนาการแข่งในประเทศ และระหว่างประเทศตลอดจนความร่วมมือโครงการสถาปนิกเอเปค

จากการสังเคราะห์ข้อมูลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดและการนำเสนอแนวทางพัฒนาข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย นั้นเหมาะสมกับประเทศไทยใน ณ สถานการณ์ปัจจุบันที่ยังอยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งในระดับบุคคล วงการวิชาชีพสถาปัตยกรรม และระดับประเทศชาติ ควบคู่กับการพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับมหภาคและจุลภาคได้อย่างก้าวหน้าตามลำดับ โดยใช้ความร่วมมือกันจากหลายฝ่ายในการวางกรอบแนวทางได้อย่างเหมาะสม และสามารถยืดหยุ่นตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและนอกประเทศได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

โดยมีการดำเนินการใช้แผนงานแบ่งเป็น 3 ระยะโดยใช้กิจกรรมทางวิชาชีพเป็นกลไกในการดำเนินการ ซึ่งมีลำดับขั้นดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 6.5 แสดงกระบวนการดำเนินงาน

จากกลไกดังกล่าวสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินการและรายละเอียดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมทั้ง 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของภาครัฐ กลุ่มของสถาปนิก กลุ่มของสมาคมสถาปนิกกลุ่มของสถาบันการศึกษา และกลุ่มของสถาปนิก/บริษัท ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.1 แสดงสรุปแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	สิ่งที่ควรทำ	สภาพปัจจุบัน	หมายเหตุ
ภาครัฐ (รัฐบาล กระทรวงพาณิชย์ กรมเจรจาธุรกิจการค้า กระทรวงแรงงาน สถาบันส่งเสริมการลงทุน)	1. แจกแนวทางและผลดี ผลเสีย ผลกระทบที่จะเกิดในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับบุคคล ระดับวิชาชีพ ระดับประเทศชาติก่อนการทำข้อตกลงเจรจา (ดังเช่นประเทศที่พัฒนาแล้ว)	ยังไม่มีการจัดทำ	ส่วนใหญ่มักจะให้ข้อมูลเมื่อมีการเจรจาเสร็จสิ้นไปแล้ว ทำให้ สถาปนิก/ประชาชน ไม่มีโอกาสได้รับทราบและเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีการแจ้งให้ทราบและมีการทำประชาพิจารณ์ก่อน (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันที)
	2. จัดอบรมสัมมนา ร่วมกับหน่วยงาน วิชาชีพและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้สถาปนิกและประชาชนได้รับทราบข้อมูลมากยิ่งขึ้น	ยังไม่มีการจัดทำ แต่คณะกรรมการ คณะทำงานส่วนใหญ่ในอดีตและปัจจุบันเห็นว่าสมควรมีการจัดสัมมนาขึ้นอย่างยิ่ง ซึ่งอาจจะต้องประสานงานกับคณะทำงานของสภาสถาปนิก และควรจะมีการร่วมมือกับหน่วยงาน วิชาชีพและสถาบันการศึกษาอย่างจริงจัง โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมสัมมนาด้วยกัน	เพิ่มการทำงานที่บูรณาการในส่วนมหภาคและจุลภาคให้มากขึ้น (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันที)
	3. เผยแพร่หลักการสำคัญและรายละเอียดเชิงลึก ของการเจรจาการค้าและบริการ ตลอดจนหลักการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและภาระหน้าที่หลักของแต่ละฝ่าย	กำลังดำเนินการ (แต่ต้องมีการเชื่อมโยงของข้อมูลและมีการประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้มากขึ้น)	เพิ่มการทำงานที่บูรณาการในส่วนมหภาคและจุลภาคให้มากขึ้น (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันที)

ตารางที่ 6.1 แสดงสรุปแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	สิ่งที่ควรทำ	สภาพปัจจุบัน	หมายเหตุ
ภาครัฐ (รัฐบาล กระทรวงพาณิชย์ กรมเจรจาธุรกิจการค้า กระทรวงแรงงาน สถาบันส่งเสริมการลงทุน)	4.การกำหนดแนวทางร่วมกัน โดยการทำประชาคมติและประชาพิจารณ์กับประชาชน และผู้ได้รับผลกระทบก่อนการกำหนดแนวทางการเจรจาของประเทศไทย	ยังไม่มีการจัดทำ	การทำประชาคมติและประชาพิจารณ์ทำให้สามารถกำหนดและวางแนวทางต่างๆให้ครอบคลุม และเกิดประโยชน์สูงสุดในทุกระดับ โดยเฉพาะผลที่จะเกิดกับระดับบุคคล ระดับวิชาชีพ ระดับประเทศชาติ (ควรเร่งให้มีการดำเนินการหลังจากข้อ 1 , 2 , 3)
สมาคมสถาปนิก	1.เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องแบบภาพรวม ทั้งระดับมหภาคและจุลภาคในมิติต่าง ๆ ที่สำคัญนอกเหนือจากการปฏิบัติวิชาชีพของโครงการสถาปนิกเอเปคให้มากขึ้น ในประเด็นที่สำคัญ เช่น ความพร้อมของสถาปนิก กลยุทธ์ในการควบคุมและตรวจสอบสถาปนิกเอเปค มาตรฐานการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม	กำลังดำเนินการจัดทำ	เพิ่มรูปแบบการใช้สื่อ เช่น web board จัดหมายเหตุแบบเจาะลึกในรายละเอียดเฉพาะโครงการสถาปนิกเอเปค website ของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันที)
	2. จัดอบรมสัมมนาให้เข้าใจภาพรวม ผลดีผลเสีย ข้อกำหนดจากกรณีศึกษาการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นในประเทศไทย สมาชิกเอเปค	ยังไม่มีการจัดทำ แต่คณะกรรมการคณะทำงานส่วนใหญ่เห็นว่าสมควรจัดขึ้นอย่างยิ่ง	มีจัดการสัมมนาภาพรวมและการสัมมนาเชิงปฏิบัติ (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันทีโดยประสานงานกับสภาสถาปนิก)

ตารางที่ 6.1 แสดงสรุปแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	สิ่งที่ควรทำ	สภาพปัจจุบัน	หมายเหตุ
สมาคมสถาปนิก	3.จัดประชุมใหญ่ในเรื่องโครงการสถาปนิกเอเปค และรูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย	<u>ยังไม่มีการจัดทำ</u>	ให้สมาชิกได้มีการโอกาสรับทราบแนวทางของสมาคมสถาปนิกต่อโครงการสถาปนิกเอเปค และประเด็นสำคัญต่าง ๆ ตลอดจนมีการเสนอแนะข้อคิดเห็นร่วมกัน (ควรเร่งให้มีการดำเนินภายหลังจากข้อ 2)
	4.การจัดทำประชาพิจารณ์ ประชามติ ในการวางแนวทาง ข้อกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นในประเทศไทย ในส่วนที่สำคัญ เช่น ขอบเขตการร่วมงานในแต่ละขั้นตอน ในการออกแบบ และประเภทหรือขนาดโครงการที่สถาปนิกเอเปค สามารถให้บริการได้	<u>ยังไม่มีการจัดทำ</u>	เพื่อให้มีโอกาสรับฟังความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญจากสมาชิกสมาคม เพื่อทราบถึงปัญหา บั้จจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการวิชาชีพ สถาปนิก และประเทศชาติ เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาในการวางแนวทางการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นในประเทศไทย (ควรเร่งให้มีการดำเนินภายหลังจากข้อ 3)
	5.กำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ เช่น มาตรการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม	<u>ยังไม่มีการจัดทำ</u>	ควรมีการผลักดันให้เกิดผลบังคับใช้เป็นรูปธรรมโดยประสานงานกับสมาคมสถาปนิก โดยควรเร่งดำเนินการก่อนสมาคมสถาปนิกจะประกาศข้อกำหนด กฎหมายในการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น (ควรเร่งให้มีการดำเนินภายหลังจากข้อ 4)

ตารางที่ 6.1 แสดงสรุปแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	สิ่งที่ควรทำ	สภาพปัจจุบัน	หมายเหตุ
สถาบันการศึกษา	1. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแบบภาพรวมที่เกี่ยวข้องในทั้งทางระดับมหภาคและจุลภาคในมิติต่าง ๆ ที่สำคัญในการปฏิบัติวิชาชีพของโครงการสถาปนิกเอเปคและการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นในประเทศไทย(ผลดี ผลเสีย ผลกระทบในทุกระดับ) พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม และจิตสำนึกในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม	ยังไม่มีการจัดทำ	เพิ่มรูปแบบการใช้สื่อ เช่น web board หรือการจัดประชุมวิชาการร่วมกับหน่วยงานทางวิชาชีพกระตุ้นนิสิตตื่นตัวและมีการเตรียมพร้อม ศักยภาพการแข่งขันในอนาคตเมื่อจบออกจากสถาบันการศึกษา (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันที)
	2. จัดอบรมสัมมนาให้เข้าใจภาพรวม ผลดี ผลเสีย ข้อกำหนดจากกรณีศึกษาการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นในประเทศไทยสมาชิกเอเปค	ยังไม่มีการจัดทำ แต่คณะกรรมการคณะทำงานส่วนใหญ่ให้สมควรเกิดขึ้นอย่างยิ่ง	มีจัดการสัมมนาภาพรวมและการสัมมนาเชิงปฏิบัติ (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันที)
	3. มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรบูรณาการให้เหมาะสมกับสถานการณ์การแข่งขัน เพื่อสร้างนิสิต นักศึกษาที่มีศักยภาพในการแข่งขันทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศได้	กำลังดำเนินการจัดทำ มีเริ่มต้นการจัดทำอยู่ในเฉพาะบางสถาบัน	ต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อสถานการณ์ของวิชาชีพที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งให้ความสำคัญในที่ด้านที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ เช่น สิ่งแวดล้อม กฎหมายวิชาชีพ (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันที)

ตารางที่ 6.1 แสดงสรุปแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	สิ่งที่ควรทำ	สภาพปัจจุบัน	หมายเหตุ
สถาบันการศึกษา	4.การเข้าร่วมศึกษาและทำการวิจัยร่วมกับ สภาสถาปนิกและสมาคมสถาปนิก	<u>กำลังดำเนินการจัดทำ</u> (การเปิดเสรีเกี่ยวข้องกับหลายด้าน จึงควรมีภาคการศึกษาจากหลายคณะเข้าร่วม เช่น คณะเศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และหน่วยงานภาครัฐ ร่วมทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน	ควรมีการศึกษาการปฏิบัติวิชาชีพของ โครงการสถาปนิกเอเปคและการร่วมงาน กับสถาปนิกท้องถิ่นในประเทศไทย ควบคู่ กันในภาควิชาชีพและภาคการศึกษา เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และเกิด การพัฒนาแบบบูรณาการที่สอดคล้องกัน (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันที)
สถาปนิก/บริษัทสถาปนิก/บริษัทที่ เกี่ยวข้อง	1.ติดตามและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ เกี่ยวข้องกับภาพรวมทั้งระดับมหภาค และจุลภาคในมิติต่าง ๆ ที่สำคัญในการ ปฏิบัติวิชาชีพของโครงการสถาปนิกเอเปค และการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นใน ประเทศไทย(ผลดี ผลเสีย ผลกระทบในทุก ระดับ) ให้กับบุคคลากรได้รับทราบร่วมกัน	<u>ยังไม่มีการจัดทำ</u> สถาปนิกส่วนใหญ่ยังได้รับข้อมูลไม่ เพียงพอและยังไม่เห็นภาพรวมทั้งหมด	เพิ่มรูปแบบการใช้สื่อ เช่น web board หรือการจัดประชุมในองค์กรเพื่อกระตุ้นให้ พนักงานตื่นตัว และมีการเตรียมพร้อมด้าน ศักยภาพการแข่งขันในอนาคต ตลอดจน เตรียม และสร้างโอกาสที่จะได้แลกเปลี่ยน องค์ความรู้และวิทยาการกับสถาปนิก เอเปค โดยปฏิบัติวิชาชีพได้ถูกต้องตาม เป้าหมายและข้อกำหนดของหน่วยงาน วิชาชีพ (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันทีที่ได้รับ ข้อมูลในภาพรวมจากสภาสถาปนิกหรือ สมาคมสถาปนิก)

ตารางที่ 6.1 แสดงสรุปแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	สิ่งที่ควรทำ	สภาพปัจจุบัน	หมายเหตุ
สถานปนิก/บริษัทสถานปนิก/บริษัทที่เกี่ยวข้อง	2. เข้าร่วมอบรมสัมมนาให้เข้าใจภาพรวมผลดี ผลเสีย ข้อกำหนดจากกรณีศึกษาการร่วมงานกับสถานปนิกท้องถิ่นในประเทศสมาชิกเอเปค	<u>ยังไม่มีการจัดทำ</u> ไม่มีการเข้าร่วมเนื่องจากยังไม่มีการจัดสัมมนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ	สถานปนิกส่วนใหญ่สนใจอยากให้มีการสัมมนาภาพรวมและการสัมมนาเชิงปฏิบัติ (ควรเร่งให้มีการดำเนินการทันทีที่มีการจัดสัมมนาโดยสภาสถานปนิกหรือสมาคมสถานปนิก)
	3. เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญในเรื่องโครงการสถานปนิกเอเปค และรูปแบบการร่วมงานสถานปนิกท้องถิ่นของโครงการสถานปนิกเอเปคในประเทศไทย	<u>ยังไม่มีการจัดทำ</u> ไม่มีการเข้าร่วมเนื่องจากยังไม่มีการจัดสัมมนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ	สมาชิกควรจะต้องได้รับทราบแนวทางของสภาสถานปนิกต่อโครงการสถานปนิกเอเปคและประเด็นสำคัญต่าง ๆ ตลอดจนมีการเสนอแนะข้อคิดเห็นร่วมกัน เพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง (ควรเร่งให้มีการดำเนินการหลังจากข้อ 1,2.)
	4. เข้าร่วมการทำประชาพิจารณ์ ประชาธิในการวางแนวทาง ข้อกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการร่วมงานกับสถานปนิกท้องถิ่นในประเทศไทย ในส่วนที่สำคัญ เช่น ขอบเขตการร่วมงานในแต่ละขั้นตอนในการออกแบบ และประเภทหรือขนาดโครงการที่สถานปนิกเอเปค สามารถให้บริการได้	<u>ยังไม่มีการจัดทำ</u> ไม่มีการเข้าร่วมเนื่องจากยังไม่มีการจัดสัมมนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ	สมาชิกควรจะต้องใช้สิทธิแสดงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญจากสมาชิกสภาสถานปนิก เพื่อทราบถึงปัญหา ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาสถานปนิก และประเทศชาติ เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาในการวางแนวทางการร่วมงานกับสถานปนิกท้องถิ่นในประเทศไทย(ควรเร่งให้มีการดำเนินการหลังจากข้อ 1 , 2 , 3)

6.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนแปลง เนื่องจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้าน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อจะให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้นั้นจะต้องมีการเตรียมความพร้อมและศึกษาวิเคราะห์ในแง่มุมต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งควบคู่กันไปพร้อมกัน

ในงานวิจัยขั้นต่อไปควรมีการศึกษาต่อเนื่องในด้านที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นในโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

- การศึกษารูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย
- การศึกษารูปแบบความร่วมมือขององค์กรวิชาชีพสถาปนิกในการกำหนดรูปแบบวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย
- การศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในกลุ่มประเทศสมาชิก กรณีศึกษาประเทศต่าง ๆ
- การศึกษามาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางวิชาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เจรจาธุรกิจการค้า, กรม. ลักษณะเฉพาะของการบริการและความแตกต่างระหว่างการค้าบริการและการค้าสินค้าทั่วไป: เอกสารของ OECD เรื่อง Services Trade Liberalization. กรุงเทพมหานคร: กรมเจรจาธุรกิจการค้า, 2546. (อัดสำเนา)
- เจรจาการค้า, สำนักงาน. ข้อมูลพื้นฐานการเปิดตลาด. กรุงเทพมหานคร: กรมเจรจาธุรกิจการค้า, 2552.(อัดสำเนา)
- เจรจาพหุภาคี, สำนัก. กรอบพหุภาคี. กรุงเทพมหานคร: กรมเจรจาธุรกิจการค้า, 2551. (อัดสำเนา)
- ชนิดา จรรยาเทศ. โครงการศึกษาและปฏิบัติการงานพัฒนา: การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการด้านการอนุรักษ์ตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศ วันที่ 28 กรกฎาคม 2548 ณ โรงแรมอามารี วอเตอร์เกด. กรุงเทพมหานคร: โฟกัส, 2548. (อัดสำเนา)
- ชนิดา จรรยาเทศ. องค์การการค้าโลกนี้ ใครครอง: เอกสารโครงการศึกษาและปฏิบัติการงานฉบับประชาทรศน์ตุลาคม 2541. กรุงเทพมหานคร: โฟกัส, 2541. (อัดสำเนา)
- พาณิชย์, กระทรวง. การกำหนดทำที่ของไทยสำหรับการเจรจาการค้าบริการ สาขาการพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายใต้องค์การการค้าโลก: เอกสารประกอบการสัมมนาระดมสมอง ณ โรงแรมอโนมา 4 กันยายน 2545. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงพาณิชย์, 2544. (อัดสำเนา)
- ยอดเยี่ยม เทพรานนท์. ฐานความรู้เรื่องการเปิดเสรีวิชาชีพ. วารสารฯ 4 (มีนาคม 2548): 80-81
- สภาสถาปนิก. สรุปผลการประชุมสภาสถาปนิกเอเปค. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2551. (อัดสำเนา)
- สภาสถาปนิก. สรุปการดำเนินการคณะกรรมการปี 2547-2550. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2550.(เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- สมาคมสถาปนิกสยาม. วารสารฯ 04 (เมษายน 2548): 78-81.
- สมาคมสถาปนิกสยาม. วารสารฯ 06 (พฤษภาคม 2548): 86-90.

เศรษฐกิจการพาณิชย์. กรม.องค์การการค้าโลกและกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ.

กรุงเทพมหานคร : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2544. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน,กลุ่ม. ทริปส์พลัส. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มทริปส์พลัส,
2552. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ภาษาอังกฤษ

International Institute for Trade and Development. FTA 's Impact on developing
Counties: the Asian Context. Bangkok: ITD, 2009. (Mimeographed)

Lawan Thanadsilpakul. Investment Chapter under A new model of Free Trade
Agreement. Bangkok: ITD, 2009. (Mimeographed)

Organization for Economic Cooperation and Development. Services TradeLiberalization:
Identifying Opportunities and Gains. Paris: OECD, 2003. (Mimeographed)

The Council of Canadians . A GATS Primer. Ottawa: GATS, 2001. (Mimeographed)

Canadian Centre for Policy Alternatives. Facing the facts: a guide to the GATS debate.
Ottawa: GATS, 2002. (Mimeographed)

World Trade Organization. GATT Document MTN.GNS/W/164. Uruguay, 1993.
(Mimeographed)

World Trade Organization. GATS-Fact and Fiction. Geneva: WTO, 2001.(Mimeographed)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เจรจาธุรกิจการค้า, กรม. ลักษณะเฉพาะของการบริการและความแตกต่างระหว่างการค้าบริการและการค้าสินค้าทั่วไป: เอกสารของ OECD เรื่อง Services Trade Liberalization. กรุงเทพมหานคร: กรมเจรจาธุรกิจการค้า, 2546. (อัดสำเนา)
- เจรจาการค้า, สำนักงาน. ข้อมูลพื้นฐานการเปิดตลาด. กรุงเทพมหานคร: กรมเจรจาธุรกิจการค้า, 2552.(อัดสำเนา)
- เจรจาพหุภาคี, สำนัก. กรอบพหุภาคี. กรุงเทพมหานคร: กรมเจรจาธุรกิจการค้า, 2551. (อัดสำเนา)
- ชนิดา จรรยาเทศ. โครงการศึกษาและปฏิบัติการงานพัฒนา: การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการด้านการอนุรักษ์ตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศ วันที่ 28 กรกฎาคม 2548 ณ โรงแรมอามารี วอเตอร์เกต. กรุงเทพมหานคร: ไฟกัศ, 2548. (อัดสำเนา)
- ชนิดา จรรยาเทศ. องค์การการค้าโลกนี้ ใครครอง: เอกสารโครงการศึกษาและปฏิบัติการงานฉบับประชาทรศน์ตุลาคม 2541. กรุงเทพมหานคร: ไฟกัศ, 2541. (อัดสำเนา)
- พาณิชย์, กระทรวง. การกำหนดท่าทีของไทยสำหรับการเจรจาการค้าบริการ สาขาการพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายใต้องค์การการค้าโลก: เอกสารประกอบการสัมมนาระดมสมอง ณ โรงแรมอโนมา 4 กันยายน 2545. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงพาณิชย์, 2544. (อัดสำเนา)
- ยอดเยี่ยม เทพรานนท์. ฐานความรู้เรื่องการค้าเสรีวิชาชีพ. วารสาร 4 (มีนาคม 2548): 80-81
- สภาสถาปนิก. สรุปผลการประชุมสภาสถาปนิกเอเปค. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2551. (อัดสำเนา)
- สภาสถาปนิก. สรุปการดำเนินการคณะกรรมการปี 2547-2550. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2550.(เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- สมาคมสถาปนิกสยาม. วารสารอาชีพ 04 (เมษายน 2548): 78-81.

สมาคมสถาปนิกสยาม. วารสารอาชีพ 06 (พฤษภาคม 2548): 86-90.

เศรษฐกิจการพาณิชย์. กรม.องค์การการค้าโลกและกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ.

กรุงเทพมหานคร : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2544. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน,กลุ่ม. ทริปส์พลัส. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มทริปส์พลัส,
2552. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ภาษาอังกฤษ

International Institute for Trade and Development. FTA 's Impact on developing Countries: the Asian Context. Bangkok: ITD, 2009. (Mimeographed)

Lawan Thanadsilpakul. Investment Chapter under A new model of Free Trade Agreement. Bangkok: ITD, 2009. (Mimeographed)

Organization for Economic Cooperation and Development. Services Trade Liberalization: Identifying Opportunities and Gains. Paris: OECD, 2003. (Mimeographed)

The Council of Canadians . A GATS Primer. Ottawa: GATS, 2001. (Mimeographed)

Canadian Centre for Policy Alternatives. Facing the facts: a guide to the GATS debate. Ottawa: GATS, 2002. (Mimeographed)

World Trade Organization. GATT Document MTN.GNS/W/164. Uruguay, 1993. (Mimeographed)

World Trade Organization. GATS-Fact and Fiction. Geneva: WTO, 2001.(Mimeographed)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

International Institute for Trade and Development. FTA 's Impact on developing Counties: the Asian Context. Bangkok: ITD, 2009. (Mimeographed)

Lawan Thanadsilpakul. Investment Chapter under A new model of Free Trade Agreement. Bangkok: ITD, 2009. (Mimeographed)

Organization for Economic Cooperation and Development. Services Trade Liberalization: Identifying Opportunities and Gains. Paris: OECD, 2003. (Mimeographed)

The Council of Canadians . A GATS Primer. Ottawa: GATS, 2001. (Mimeographed)

Canadian Centre for Policy Alternatives. Facing the facts: a guide to the GATS debate. Ottawa: GATS, 2002. (Mimeographed)

World Trade Organization. GATT Document MTN.GNSW/164. Uruguay, 1993. (Mimeographed)

World Trade Organization. GATS-Fact and Fiction. Geneva: WTO, 2001. (Mimeographed)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก. กรณีศึกษา : MODE OF SUPPLY (GATT:2536)

Supplier Presence	Other Criteria	Mode
1. Service supplier not present within the territory of the Member	1. Service delivered within the territory of the Member, from the territory of another Member	1. cross-border supply
	2. Service delivered outside the territory of the Member, in the territory of another Member, to a service consumer of the Member	2. consumption abroad
2. Service supplier present within the territory of the Member	3. Service delivered within the territory of the Member, through the commercial presence of the supplier	3. commercial presence
	4. Service delivered within the territory of the Member, with supplier present as a natural person	4. presence of natural person

GATT Document MTN.GNSW/164, 3 September 1993. The document warns that "the answers should not be considered as an authoritative legal interpretation of the GATS." It is, however, the basis on which many schedules of specific commitments have been drafted.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข. กรณีศึกษา : ข้อผูกพันการเปิดตลาดของไทยใน WTO รอบอุรุกวัย (กรม
เจรจาธุรกิจการค้า :2542)

ไทยผูกพันการเปิดตลาดธุรกิจบริการในสาขาต่างๆ โดยมีเงื่อนไขการเข้ามาประกอบธุรกิจบริการของ
ต่างชาติที่สำคัญได้แก่

การเข้ามาลงทุน : ผูกพันเฉพาะการเข้ามาในรูปแบบบริษัทจำกัด และต้องถือหุ้นร่วมกับคนไทย โดย
ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกิน 49% (ยกเว้น การเงิน ไม่เกิน 25% และโทรคมนาคม ไม่เกิน 20%)

การเข้ามาทำงาน : ผูกพันเฉพาะการเข้ามาทำงานของบุคลากรต่างชาติ (ระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร และ
ผู้เชี่ยวชาญ) ที่โอนย้ายในบริษัทข้ามชาติ และต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว
บริการที่ไทยผูกพันไว้ มีดังนี้

(1) สาขาบริการด้านธุรกิจ

● บริการวิชาชีพ (Professional services)

- ทนายความ (legal)
- บัญชี (accounting, auditing, bookkeeping)
- สถาปัตยกรรม (architectural)***
- วิศวกรรม (engineering)
- วางผังเมือง, ภูมิสถาปัตยกรรม (urban planning and landscape)

● คอมพิวเตอร์

- ที่ปรึกษาติดตั้ง computer hardware
- บริการติดตั้งซอฟต์แวร์ (software implementation)
- ประมวลข้อมูล (data processing services)
- ฐานข้อมูล (data base services)

● บริการเช่า/เช่าซื้อเครื่องจักร (ไม่รวมคนขับ)

- เช่า (rental)
- เช่าซื้อ (leasing)

● บริการอื่นๆ

- โฆษณา
- วิจัยตลาด
- ที่ปรึกษาจัดการ
- ทดสอบทางเทคนิคและวิเคราะห์
- บริการที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร (ที่ปรึกษา ห้างปฏิบัติการวิเคราะห์ดิน สำรองและวางแผนการใช้ดิน บริการ cover crop seed multiplication)
- ที่ปรึกษาด้านป่าไม้
- บริการที่เกี่ยวข้องกับการประมง (การค้ำระหว่างประเทศ วิเคราะห์คุณภาพ Canning process analysis บริการทางเทคนิค)
- บริการเกี่ยวกับการทำเหมือง ขุดเจาะน้ำมันและก๊าซ

- ซ่อมแซมและบำรุงรักษาอุปกรณ์สำนักงานรวมคอมพิวเตอร์
- บรรจุภัณฑ์
- การพิมพ์
- การแปล

(2) สาขาสื่อสารโทรคมนาคม

- โทรคมนาคม (telecommunication services)
 - บริการเข้าถึงฐานข้อมูล (data base access services)
 - บริการประมวลผลข้อมูลออนไลน์ (on-line information and/or data processing services)
 - บริการขายอุปกรณ์โทรคมนาคม
 - บริการที่ปรึกษาด้านโทรคมนาคม
 - Videotex
 - Teleconference
 - บริการให้เช่าวงจรในประเทศ (domestic leased circuits)
 - บริการโทรศัพท์
 - บริการโทรพิมพ์
 - บริการโทรเลข
 - บริการโทรสาร
- โสตทัศน์ (audiovisual services)
 - ผลิตและจำหน่ายภาพยนตร์และวีดีโอ (ไม่รวมโฆษณา)
 - การผลิตโปรแกรมสำหรับวิทยุและโทรทัศน์

(3) สาขานักการด้านการก่อสร้าง*

- งานก่อสร้างอาคาร
- งานก่อสร้างสำหรับวิศวกรรมโยธา
- งานติดตั้ง (installation work)

(4) สาขานักการด้านจัดจำหน่าย

- บริการตัวแทนจำหน่าย (commission agents services)

(5) สาขานักการด้านการศึกษา

- การศึกษาระดับประถมและมัธยม (รวมโรงเรียนนานาชาติ)
- การศึกษาด้านเทคนิคและวิชาชีพ
- การอบรมวิชาชีพระยะสั้น

(6) สาขานักการด้านสิ่งแวดล้อม*

- ที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม (environmental consultancy on sewage system, refuse disposal, hazardous waste management, air pollution and noise management, situation and other environmental management services)
- คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- ระบายน้ำทิ้ง (sewage services)
- กำจัดขยะ (refuse disposal services)
- สุขาภิบาล (sanitation and similar services)

- บริการทำความสะอาด (cleaning services of exhaust gases)
 - บริการด้าน noise abatement
 - คุ้มครองธรรมชาติ และพื้นที่ (nature and landscape protection services)
 - คุ้มครองสิ่งแวดล้อมอื่นๆ
- (7) **สาขาการเงิน**
- การประกันภัย
 - ประกันชีวิต (life)
 - ประกันวินาศภัย (non-life)
 - บริการเสริมของการประกันภัย (ยกเว้นกองทุนบำนาญ)
 - การธนาคาร
 - บริการรับฝากเงิน (deposit)
 - ให้สินเชื่อ (lending of all types)
 - จ่าย/โอนเงิน (payment & money transmission)
 - Guarantees & commitments
 - Trading for own account or for account of customers
 - บริการเกี่ยวกับหลักทรัพย์รวมการค้าประกัน
 - การบริหารทรัพย์สิน (asset management)
 - ให้คำปรึกษา และบริการเสริมอื่นๆ (advisory, intermediation and other auxiliary financial services)
 - ให้และโอนข้อมูลทางการเงินและการประมวลข้อมูล (provision & transfer of financial information & financial data processing)
 - หลักทรัพย์
 - บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ (finance companies & credit foncier companies)
 - บริษัทหลักทรัพย์ (securities companies)
 - บริการลีสซิ่งทางการเงิน (financial leasing services)
 - บริการแฟกตอริง (factoring services)
 - บัตรเครดิต บัตรชาร์จ์ และบัตรเดบิต

(8) **สาขาบริการด้านการท่องเที่ยว**

- โรงแรม
- ภัตตาคาร
- การจัดเลี้ยง
- บริษัทตัวแทนท่องเที่ยวและประกอบการนำเที่ยว (travel agents and tour operators)
- การบริหารโรงแรม

(9) สาขานันทนาการวัฒนธรรมและการกีฬา

- บริการด้านกีฬา

(10) สาขาบริการด้านการขนส่ง

- บริการขนส่งทางทะเล
 - ขนส่งผู้โดยสาร (ยกเว้นการเดินทางเรือในประเทศ)
 - ขนส่งสินค้า (ยกเว้นการเดินทางเรือในประเทศ)
 - การลากจูงเรือระหว่างประเทศ (international towing)
 - บริการรับน้ำเสียและน้ำมัน
 - บริการ port captain สำหรับเรือต่างประเทศ
 - บริการตรวจสอบสภาพเรือโดยสถาบันตรวจเรือ เพื่อออกหนังสือรับรอง (marine services and classification societies for the purpose of providing accurate documentation and certification vessels)
 - บริการบริหารจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ (freight forwarding services)
- บริการขนส่งทางอากาศ
 - บริการบำรุงและซ่อมแซมอากาศยาน (aircraft repair and maintenance services)
 - บริการขายและการตลาด (selling and marketing of air transport services)
- บริการขนส่งทางรถไฟ
 - บริการบำรุงและซ่อมแซมอุปกรณ์การขนส่งทางรถไฟ
 - บริการทำความสะอาดตู้รถไฟ
 - บริการรักษาความปลอดภัยที่สถานีรถไฟ
- บริการขนส่งทางบก
 - บริการให้เช่ารถโดยสารส่วนบุคคล (รวมคนขับ)
 - บริการให้เช่ารถบัสและรถโค้ช (รวมคนขับ)
 - บริการขนส่งสินค้าเฉพาะสินค้าแห้งหรือแก๊ส (bulk liquids or gases) และสินค้าบรรจุคอนเทนเนอร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค. กรณีศึกษา WTO: การเจรจาการค้าบริการใน WTO รอบโดฮา (กรมเจรจาการค้าระหว่าง: 2548)

1. ภูมิหลัง

1.1 การเจรจาด้านการค้าบริการใน WTO รอบโดฮา มีทั้งการเจรจาเปิดตลาด (Market Access Negotiations) เพื่อให้สมาชิกเปิดเสรีบริการสาขาต่างๆ เพิ่มมากขึ้น และการเจรจาด้านกฎเกณฑ์ (Rules – Making Negotiations) ซึ่งประกอบด้วย Emergency Safeguard Measures (ESMs), Subsidy, Government Procurement และกฎระเบียบภายในประเทศ (ได้แก่ มาตรการที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขด้านคุณสมบัติ กระบวนการกำหนดคุณสมบัติ เงื่อนไขการอนุญาต กระบวนการอนุญาตและมาตรฐานทางเทคนิค)

1.2 กรอบที่สมาชิกใช้สำหรับเป็นแนวทางและวิธีการในการเจรจาด้านบริการในรอบใหม่นี้คือ

Guidelines and Procedures for the Negotiations on Trade in Services

1. - การเจรจาให้ยึดหลักการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ แต่จะยังคงให้สิทธิในการออกกฎระเบียบในประเทศของสมาชิก (right to regulate) ทั้งการออกกฎใหม่หรือการแก้ไขปรับปรุงกฎเดิม
2. - การเจรจาต้องครอบคลุมทุกสาขาบริการและทุกรูปแบบของการให้บริการ (mode of supply)
3. - การเจรจาต้องให้ความยืดหยุ่นที่เหมาะสมแก่ประเทศกำลังพัฒนา และให้การปฏิบัติเป็นพิเศษ (special priority) แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด
4. - การเจรจา ESMs ควรเสร็จสิ้นภายในวันที่ 15 มีนาคม 2547 และการเจรจาเพื่อพัฒนากฎเกณฑ์หรือวินัยว่าด้วยการใช้กฎระเบียบภายในประเทศ ควรเสร็จสิ้นก่อนการปิดรอบการเจรจา
5. - การเจรจาข้อผูกพันเฉพาะ (Specific Commitments) จะเริ่มต้นจากตารางข้อผูกพันในปัจจุบัน และเจรจาเรื่อง MFN Exemption ด้วย
6. - ใช้วิธีเจรจาทั้งแบบสองฝ่าย หลายฝ่าย และพหุภาคี โดยวิธีการเจรจาลึกคือ request-offer
7. - มีความยืดหยุ่นอย่างเหมาะสมสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในการเปิดตลาดบริการในบางสาขา และบางกิจกรรมให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนาของประเทศ

Doha Ministerial Declaration

กำหนดกรอบเวลาในการดำเนินการเจรจาใน 3 เรื่อง ได้แก่

1. - การยื่นข้อเรียกร้อง (request) ต่อประเทศที่ตนสนใจจะขอเจรจาสองฝ่ายภายในเดือนมิถุนายน 2545
2. - การยื่นข้อเสนอ (offer) การเปิดตลาดฉบับเบื้องต้น ภายในเดือนมีนาคม 2546
3. - วันสิ้นสุดการเจรจา คือ ภายใน 31 ธันวาคม 2547 พร้อมการเจรจาเรื่องอื่นๆ (เช่น สินค้าเกษตร Singapore Issues NAMA เป็นต้น)

- July Package

1. - ให้สมาชิกที่ยังไม่ยื่นข้อเสนอการเปิดตลาดฉบับเบื้องต้น ต้องยื่นโดยเร็วที่สุด
2. - สมาชิกที่ยื่นแล้ว ต้องยื่นข้อเสนอฉบับทบทวน (revised offer) ภายในพฤษภาคม 2548

2. สถานะปัจจุบัน

- 2.1 จนถึงปัจจุบัน (พฤศจิกายน 2548) WTO ได้รับ initial offer จากสมาชิกจำนวน 69 ฉบับ (EC นับเป็น 1 ฉบับ) และ revised offer จำนวน 30 ฉบับ (EC นับเป็น 1 ฉบับ) ทั้งนี้ ไทยได้ยื่น initial offer (สิงหาคม 2546) และ revised offer (ตุลาคม 2548) แล้ว
- 2.2 ประเทศพัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาบางประเทศ เห็นว่า วิธีการเจรจาเปิดตลาดแบบเดิมคือ bilateral request/offer approach ไม่สามารถผลักดันให้การเจรจาืบหน้าได้ จึงต้องการผลักดันให้มีวิธีการเจรจาแบบใหม่เพื่อเสริมการเจรจา R/O (Complementary Approach) ซึ่งขณะนี้ มีข้อเสนอ 10 ฉบับ จากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐฯ แคนาดา EC ได้เห็นพ้องกันได้ ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ และฮ่องกง ข้อเสนอดังกล่าวล้วนแต่ต้องการให้ ปฏิญญาของรัฐมนตรีที่ฮ่องกง Hong Kong Declaration ระบุเป้าหมายของจำนวนสาขาบริการที่ต้องเปิดตลาด (quantitative target) และยังมีข้อเสนอให้กำหนดระดับการเปิดตลาดขั้นต่ำของแต่ละสาขาที่เป็นเป้าหมาย (Model schedule) ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายในเชิงคุณภาพ (qualitative target)
ข้อเสนอดังกล่าวได้รับการต่อต้านอย่างมากจากประเทศกำลังพัฒนา นำโดยบราซิล โดยให้เหตุผลว่าขัดกับเจตนารมณ์ของ GATS ที่ต้องการให้สมาชิกเลือกเปิดสาขาใดๆ ตามระดับความพร้อม และระดับการพัฒนาของแต่ละประเทศ ในแต่ละสาขา
- 2.3 ล่าสุด ได้มีการจัดตั้ง Core Group ประกอบด้วยสมาชิก 15 ประเทศ เพื่อประนีประนอมท่าที และหาทางออกร่วมกันระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา
- 2.4 การเจรจาเรื่องการสร้างหลักเกณฑ์ (discipline) เกี่ยวกับการออกกฎระเบียบภายในมีความคืบหน้ามากที่สุด จึงเป็นที่คาดหวังว่า คงมีบางประเด็นที่สามารถบรรลุผลได้ในรอบนี้ สำหรับการเจรจาเรื่องอื่นๆ (คือ ESM, Subsidy, GP) ยังไม่มีความคืบหน้ามากพอ จึงต้องขอให้ที่ประชุม รัฐมนตรีที่ฮ่องกงสั่งการให้เร่งการเจรจา

3 ประเด็นที่ยังไม่สามารถหาข้อยุติร่วมกันได้

3.1 การให้ complementary approaches

ประเทศพัฒนาแล้วเห็นว่า bilateral request-offer (R/O) approach ไม่สามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการได้จึงต้องการให้ปัญญาของรัฐมนตรีในการประชุมฮ่องกงชี้แนะให้สมาชิกใช้ complementary approaches ทั้งที่เป็น multilateral approach และ plurilateral approach โดยใช้สูตรในการคำนวณระดับการเปิดตลาดขั้นต่ำ ส่วนประเทศกำลังพัฒนารวมทั้งไทยเห็นว่สมาชิกแต่ละประเทศต้องการความยืดหยุ่นในวิธีการที่จะนำไปสู่การเปิดอย่างก้าวหน้าเป็นลำดับ ดังนั้น วิธีการเจรจาแบบ bilateral R/O จึงมีความเหมาะสมกับการเจรจาบริการซึ่งมีทั้งความหลากหลายและซับซ้อน หากต้องการเร่งรัดการเจรจาควรเพิ่มความเข้มข้นของกระบวนการเพื่อให้การเจรจามีความคืบหน้าเร็วขึ้น

3.2 กำหนด numerical target และ sectoral and modal objectives

ประเทศพัฒนาแล้วต้องการให้ปัญญาของรัฐมนตรีในการประชุมที่ฮ่องกง ระบุเป้าหมายและวิธีการวัดระดับการเปิดตลาดเพิ่มขึ้นทั้งในเชิงปริมาณ (numerical target) และคุณภาพของรายสาขาและราย mode (sectoral and modal objectives) ของการเจรจาในระดับพหุภาคีและหลายฝ่าย แต่ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ยืนยันกรานว่าการกำหนดเป้าหมายใดๆ ไม่ควรมีลักษณะบังคับหรือกึ่งบังคับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต้นฉบับไม่มีหน้า 144

NO PAGE 144 IN ORIGINAL

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ. ลิขสิทธิ์ (กรมทรัพย์สินทางปัญญา:2550)

1. ลิขสิทธิ์คืออะไร

ลิขสิทธิ์ หมายถึง สิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น โดยจะคุ้มครองการแสดงออกซึ่งความคิดตามประเภทงานลิขสิทธิ์ต่างๆ

ลิขสิทธิ์ เป็นผลงานที่เกิดจากการใช้สติปัญญา ความรู้ความสามารถ และความวิริยะอุตสาหะในการสร้างสรรค์งานให้เกิดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็น "ทรัพย์สินทางปัญญา" ประเภทหนึ่งที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ดังนั้นเจ้าของลิขสิทธิ์จึงควรได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ลิขสิทธิ์ เป็นลิขสิทธิ์ที่เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถหาประโยชน์จากงานลิขสิทธิ์ของตนเองได้ เช่น ทำซ้ำ คือ การคัดลอกแบบ เลียนแบบ ทำสำเนา ทำแม่พิมพ์ บันทึกเสียง บันทึกภาพ ฯลฯ จากต้นฉบับหรือสำเนา ไม่ซ้ำทั้งหมดหรือบางส่วน หรือดัดแปลง คือ การทำซ้ำโดยเปลี่ยนรูปแบบใหม่ ปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมงานต้นฉบับ ฯลฯ ในส่วนอันสาระสำคัญไม่ซ้ำทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ เผยแพร่ต่อสาธารณชน เช่น การแสดง การบรรยาย การจำหน่าย การทำให้ปรากฏด้วยเสียง ด้วยภาพ ซึ่งงานที่ได้จัดทำขึ้น เป็นต้น

2. งานสร้างสรรค์ที่มีลิขสิทธิ์

งานสร้างสรรค์ที่มีลิขสิทธิ์ ประกอบด้วยประเภทงานต่างๆ ดังนี้

- 2.1 งานวรรณกรรม เช่น หนังสือ จุลสาร สิ่งเขียน สิ่งพิมพ์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
- 2.2 งานนาฏกรรม เช่น งานเกี่ยวกับการรำ การเต้น การทำท่า หรือ การแสดงที่ประกอบขึ้นเป็นเรื่องราว การแสดงโดยวิธีใบ้
- 2.3 งานศิลปกรรม เช่น งานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สถาปัตยกรรม ถ่ายภาพ ภาพประกอบแผนที่โครงสร้าง ศิลปะประยุกต์ และรวมทั้งภาพถ่ายและแผนผังของงานดังกล่าวด้วย
- 2.4 งานดนตรีกรรม เช่น ทำนองและเนื้อร้อง หรือทำนองอย่างเดียวและรวมถึงโน้ตเพลงที่ได้แยกและเรียบเรียงเสียงประสานแล้ว
- 2.5 งานโสตทัศนวัสดุ เช่น วีดีโอเทป แผ่นเลเซอร์ดิสก์ เป็นต้น
- 2.6 งานภาพยนตร์ เช่น ภาพยนตร์และเสียงประกอบภาพยนตร์นั้นด้วยถ้ามี
- 2.7 งานสิ่งบันทึกเสียง เช่น เทปเพลง แผ่นคอมแพ็คดิสก์ เป็นต้น
- 2.8 งานแพร่เสียงแพร่ภาพ เช่น การกระจายเสียงทางสถานีวิทยุ หรือการแพร่ภาพแพร่เสียงทางสถานีโทรทัศน์
- 2.9 งานอื่นใดอันเป็นงานในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ

3. ผลงานที่ไม่ถือว่ามีลิขสิทธิ์

ผลงานดังต่อไปนี้ เป็นผลงานที่ไม่ถือว่ามีลิขสิทธิ์

- 3.1 ชาวประจำวัน และข้อเท็จจริงต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นเพียงข่าวสาร อันมิใช่งานในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ
- 3.2 รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย
- 3.3 ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง คำชี้แจง และหนังสือโต้ตอบของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่น

3.4 คำพิพากษา คำสั่ง คำวินิจฉัย และรายงานของทางราชการ

3.5 คำแปลและการรวบรวมสิ่งต่างๆ ตามข้อ 3.1 - 3.4 ที่กระทรวง ทบวง กรม หรือ หน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่นจัดทำขึ้น 3.6 ความคิด ขั้นตอน กรรมวิธี ระบบ วิธีใช้หรือวิธีทำงาน แนวความคิด หลักการ การค้นพบหรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์

4. การได้มาซึ่งลิขสิทธิ์

สิทธิในลิขสิทธิ์จะเกิดขึ้นโดยทันที นับตั้งแต่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงานโดยไม่ต้องจดทะเบียนดังนั้น เจ้าของลิขสิทธิ์จึงควรที่จะปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเอง โดยการเก็บรวบรวมหลักฐานต่างๆ ที่ได้ทำการสร้างสรรค์ผลงานนั้นขึ้น เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์สิทธิ หรือความเป็นเจ้าของในโอกาสต่อไป

5. ใครคือเจ้าของลิขสิทธิ์

บุคคลที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ได้แก่ บุคคลดังต่อไปนี้

5.1 ผู้สร้างสรรค์งาน โดยความคิดริเริ่มของตนเอง โดยไม่ลอกเลียนงานของบุคคลอื่น และอาจหมายรวมถึงผู้สร้างสรรค์งานร่วมกันด้วย

5.2 ผู้สร้างสรรค์ในฐานะพนักงาน หรือลูกจ้าง

5.3 ผู้ว่าจ้างในกรณีว่าจ้างให้บุคคลอื่นสร้างสรรค์งาน

5.4 ผู้ดัดแปลงรวบรวมหรือประกอบกันเข้าโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์

5.5 กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่น

5.6 ผู้รับโอนลิขสิทธิ์

6. การคุ้มครองลิขสิทธิ์

เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการใด ๆ ต่องานอันมีลิขสิทธิ์ของตนดังนี้

6.1 ทำซ้ำหรือดัดแปลง

6.2 เผยแพร่ต่อสาธารณชน

6.3 ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ หรือสิ่งบันทึกเสียง

6.4 ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น

6.5 อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิตาม 6.1 ,6.2 หรือ 6.3 โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดหรือไม่ก็ได้ที่ไม่เน้นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรม

7. อายุการคุ้มครอง

โดยทั่วไป การคุ้มครองลิขสิทธิ์ จะมีผลเกิดขึ้นโดยทันทีที่มีการสร้างสรรค์ผลงาน โดยความคุ้มครองนี้จะมีตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์ และจะคุ้มครองต่อไปอีก 50 ปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์เสียชีวิต หากแต่มีงานบางประเภท จะมีอายุการคุ้มครองแตกต่างกัน ดังนั้น อายุการคุ้มครองสามารถแยกได้ โดยสรุปดังนี้

7.1 ในงานทั่วไป ลิขสิทธิ์จะมีอยู่ตลอดอายุผู้สร้างสรรค์ และจะมีต่อไปอีก 50 ปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตายกรณีที่เป็นผู้สร้างสรรค์ร่วมให้นับจากผู้สร้างสรรค์ร่วมคนสุดท้ายถึงแก่ความตาย กรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้สร้างสรรค์ ลิขสิทธิ์จะมีอายุ 50 ปี นับแต่ได้สร้างสรรค์งานนั้นขึ้น กรณีที่ผู้สร้างสรรค์ใช้นามแฝง หรือไม่ปรากฏชื่อผู้สร้างสรรค์ ลิขสิทธิ์

ภาคผนวก จ.แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (สถาปนิกผู้บริหาร)

แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

เรื่อง การศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย
(A study of Local collaboration model for APEC architects in Thailand)

นิสิต พัชร ชยาสิริ กลุ่มวิชาการจัดการ อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.อรรจน์ เศรษฐบุตร

ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หากมีข้อสงสัยประการใดกรุณาติดต่อ 089-923-4131หรือ compass_pass@yahoo.com

คำชี้แจง

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของโครงการสถาปนิกเอเปค ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 14 ประเทศ ได้แก่ ไทย อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น จีนฮ่องกง ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลี นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ เม็กซิโก เพื่อจุดประสงค์ให้สถาปนิกเอเปคสามารถทำงานระหว่างประเทศได้ภายใต้กรอบความตกลงร่วมกันโดยความดูแลของสภาสถาปนิกเอเปคแบ่งเป็น 5 แนวทางใหญ่

1ทำงานได้อย่างอิสระ COMPLETED MOBILITY:ไม่มีข้อกำหนดเพิ่มเติม	Australia-New Zealand
2ประเมินความรู้เฉพาะทาง DOMAIN SPECIFIC ASSESSMENT :ประเมินความเข้าใจทางด้านกฎหมายและประเด็นทางเทคนิคเฉพาะในแต่ละประเทศ	Australia,New Zealand,USA,Taipei,Japan, Mexico, Singapore
3การจัดทดสอบความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรม COMPREHENSIVE REGISTRATION EXAMINATION:ทดสอบทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพ	
4พำนักในประเทศนั้น PERIOD OF HOST ECONOMY RESIDENCE :ต้องมีระยะเวลาพำนักในประเทศตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	
5'การร่วมงานกับท้องถิ่น LOCAL COLLABORATION : ทำงานร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่น	Philippine,Malaysia,Korea,Hongkong,China, Canada,Thailand*

ประเทศไทยนำโดยสภาสถาปนิกได้เลือกแนวทางการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น LOCAL COLLABORATION

ด้วยข้อมูลข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาแนวทางนี้อย่างเร่งด่วนเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและสถาปนิกไทย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

(กรุณาทำสัญลักษณ์ / ลงในช่องว่าง)

1.1 ชื่อ.....สกุล.....

1.2 อายุ.....ปี 1.3 เพศชาย เพศหญิง

1.4 ระดับการศึกษาในแต่ละระดับ(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า (โปรดระบุสถาบัน).....

ในประเทศ นอกประเทศ.....

ปริญญาโทหรือเทียบเท่า (โปรดระบุสถาบัน).....

ในประเทศ นอกประเทศ.....

ปริญญาเอก หรือเทียบเท่า(โปรดระบุสถาบัน).....

ในประเทศ นอกประเทศ.....

1.5 ตำแหน่ง..... 1.6 ประสบการณ์การทำงาน (วิชาชีพ / วิชาการ)ปี

1.7 หน่วยงาน องค์กรที่ทำงานในปัจจุบัน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

หน่วยงานราชการ สำนักงานสถาปนิก
 โปรดระบุ..... โปรดระบุ.....

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ อื่นๆ
 โปรดระบุ..... โปรดระบุ.....

1.8 จำนวนพนักงาน.....คน

ส่วนที่ 2 การปฏิบัติวิชาชีพในประเทศไทย

2.1 การกำหนดขอบเขต ขั้นตอนคุณสมบัติ และใบอนุญาตสถาปนิกต่างชาติ ที่ประกอบวิชาชีพในประเทศไทย
 (โปรดอธิบายแบบเจาะลึกลงรายละเอียด)

.....

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติวิชาชีพร่วมกับสถาปนิกต่างประเทศ

(โปรดอธิบายแบบเจาะลึกลงรายละเอียด)

.....

2.3 กรณีศึกษา

(โปรดอธิบายแบบเจาะลึกลงรายละเอียด)

.....

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติวิชาชีพและการบริการออกแบบในต่างประเทศ

3.1การกำหนดขอบเขต ขั้นตอน คุณสมบัติ และใบอนุญาตต่อสถาปนิกต่างชาติที่เข้ามาประกอบวิชาชีพ

(โปรดอธิบายแบบเจาะลึกลงรายละเอียด)

.....

3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติวิชาชีพร่วมกับสถาปนิกต่างประเทศ

(โปรดอธิบายแบบเจาะลึกลงรายละเอียด)

.....

3.3 กรณีศึกษา

(โปรดอธิบายแบบเจาะลึกลงรายละเอียด)

.....

ขอขอบคุณอย่างยิ่ง ในการให้สัมภาษณ์และแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ

ภาคผนวก ข.แบบสอบถามกึ่งสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประเภท ก (สถาปนิกผู้บริหาร)

แบบสอบถามกึ่งสัมภาษณ์ประกอบวิทยานิพนธ์

เรื่อง การศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

(A study of Local collaboration model for APEC architects in Thailand)

นิสิต พัชร ชยาสิริ กลุ่มวิชาการจัดการ อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.อรรจน์ เศรษฐบุตร

ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หากมีข้อสงสัยประการใดกรุณาติดต่อ 089-923-4131หรือ compass_pass@yahoo.com

คำชี้แจง

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของโครงการสถาปนิกเอเปค ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 14 ประเทศ ได้แก่ ไทย อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น จีนฮ่องกง ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลี นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ เม็กซิโก เพื่อจุดประสงค์ให้สถาปนิกเอเปคสามารถทำงานระหว่างประเทศได้ภายใต้กรอบความตกลงร่วมกันโดยความดูแลของสภาสถาปนิกเอเปคแบ่งเป็น 5 แนวทางใหญ่

1ทำงานได้อย่างอิสระ COMPLETED MOBILITY:ไม่มีข้อกำหนดเพิ่มเติม	Australia-New Zealand
2ประเมินความรู้เฉพาะทาง DOMAIN SPECIFIC ASSESSMENT :ประเมินความเข้าใจทางด้านกฎหมายและประเด็นทางเทคนิคเฉพาะในแต่ละประเทศ	Australia,New Zealand,USA,Taipei,Japan, Mexico, Singapore
3การจัดทดสอบความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรม COMPREHENSIVE REGISTRATION EXAMINATION:ทดสอบทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพ	
4พำนักในประเทศนั้น PERIOD OF HOST ECONOMY RESIDENCE :ต้องมีระยะเวลาพำนักในประเทศตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	
5การร่วมงานกับท้องถิ่น LOCAL COLLABORATION : ทำงานร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่น	Philippine,Malaysia,Korea,Hongkong,China, Canada,Thailand*

ประเทศไทยนำโดยสภาสถาปนิกได้เลือกแนวทางการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น LOCAL COLLABORATION

ด้วยข้อมูลข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาแนวทางนี้อย่างเร่งด่วนเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและสถาปนิกไทย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

(กรุณาทำสัญลักษณ์ / ลงในช่องว่าง)

1.1 ชื่อ.....สกุล.....

1.2 อายุ.....ปี 1.3 เพศชาย เพศหญิง

1.4 ระดับการศึกษาในแต่ละระดับ(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า (โปรดระบุสถาบัน).....

ในประเทศ นอกประเทศ.....

ปริญญาโทหรือเทียบเท่า (โปรดระบุสถาบัน).....

ในประเทศ นอกประเทศ.....

ปริญญาเอก หรือเทียบเท่า(โปรดระบุสถาบัน).....

ในประเทศ นอกประเทศ.....

1.5 ตำแหน่ง..... 1.6 ประสบการณ์การทำงาน (วิชาชีพ / วิชาการ)ปี

1.7 **หน่วยงาน องค์กรที่ทำงานในปัจจุบัน** (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หน่วยงานราชการ สำนักงานสถาปนิก
 โปรดระบุ.....โปรดระบุ.....
- หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ อื่นๆ
 โปรดระบุ.....โปรดระบุ.....

1.8 **จำนวนพนักงาน**.....คน

1.9 **ท่าน/บริษัทของท่านให้บริการวิชาชีพด้านการออกแบบขั้นตอนใดบ้าง**(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1.9.1 **ขั้นตอนก่อนการออกแบบ (PRE-DESIGN STAGE)** (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.9.1.1 การศึกษากำหนดรายละเอียดโครงการ (Project Programming)
: การจัดทำโปรแกรม การจัดทำแผนการทำงาน
 - 1.9.1.2 การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study)
: ด้านการเงิน สถานที่ตั้งโครงการ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - 1.9.1.3 การศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ (Conceptual Design)
: กำหนดกรอบภาพรวมของโครงการและความคิดสร้างสรรค์
- 1.9.2 **ขั้นตอนการออกแบบ (DESIGN STAGE)** (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.9.2.1 การออกแบบทางเลือก (Schematic Design)
: การออกแบบรูปแบบทางเลือกโดยผ่านการวิเคราะห์และสรุปปัจจัย ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ
 - 1.9.2.2 การออกแบบร่างขั้นต้น (Preliminary Design)
: การนำแบบทางเลือกที่ตัดสินใจแล้วมาพัฒนาเป็นแบบร่างขั้นต้น
 - 1.9.2.3 การศึกษากำหนดรายละเอียดโครงการ (Detail Design)
: การออกแบบอาคารโดยลงรายละเอียดทั้งด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม กำหนดรายละเอียดวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในโครงการ
 - 1.9.2.4 การพัฒนาแบบก่อสร้าง (Design Development)
: การออกแบบรายละเอียดอย่างครบถ้วนและทำการปรับปรุงจนลงตัวทั้งด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม
- 1.9.3 **ขั้นตอนก่อนการก่อสร้าง (PRE-CONSTRUCTION STAGE)** (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.9.3.1 การจัดการประกวดราคา (Bidding)
: การบริหารจัดการประกวดราคา การจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบราคาค่าก่อสร้าง
 - 1.9.3.2 การจัดทำสัญญาจ้าง (Contracting)
: ให้คำปรึกษาในเรื่องการจ่ายเงินค่าก่อสร้างของบริษัทก่อสร้างให้สัมพันธ์กับงานก่อสร้างอย่างเหมาะสม
- 1.9.4 **ขั้นตอนการก่อสร้าง (CONSTRUCTION STAGE)** (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.9.4.1 การบริหารจัดการงานก่อสร้าง (Construction Management)
: การวางแผน กำกับ ควบคุมและการประเมินผลการก่อสร้างให้ตามวัตถุประสงค์ตามคุณภาพงบประมาณ เวลาที่กำหนดไว้
 - 1.9.4.2 งานควบคุมโครงการระหว่างก่อสร้าง (Construction Supervision)
: การประสานงานระหว่างผู้ออกแบบ และผู้ควบคุมงาน ผู้รับเหมาให้ดำเนินการได้อย่างเรียบร้อย จัดทำ Shop Drawing และ As Built Drawing

- 1.9.5 ขั้นตอนหลังการก่อสร้าง (POST-CONSTRUCTION STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.9.5.1 การวางแผนการเข้าใช้อาคาร(Construction Management)
:การวางแผนการเข้าใช้สอยอาคาร เพื่อให้การใช้อาคารเกิดประสิทธิภาพ (โครงการขนาดใหญ่ พื้นที่
ซับซ้อน หรือมีการเปิดใช้พื้นที่บางส่วน เช่น โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า)
- 1.9.5.2 การประเมินการใช้อาคาร (Post-Occupancy Evaluation)
:การประเมินประสิทธิภาพการใช้อาคารหลังการเข้าใช้ เพื่อประเมินอาคารและสภาพแวดล้อมทาง
กายภาพที่สร้างขึ้นให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการและความต้องการของกลุ่มผู้ใช้ต่างๆ

1.10 ระดับใบอนุญาตวิชาชีพ

- ภาคีสถาปนิก สามัญสถาปนิก วุฒิสถาปนิก

1.11 ท่านเคยได้ยินหรือทราบข่าวเรื่องโครงการเปิดเสรีวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือไม่

- ไม่เคย เคย

1.12 ท่านเคยได้ยินหรือทราบข่าวเรื่องโครงการสถาปนิกเอเปคหรือไม่

- ไม่เคย เคย

ได้ยินจาก (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สถาบันการศึกษา การพูดคุยในกลุ่มสถาปนิก
- สมาคมสถาปนิกสยาม อื่นๆ
- สภาสถาปนิก

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

2.1.ความต้องการของสถาปนิกไทย

- ต้องการจะร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ ในลักษณะใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ต้องการร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ ต้องการใช้นุคลากรที่เป็นสถาปนิกต่างชาติ
- ต้องการร่วมงานกับบริษัทสถาปนิกต่างชาติ ไม่ต้องการร่วมงาน
- อื่น ๆ
- ต้องการจะร่วมทุนกับสถาปนิกต่างชาติ ในลักษณะใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)*
- Partnership Joint venture
- Branch office ไม่ต้องการร่วมทุน
- อื่น ๆ

หมายเหตุ *

Joint venture การร่วมมือกันระหว่างบุคคล/กลุ่ม ภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน

Partnership ใช้ระบบการถือหุ้นร่วมกันเป็นหลักในการออกเสียงและกำหนดนโยบาย

Branch office เปิดสำนักงานย่อยแยกจากสาขาใหญ่ในต่างประเทศ

2.2.ทัศนคติต่อการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทย

● จุดแข็งของสถาปนิกไทยในการแข่งขันกับสถาปนิกต่างชาติในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

(ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น เกาหลี จีน ไต้หวันฮ่องกง เกาหลี สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ไทย อเมริกา)

(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สร้างเอกลักษณ์สุนทรีย์ภาพ (AESTHETE / ESTHETE) ในการออกแบบ
- คิดค่าบริการไม่สูง (INEXPENSIVE FEE) เมื่อเทียบกับปริมาณงานและเวลาที่ให้กับผู้ว่าจ้าง
- ให้บริการ (SERVICE MIND) ได้ดี
- มีความชำนาญ ทักษะทางด้านวิชาชีพ (PROFESSIONAL SKILL)
- มีความคิดสร้างสรรค์ (CREATIVITY)
- มีการจัดการ (MANAGEMENT)ที่เป็นมืออาชีพ
- มีความเป็นผู้นำ (LEADERSHIP)
- มีความรู้ทางด้านวัสดุก่อสร้างและเทคโนโลยีใหม่ (KNOWLEDGE OF MATERIAL AND TECHNOLOGY)
- อื่น ๆ เช่น.....

● จุดแข็งของสถาปนิกไทยในการร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย

(ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น เกาหลี จีน ไต้หวัน ฮ่องกง เกาหลี สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ไทย อเมริกา)

(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีสายสัมพันธ์ภายในประเทศในการติดต่อสื่อสาร ประสานงานได้ดี
- มีความเข้าใจกฎหมายวิชาชีพและข้อบังคับต่าง ๆ ในประเทศไทย LAW & DOMESTIC REGULATION
- อื่น ๆ เช่น.....

● ท่านคิดว่าสภาสถาปนิกมีความพร้อมทางด้านใดบ้างที่รองรับการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ

(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กฎหมายวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสถาปนิกต่างชาติ ในทุกด้าน เช่น การขึ้นทะเบียน ภาระความรับผิดชอบสถาปนิกต่างชาติ
- การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกไทย
- การจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้ในโครงการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างประเทศ เช่น โครงการสถาปนิกเอเปค โครงการอื่น ๆ ทั้งในแง่มุมมองต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทย
- มาตรการป้องกันทางการค้าและบริการภายในประเทศ เช่น การจำกัดจำนวนสถาปนิกต่างชาติ
- อื่น ๆ เช่น.....

2.3.ขอบเขตการทำงานร่วมกันระหว่างสถาปนิกต่างชาติกับสถาปนิกไทยในด้านการออกแบบในโครงการสถาปนิกเอเปค
ท่านคิดว่าสถาปนิกต่างชาติควรทำงานร่วมกับสถาปนิกไทยในขั้นตอนของการออกแบบดังต่อไปนี้ในส่วน
ใดบ้าง(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 2.2.1 **ขั้นตอนก่อนการออกแบบ (PRE-DESIGN STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**
- 2.2.1.1 การศึกษากำหนดรายละเอียดโครงการ (Project Programming)
: การจัดทำโปรแกรม การจัดทำแผนการทำงาน
 - 2.2.1.2 การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study)
: ด้านการเงิน สถานที่ตั้งโครงการ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2.1.3 การศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ (Conceptual Design)
: กำหนดกรอบภาพรวมของโครงการและความคิดสร้างสรรค์
- 2.2.2 **ขั้นตอนการออกแบบ (DESIGN STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**
- 2.2.2.1 การออกแบบทางเลือก (Schematic Design)
: การออกแบบรูปแบบทางเลือกโดยผ่านการวิเคราะห์และสรุปปัจจัย ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ
 - 2.2.2.2 การออกแบบร่างขั้นต้น (Preliminary Design)
: การนำแบบทางเลือกที่ตัดสินใจแล้วมาพัฒนาเป็นแบบร่างขั้นต้น
 - 2.2.2.3 การศึกษากำหนดรายละเอียดโครงการ (Detail Design)
: การออกแบบอาคารโดยลงรายละเอียดทั้งด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม
กำหนดรายละเอียดวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในโครงการ
 - 2.2.2.4 การพัฒนาแบบก่อสร้าง (Design Development)
: การออกแบบรายละเอียดอย่างครบถ้วนและทำการปรับปรุงจนลงตัวทั้งด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม
- 2.2.3 **ขั้นตอนก่อนการก่อสร้าง (PRE-CONSTRUCTION STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**
- 2.2.3.1 การจัดการประกวดราคา (Bidding)
: การบริหารจัดการประกวดราคา การจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบราคาค่าก่อสร้าง
 - 2.2.3.2 การจัดทำสัญญาจ้าง (Contracting)
: ให้คำปรึกษาในเรื่องการจ่ายเงินค่าก่อสร้างของบริษัทก่อสร้างให้สัมพันธ์กับงานก่อสร้างอย่างเหมาะสม
- 2.2.4 **ขั้นตอนการก่อสร้าง (CONSTRUCTION STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**
- 2.2.4.1 การบริหารจัดการงานก่อสร้าง (Construction Management)
: การวางแผน กำกับ ควบคุมและการประเมินผลการทำงานของก่อสร้างให้ตามวัตถุประสงค์ตามคุณภาพ
งบประมาณ เวลาที่กำหนดไว้
 - 2.2.4.2 งานควบคุมโครงการระหว่างก่อสร้าง (Construction Supervision)
: การประสานงานระหว่างผู้ออกแบบ และผู้ควบคุมงาน ผู้รับเหมาให้ดำเนินการได้อย่างเรียบร้อย
จัดทำ Shop Drawing และ As Built Drawing

- 2.2.5 ขั้นตอนหลังการก่อสร้าง (POST-CONSTRUCTION STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 2.2.5.1 การวางแผนการเข้าใช้อาคาร(Occupancy)
:การวางแผนการเข้าใช้สอยอาคาร เพื่อให้การใช้อาคารเกิดประสิทธิภาพ (โครงการขนาดใหญ่ พื้นที่
ซับซ้อน หรือมีการเปิดใช้พื้นที่บางส่วน เช่น โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า)
- 2.2.5.2 การประเมินการใช้อาคาร (Post-Occupancy Evaluation)
:การประเมินประสิทธิภาพการใช้อาคารหลังการเข้าใช้ เพื่อประเมินอาคารและสภาพแวดล้อมทาง
กายภาพที่สร้างขึ้นให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการและความต้องการของกลุ่มผู้ใช้ต่างๆ
- ท่านคิดว่าสถาปนิกต่างชาติควรทำงานร่วมกับสถาปนิกไทยในอาคารที่ขนาด/ลักษณะใดบ้าง
ดังต่อไปนี้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- อาคาร ขนาดเล็กกว่า 1,000 ตร.ม
- อาคาร ขนาดใหญ่กว่า 1,000 ตร.ม. แต่ไม่เกิน 10,000 ตร.ม.
- อาคาร ขนาดใหญ่กว่า 10,000 ตร.ม. ขึ้นไป
- อาคารที่แสดงออก/เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย เช่น พระราชวัง วัด
- อาคารที่มีลักษณะเฉพาะหรือเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น สนามบิน หอประชุม อาคารเทคโนโลยีพิเศษที่สถาปนิก
ไทยไม่มีประสบการณ์มาก่อน
- อื่น ๆ เช่น.....

2.3.กฎหมายหมายวิชาชีพ

- ท่านเห็นควรมีการออกใบอนุญาตแก่สถาปนิกต่างชาติเพื่อสิทธิในการออกแบบทางด้าน
สถาปัตยกรรมหรือไม่ ควรจะเป็นในลักษณะใด
- ควร
- ชั่วคราว และมีระยะเวลาในการต่อใบอนุญาต เช่นทุก 5 ปี
เพราะ
- ชั่วคราว โดยให้อุญาตเฉพาะโครงการ
เพราะ.....
- ไม่ควร เพราะ
- ท่านเห็นควรมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตการออกแบบของสถาปนิกต่างชาติใน
โดมบ้าง(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- กฎหมายที่กำหนดขอบเขตงานของการร่วมงานระหว่างสถาปนิกต่างชาติและสถาปนิกไทยในช่วงขั้นตอนการออกแบบ
- กฎหมายที่กำหนดประเภทและลักษณะโครงการของสถาปนิกต่างชาติที่สามารถออกแบบร่วมกับสถาปนิกไทยได้
- กฎหมายที่กำหนดขนาดและพื้นที่ของโครงการที่สถาปนิกต่างชาติที่สามารถออกแบบร่วมกับสถาปนิกไทยได้
- กฎหมายที่กำหนดกรรมสิทธิ์ของผลงานการออกแบบของสถาปนิกต่างชาติที่ทำงานร่วมกับสถาปนิกไทย
- กฎหมายที่กำหนดบทลงโทษและจรรยาบรรณของสถาปนิกต่างชาติที่ทำงานร่วมกับสถาปนิกไทย
- อื่น ๆ เช่น.....

- **ท่านคิดว่าระบบการสอบเพื่อออกใบอนุญาตวิชาชีพของสถานประกอบการต่างชาตินในประเทศไทยควรมีการจัดสอบเป็นภาษาใด**

กรณีศึกษา ปัจจุบันประเทศจีนเปิดโอกาสให้สถานประกอบการต่างชาติดำเนินการในประเทศไทยได้ 2 รูปแบบ

ได้แก่ 1.สถานประกอบการต่างชาติต้องร่วมมือกับสถานประกอบการท้องถิ่น ในกรณีที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของประเทศจีน

2.สถานประกอบการต่างชาติ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของประเทศจีนโดยผ่านการสอบโดยใช้ภาษาจีนและสถานประกอบการจีน

เป็นผู้กำกับดูแลในการสอบและช่วยปูพื้นฐานภาษาให้กับสถานประกอบการต่างชาติที่เข้ามาทำงาน(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ภาษาไทย เพราะ
- ภาษาอังกฤษ เพราะ.....
- อื่น ๆ เพราะ.....

2.4. กลยุทธ์ในการดำเนินการควบคุมจำนวนสถานประกอบการต่างชาติ

ท่านเห็นว่าสถานประกอบการควรวางกลยุทธ์หรือแนวทางต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เพื่อการรองรับสถานประกอบการต่างชาติที่จะเข้ามาปฏิบัติวิชาชีพในโครงการสถานประกอบการเอกชนหรือไม่

(ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น เกาหลี จีน ไต้หวันฮ่องกง เกาหลี สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ไทย อเมริกา)

- **การกำหนดจำนวนสถานประกอบการ/บริษัทในโครงการสถานประกอบการเอกชนแต่ละปี**

- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

- **การกำหนดสัดส่วนจำนวนสถานประกอบการต่างชาติในสำนักงานสถานประกอบการไทย**

- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

- **การกำหนดสัดส่วนผู้ถือหุ้นสถานประกอบการไทยและสถานประกอบการต่างชาติ**

- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

2.5. ความร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทางวิชาชีพสถาปัตยกรรม

- **ท่านคิดว่าควรเสนอให้รัฐบาล/ สถานประกอบการ จัดตั้งหน่วยงานโดยเฉพาะ เพื่อดูแลการปฏิบัติวิชาชีพของสถานประกอบการต่างชาติหรือไม่**

- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

- **ท่านคิดว่าควรมีการจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้ในโครงการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างประเทศที่ส่งผลต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประเทศชาติ เช่น โครงการสถานประกอบการและโครงการอื่น ๆ ทั้งในแง่มุมมองต่าง ๆ ให้มากขึ้นหรือไม่**

- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ

- ท่านคิดว่าควรให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/กฎหมาย/ กิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพจากกลุ่มสถาปนิกทุกกลุ่มให้มากขึ้น เช่น สภาสถาปนิก/ สมาคม/ มหาวิทยาลัย / บริษัท / สถาปนิกหรือไม่
- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

2.6. ประโยชน์ที่ได้จากการร่วมงานของสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย

- ท่านคิดว่าประโยชน์ที่ได้จากการร่วมงานของสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทยจะเกิดผลดีในระดับใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ระดับบุคคลและองค์กรที่ร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติเผยแพร่สถาปนิกไทยให้เป็นที่รู้จักในสากลยิ่งขึ้น
- ระดับวงการวิชาชีพ เช่นใน เกิดการพัฒนาของสถาปนิกไทยเพื่อการแข่งขันในการปฏิบัติวิชาชีพในระดับสากล และได้เรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ ในแง่ของวัสดุก่อสร้าง การจัดการ เทคโนโลยีต่างๆ
- ระดับประเทศชาติ เช่น ประชาชนในประเทศไทยมีโอกาสได้ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรมที่ได้คุณภาพ หรือ มีทางเลือกมากขึ้น

2.7 ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่3. ข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างยิ่ง ในการตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ

นิสิต พัชร ชยาสิริ กลุ่มวิชาการจัดการ ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หากข้อสงสัยประการใดกรุณาติดต่อ 089-923-4131หรือ compass_pass@yahoo.com

แบบสอบถามประเภท ข.

ภาคผนวก. แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ประเภท ข (สถาปนิกทั่วไป)

แบบสอบถามประกอบวิทยานิพนธ์

เรื่อง การศึกษารูปแบบการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่นของโครงการสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย (A study of Local collaboration model for APEC architects in Thailand)

นิสิต พัชร ชยาสิริ กลุ่มวิชาการจัดการ อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.อรรจน์ เศรษฐบุตร

ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หากมีข้อสงสัยประการใดกรุณาติดต่อ 089-923-4131หรือ compass_pass@yahoo.com

คำชี้แจง

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของโครงการสถาปนิกเอเปค ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 14 ประเทศ ได้แก่ ไทย อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น จีนฮ่องกง ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลี นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ เม็กซิโก เพื่อจุดประสงค์ให้สถาปนิกเอเปคสามารถทำงานระหว่างประเทศได้ภายใต้กรอบความตกลงร่วมกันโดยความดูแลของสภาสถาปนิกเอเปคแบ่งเป็น 5 แนวทางใหญ่

1ทำงานได้อย่างอิสระ COMPLETED MOBILITY:ไม่มีข้อกำหนดเพิ่มเติม	Australia-New Zealand
2ประเมินความรู้เฉพาะทาง DOMAIN SPECIFIC ASSESSMENT :ประเมินความเข้าใจทางด้านกฎหมายและประเด็นทางเทคนิคเฉพาะในแต่ละประเทศ	Australia,New Zealand,USA,Taipei,Japan, Mexico, Singapore
3การจัดทดสอบความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรม COMPREHENSIVE REGISTRATION EXAMINATION:ทดสอบทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพ	
4ทำนักรในประเทศนั้น PERIOD OF HOST ECONOMY RESIDENCE :ต้องมีระยะเวลาพำนักในประเทศตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	
5'การร่วมงานกับท้องถิ่น LOCAL COLLABORATION : ทำงานร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่น	Philippine,Malaysia,Korea,Hongkong,China, Canada,Thailand*

ประเทศไทยนำโดยสภาสถาปนิกได้เลือกแนวทางการร่วมงานกับสถาปนิกท้องถิ่น LOCAL COLLABORATION ด้วยข้อมูลข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาแนวทางนี้อย่างเร่งด่วนเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและสถาปนิกไทย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

(กรุณาทำสัญลักษณ์ / ลงในช่องว่าง)

1.2 อายุ.....ปี 1.3 เพศชาย เพศหญิง

1.4 ระดับการศึกษาในแต่ละระดับ(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า (โปรดระบุสถาบัน).....

ในประเทศ นอกประเทศ.....

ปริญญาโทหรือเทียบเท่า (โปรดระบุสถาบัน).....

ในประเทศ นอกประเทศ.....

ปริญญาเอก หรือเทียบเท่า(โปรดระบุสถาบัน).....

ในประเทศ นอกประเทศ.....

1.5 ตำแหน่ง..... 1.6 ประสบการณ์การทำงาน (วิชาชีพ / วิชาการ)ปี

1.7 หน่วยงาน องค์กรที่ทำงานในปัจจุบัน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หน่วยงานราชการ สำนักงานสถาปนิก
 โปรดระบุ.....โปรดระบุ.....
- หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ อื่นๆ
 โปรดระบุ.....โปรดระบุ.....

1.8 จำนวนพนักงาน.....คน

1.9 ท่านบริษัทของท่านให้บริการวิชาชีพด้านการออกแบบขั้นตอนใดบ้าง(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1.9.1 ขั้นตอนก่อนการออกแบบ (PRE-DESIGN STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.9.1.1 การศึกษากำหนดรายละเอียดโครงการ (Project Programming)
: การจัดทำโปรแกรม การจัดทำแผนการทำงาน
 - 1.9.1.2 การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study)
: ด้านการเงิน สถานที่ตั้งโครงการ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - 1.9.1.3 การศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ (Conceptual Design)
: กำหนดกรอบภาพรวมของโครงการและความคิดสร้างสรรค์
- 1.9.2 ขั้นตอนการออกแบบ (DESIGN STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.9.2.1 การออกแบบทางเลือก (Schematic Design)
: การออกแบบรูปแบบทางเลือกโดยผ่านการวิเคราะห์และสรุปปัจจัย ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ
 - 1.9.2.2 การออกแบบร่างขั้นต้น (Preliminary Design)
: การนำแบบทางเลือกที่ตัดสินใจแล้วมาพัฒนาเป็นแบบร่างขั้นต้น
 - 1.9.2.3 การศึกษากำหนดรายละเอียดโครงการ (Detail Design)
: การออกแบบอาคารโดยลงรายละเอียดทั้งด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม
กำหนดรายละเอียดวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในโครงการ
 - 1.9.2.4 การพัฒนาแบบก่อสร้าง (Design Development)
: การออกแบบรายละเอียดอย่างครบถ้วนและทำการปรับปรุงจนลงตัวทั้งด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม
- 1.9.3 ขั้นตอนก่อนการก่อสร้าง (PRE-CONSTRUCTION STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.9.3.1 การจัดการประกวดราคา (Bidding)
: การบริหารจัดการประกวดราคา การจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบราคาค่าก่อสร้าง
 - 1.9.3.2 การจัดทำสัญญาจ้าง (Contracting)
: ให้คำปรึกษาในเรื่องการจ่ายเงินค่าก่อสร้างของบริษัทก่อสร้างให้สัมพันธ์กับงานก่อสร้างอย่างเหมาะสม
- 1.9.4 ขั้นตอนการก่อสร้าง (CONSTRUCTION STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.9.4.1 การบริหารจัดการงานก่อสร้าง (Construction Management)
: การวางแผน กำกับ ควบคุมและการประเมินผลการก่อสร้างให้ตามวัตถุประสงค์ตามคุณภาพ
งบประมาณ เวลาที่กำหนดไว้
 - 1.9.4.2 งานควบคุมโครงการระหว่างก่อสร้าง (Construction Supervision)
: การประสานงานระหว่างผู้ออกแบบ และผู้ควบคุมงาน ผู้รับเหมาให้ดำเนินการได้อย่างเรียบร้อย
จัดทำ Shop Drawing และ As Built Drawing

- 1.9.5 ขั้นตอนหลังการก่อสร้าง (POST-CONSTRUCTION STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.9.5.1 การวางแผนการเข้าใช้อาคาร(Construction Management)
:การวางแผนการเข้าใช้สอยอาคาร เพื่อให้การใช้อาคารเกิดประสิทธิภาพ (โครงการขนาดใหญ่ พื้นที่ซับซ้อน หรือมีการเปิดใช้พื้นที่บางส่วน เช่น โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า)
- 1.9.5.2 การประเมินการใช้อาคาร (Post-Occupancy Evaluation)
:การประเมินประสิทธิภาพการใช้อาคารหลังการเข้าใช้ เพื่อประเมินอาคารและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สร้างขึ้นให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการและความต้องการของกลุ่มผู้ใช้ต่างๆ

1.10 ระดับใบอนุญาตวิชาชีพ

- ภาควิชาสถาปนิก สามัญสถาปนิก วุฒิสถาปนิก

1.11 ท่านเคยได้ยินหรือทราบข่าวเรื่องโครงการเปิดเสรีวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือไม่

- ไม่เคย เคย

1.12 ท่านเคยได้ยินหรือทราบข่าวเรื่องโครงการสถาปนิกเอเปคหรือไม่

- ไม่เคย เคย

ได้ยินจาก (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สถาบันการศึกษา การพูดคุยในกลุ่มสถาปนิก
- สมาคมสถาปนิกสยาม อื่นๆ
- สภาสถาปนิก

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

2.1.ความต้องการของสถาปนิกไทย

- ต้องการจะร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ ในลักษณะใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ต้องการร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติ ต้องการใช้นักสถาปนิกที่เป็นสถาปนิกต่างชาติ

ต้องการร่วมงานกับบริษัทสถาปนิกต่างชาติ ไม่ต้องการร่วมงาน

อื่น ๆ
- ต้องการจะร่วมทุนกับสถาปนิกต่างชาติ ในลักษณะใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)*

Partnership Joint venture

Branch office ไม่ต้องการร่วมทุน

อื่น ๆ

หมายเหตุ *

Joint venture การร่วมมือกันระหว่างบุคคล/กลุ่ม ภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน

Partnership ใช้ระบบการถือหุ้นร่วมกันเป็นหลักในการออกเสียงและกำหนดนโยบาย

Branch office เปิดสำนักงานย่อยแยกจากสาขาใหญ่ในต่างประเทศ

2.2.ทัศนคติต่อการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกไทย

• จุดแข็งของสถาปนิกไทยในการแข่งขันกับสถาปนิกต่างชาติในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

(ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น เกาหลี จีน ไต้หวันฮ่องกง เกาหลี สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ไทย อเมริกา)

(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สร้างเอกลักษณ์ สุนทรีย์ภาพ (AESTHETE / ESTHETE) ในการออกแบบ
- คิดค่าบริการไม่สูง (INEXPENSIVE FEE) เมื่อเทียบกับปริมาณงานและเวลาที่ให้กับผู้ว่าจ้าง
- ให้บริการ (SERVICE MIND) ได้ดี
- มีความชำนาญ ทักษะทางด้านวิชาชีพ (PROFESSIONAL SKILL)
- มีความคิดสร้างสรรค์ (CREATIVITY)
- มีการจัดการ (MANAGEMENT)ที่เป็นมืออาชีพ
- มีความเป็นผู้นำ (LEADERSHIP)
- มีความรู้ทางด้านวัสดุก่อสร้างและเทคโนโลยีใหม่ (KNOWLEDGE OF MATERIAL AND TECHNOLOGY)
- อื่น ๆ เช่น.....

• จุดแข็งของสถาปนิกไทยในการร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย

(ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น เกาหลี จีน ไต้หวันฮ่องกง เกาหลี สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ไทย อเมริกา)

(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีสายสัมพันธ์ภายในประเทศในการติดต่อสื่อสาร ประสานงานได้ดี
- มีความเข้าใจกฎหมายวิชาชีพและข้อบังคับต่าง ๆ ในประเทศไทย LAW & DOMESTIC REGULATION
- อื่น ๆ เช่น.....

• ท่านคิดว่าสภาสถาปนิกมีความพร้อมทางด้านใดบ้างที่รองรับการทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ

(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กฎหมายวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสถาปนิกต่างชาติ ในทุกด้าน เช่น การขึ้นทะเบียน ภาระความรับผิดชอบ สถาปนิกต่างชาติ
- การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกไทย
- การจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้ในโครงการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างประเทศ เช่น โครงการสถาปนิกเอเปค โครงการอื่น ๆ ทั้งในแง่มุมมองต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประเทศชาติ
- มาตรการป้องกันทางการค้าและบริการภายในประเทศ เช่น การจำกัดจำนวนสถาปนิกต่างชาติ
- อื่น ๆ เช่น.....

2.3. **ขอบเขตการทำงานร่วมกันระหว่างสถาปนิกต่างชาติกับสถาปนิกไทยในด้านการออกแบบในโครงการสถาปนิกเอเปค**
ท่านคิดว่าสถาปนิกต่างชาติควรทำงานร่วมกับสถาปนิกไทยในขั้นตอนของการออกแบบดังต่อไปนี้ในส่วน
ใดบ้าง(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 2.2.1 **ขั้นตอนก่อนการออกแบบ (PRE-DESIGN STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**
- 2.2.1.1 การศึกษากำหนดรายละเอียดโครงการ (Project Programming)
: การจัดทำโปรแกรม การจัดทำแผนการทำงาน
 - 2.2.1.2 การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study)
: ด้านการเงิน สถานที่ตั้งโครงการ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2.1.3 การศึกษาแนวความคิดในการออกแบบ (Conceptual Design)
: กำหนดกรอบภาพรวมของโครงการและความคิดสร้างสรรค์
- 2.2.2 **ขั้นตอนการออกแบบ (DESIGN STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**
- 2.2.2.1 การออกแบบทางเลือก (Schematic Design)
: การออกแบบรูปแบบทางเลือกโดยผ่านการวิเคราะห์และสรุปปัจจัย ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ
 - 2.2.2.2 การออกแบบร่างขั้นต้น (Preliminary Design)
: การนำแบบทางเลือกที่ตัดสินใจแล้วมาพัฒนาเป็นแบบร่างขั้นต้น
 - 2.2.2.3 การศึกษากำหนดรายละเอียดโครงการ (Detail Design)
: การออกแบบอาคารโดยลงรายละเอียดทั้งด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม
กำหนดรายละเอียดวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในโครงการ
 - 2.2.2.4 การพัฒนาแบบก่อสร้าง (Design Development)
: การออกแบบรายละเอียดอย่างครบถ้วนและทำการปรับปรุงจนลงตัวทั้งด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม
- 2.2.3 **ขั้นตอนก่อนการก่อสร้าง (PRE-CONSTRUCTION STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**
- 2.2.3.1 การจัดการประกวดราคา (Bidding)
: การบริหารจัดการประกวดราคา การจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบราคาค่าก่อสร้าง
 - 2.2.3.2 การจัดทำสัญญาจ้าง (Contracting)
: ให้คำปรึกษาในเรื่องการจ่ายเงินค่าก่อสร้างของบริษัทก่อสร้างให้สัมพันธ์กับงานก่อสร้างอย่างเหมาะสม
- 2.2.4 **ขั้นตอนการก่อสร้าง (CONSTRUCTION STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**
- 2.2.4.1 การบริหารจัดการงานก่อสร้าง (Construction Management)
: การวางแผน กำกับ ควบคุมและการประเมินผลการก่อสร้างให้ตามวัตถุประสงค์ตามคุณภาพ
งบประมาณ เวลาที่กำหนดไว้
 - 2.2.4.2 งานควบคุมโครงการระหว่างก่อสร้าง (Construction Supervision)
: การประสานงานระหว่างผู้ออกแบบ และผู้ควบคุมงาน ผู้รับเหมาให้ดำเนินการได้อย่างเรียบร้อย
จัดทำ Shop Drawing และ As Built Drawing

- 2.2.5 ขั้นตอนหลังการก่อสร้าง (POST-CONSTRUCTION STAGE) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 2.2.5.1 การวางแผนการเข้าใช้อาคาร(Occupancy)
:การวางแผนการเข้าใช้สอยอาคาร เพื่อให้การใช้อาคารเกิดประสิทธิภาพ (โครงการขนาดใหญ่ พื้นที่
ซับซ้อน หรือมีการเปิดใช้พื้นที่บางส่วน เช่น โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า)
- 2.2.5.2 การประเมินการใช้อาคาร (Post-Occupancy Evaluation)
:การประเมินประสิทธิภาพการใช้อาคารหลังการเข้าใช้ เพื่อประเมินอาคารและสภาพแวดล้อมทาง
กายภาพที่สร้างขึ้นให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการและความต้องการของกลุ่มผู้ใช้ต่างๆ

● ท่านคิดว่าสถาปนิกต่างชาติควรทำงานร่วมกับสถาปนิกไทยในอาคารที่ขนาด/ลักษณะใดบ้าง
ดังต่อไปนี้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- อาคาร ขนาดเล็กกว่า 1,000 ตร.ม
- อาคาร ขนาดใหญ่กว่า 1,000 ตร.ม. แต่ไม่เกิน 10,000 ตร.ม.
- อาคาร ขนาดใหญ่กว่า 10,000 ตร.ม.ขึ้นไป
- อาคารที่แสดงออก/เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย เช่น พระราชวัง วัด
- อาคารที่มีลักษณะเฉพาะหรือเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น สนามบิน หอประชุม อาคารเทคโนโลยีพิเศษที่สถาปนิก
ไทยไม่มีประสบการณ์มาก่อน
- อื่น ๆ เช่น.....

2.3.กฎหมายหมายวิชาชีพ

● ท่านเห็นควรมีการออกใบอนุญาตแก่สถาปนิกต่างชาติเพื่อสิทธิในการออกแบบทางด้าน
สถาปัตยกรรมหรือไม่ ควรจะเป็นในลักษณะใด

- ควร
- ชั่วคราว และมีระยะเวลาในการต่อใบอนุญาต เช่นทุก 5 ปี
เพราะ.....
- ชั่วคราว โดยให้อินุญาตเฉพาะโครงการ
เพราะ.....
- ไม่ควร เพราะ.....

● ท่านเห็นควรมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตการออกแบบของสถาปนิกต่างชาติใน
ส่วนใดบ้าง(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กฎหมายที่กำหนดขอบเขตงานของการร่วมงานระหว่างสถาปนิกต่างชาติและสถาปนิกไทยในช่วงขั้นตอนการออกแบบ
- กฎหมายที่กำหนดประเภทและลักษณะโครงการของสถาปนิกต่างชาติที่สามารถออกแบบร่วมกับสถาปนิกไทยได้
- กฎหมายที่กำหนดขนาดและพื้นที่ของโครงการที่สถาปนิกต่างชาติที่สามารถออกแบบร่วมกับสถาปนิกไทยได้
- กฎหมายที่กำหนดกรรมสิทธิ์ของผลงานการออกแบบของสถาปนิกต่างชาติที่ทำงานร่วมกับสถาปนิกไทย
- กฎหมายที่กำหนดบทลงโทษและจรรยาบรรณของสถาปนิกต่างชาติที่ทำงานร่วมกับสถาปนิกไทย
- อื่น ๆ เช่น.....

- ท่านคิดว่าระบบการสอบเพื่อออกใบอนุญาตวิชาชีพของสถานปฎิบัติต่างชาตินในประเทศไทยควรมีการจัดสอบเป็นภาษาใด

กรณีศึกษา ปัจจุบันประเทศจีนเปิดโอกาสให้สถานปฎิบัติต่างชาตินำงานในประเทศจีนได้ 2 รูปแบบ

ได้แก่ 1. สถานปฎิบัติต่างชาติดึงร่วมมือกับสถานปฎิบัติท้องถิ่น ในกรณีที่ไม่มียใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของประเทศจีน

2. สถานปฎิบัติต่างชาติ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของประเทศจีนโดยผ่านการสอบโดยใช้ภาษาจีนและสภาสถานปฎิบัติจีน

เป็นผู้กำกับดูแลในการสอบและช่วยปูพื้นฐานภาษาให้กับสถานปฎิบัติต่างชาติที่เข้ามาทำงาน(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ภาษาไทย เพราะ
- ภาษาอังกฤษ เพราะ.....
- อื่น ๆ เพราะ.....

2.4. กลยุทธ์ในการดำเนินการควบคุมจำนวนสถานปฎิบัติต่างชาติ

ท่านเห็นว่าสภาสถานปฎิบัติควรวางกลยุทธ์หรือแนวทางต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เพื่อการรองรับสถานปฎิบัติต่างชาติที่จะเข้ามาปฏิบัติวิชาชีพในโครงการสถานปฎิบัติเอเปคหรือไม่

(ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น เกาหลี จีน ไต้หวัน ฮองกง เกาหลี สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ไทย อเมริกา)

- การกำหนดจำนวนสถานปฎิบัติต่างชาติ/บริษัทในโครงการสถานปฎิบัติเอเปคในแต่ละปี

- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

- การกำหนดสัดส่วนจำนวนสถานปฎิบัติต่างชาติในสำนักงานสถานปฎิบัติไทย

- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

- การกำหนดสัดส่วนผู้ถือหุ้นสถานปฎิบัติไทยและสถานปฎิบัติต่างชาติ

- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

2.5. ความร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทางวิชาชีพสถาปัตยกรรม

- ท่านคิดว่าควรเสนอให้รัฐบาล/ สภาสถานปฎิบัติ จัดตั้งหน่วยงานโดยเฉพาะ เพื่อดูแลการปฏิบัติวิชาชีพของสถานปฎิบัติต่างชาติหรือไม่

- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

- ท่านคิดว่าควรมีการจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้ในโครงการปฏิบัติวิชาชีพระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยและผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประเทศชาติ เช่น โครงการสถานปฎิบัติเอเปคและโครงการอื่น ๆ ทั้งในแง่มุมต่าง ๆ ให้มากขึ้นหรือไม่

- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

- ท่านคิดว่าควรให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/กฎหมาย/ กิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพจากกลุ่มสถาปนิกทุกกลุ่มให้มากขึ้น เช่น สมาสถาปนิก/ สมาคม/ มหาวิทยาลัย / บริษัท / สถาปนิกหรือไม่
- ควร เพราะ
- ไม่ควร เพราะ
- ไม่มีความเห็น เพราะ

2.6. ประโยชน์ที่ได้จากการร่วมงานของสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย

- ท่านคิดว่าประโยชน์ที่ได้จากการร่วมงานของสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทยจะเกิดผลดีในระดับใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ระดับบุคคลและองค์กรที่ร่วมงานกับสถาปนิกต่างชาติเผยแพร่สถาปนิกไทยให้เป็นที่รู้จักในสากลยิ่งขึ้น
- ระดับวงการวิชาชีพ เช่นใน เกิดการพัฒนาของสถาปนิกไทยเพื่อการแข่งขันในการปฏิบัติวิชาชีพในระดับสากล และได้เรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ ในแง่ของวัสดุก่อสร้าง การจัดการ เทคโนโลยีต่างๆ
- ระดับประเทศชาติ เช่น ประชาชนในประเทศไทยมีโอกาสได้ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรมที่ได้คุณภาพ หรือ มีทางเลือกมากขึ้น

2.7 ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่3. ข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการร่วมงานสถาปนิกท้องถิ่นกับสถาปนิกเอเปคในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างยิ่ง ในการตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ

นิสิต พัทธ ษยาสิริ กลุ่มวิชาการจัดการ ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หากข้อสงสัยประการใดกรุณาติดต่อ 089-923-4131หรือ compass_pass@yahoo.com

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นายพัชร ชยาสิริ

เกิด 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2521

การศึกษา

- ระดับประถม โรงเรียนอุดมศึกษา
- ระดับมัธยม โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
- ระดับอุดมศึกษา สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต
ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2543
- ผู้ช่วยโครงการ "สื่อการเรียนการสอนภาควิชาสถาปัตยกรรม E-LEARNING" คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พศ 2549-2550
- ผู้ช่วยโครงการ "พัฒนาเว็บไซต์ภาควิชาสถาปัตยกรรม" คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พศ 2549-2550
- เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาการจัดการ ปีการศึกษา 2550
- ผู้ช่วยสอน (TEACHING ASSISTANT) วิชา RESEARCH METHODOLOGY
ระดับมหาบัณฑิต พศ 2550
- ผู้ช่วยสอน (TEACHING ASSISTANT) วิชา DEVELOPMENT OF ARCHITECTURAL
KNOWLEDGE ระดับมหาบัณฑิต พศ 2551
- ผู้ช่วยสอน วิชา ARCH PSYCHOLOGY ระดับปริญญาบัณฑิต พศ 2551
- เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ Regional Workshop : FTA 's Impact on developing Counties:
the Asian Context 17 มีนาคม 2552 ITD TRAINING CENTER ชั้น 15 จามจุรีสแควร์
- การดูงานทางสถาปัตยกรรมและการทำงานร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่น (Local collaboration)
โครงการสนามกีฬาโอลิมปิก ที่เมืองปักกิ่ง ประเทศจีน โดย สมาคมสถาปนิกสยาม วันที่ 15-20
ธันวาคม 2551
- ได้รับทุนวิจัยอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2552

การทำงาน

- พ.ศ.2543-2544 สถาปนิก	บริษัทอาร์คิเทคแอนด์แอสโซซิเอตส์ จำกัด
- พ.ศ.2544-2546 สถาปนิกโครงการ	บริษัทเรชาสถาปนิก จำกัด
- พ.ศ.2546-2552 สถาปนิกโครงการ	บริษัทคอมพาสอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด